

AB 282

ლევარსა ქუხნია

საქართველოს
საქართველოს
საქართველოს

დ ე უ რ

(აპოემა)

აზუბა — ავგონეთოფუტუზუბიტა — 1988

899.967.5-1

ՀԱՅԿԱՆԱ ԿՆՏՆՈՂ

Ք յ Մ Ի

(ՈՅՄՈՅՈՂ)

AB 282.

—

Л. КВИЦИНИЯ

ДАУР

(ПОЭМА)

СУХУМИ — АБГОСИЗДАТ — 1938

ღ ა უ რ.

აკთბი ახვ.

შოუდღდ ახრა ახაპი კაწიარა
იკვდუბ ირახუ ჯმეი უასეი,
იარა ხეხდ დეყოლუბ რააიგუარა,
დვრთათეშოუა წაყა გუაჰვი ფსთეი.
ხეხდ დექუტიოლუბ უი ახაპი დუ იშთოლუ,
ძლაგარა ლუკ ვიფშე ვიყუჰეჰეა.
ილაბაშა ქრუხუ წარ აფსა ხხოლუ,
იგან აყნუ იარსუბ ბჯარრა აუა,
დახდცო იკვზა, იიკოუა დუღუა.

უა იოუბა შთოლუბ ირჩხნუ, უარჰალშია,
უახელა იწოლუ, შთარ იშეი.
აქურშოკუ ანაუა ფჰალ ხეშითშია
შხა ჟივანაქო ხებრას ილაფშო ხხეი.
იჟიციეიშაა შაგრუნშია იშოლუბ
იშაპე დამშუა იტარუა,
ქლაფად კემხურას აწუთია აწოლუბ
მეცხუ იბზიან დარფხაუა,
დახმნეყო უსგდე ჯა მბაუა.

ვიპარაკ უი ხეხდ ილაფშო კვდუბ
ერცახუ დუ ახრა, ნაყუ ზქოლუ,
უაჰიე იბამა, დშიარაცაკუბ.

დცალოიტი უაყა იანიგუაფხო.
 ენაგდ დხუცუეიტი უბორი აზუჰია,
 იგუ-იხ ირთოლუბ უახარი ჩინი;
 იფხდაძოიტი ამშოქუა სანბაცოი ჰია,
 იფურუეიტი იშამხეი იგუი,
 ჩააკ გუთუნას იმამ, უს დუუბ უი.

ზნუ-ზნლა იხუცრაქუა ნკაჟნუ
 დანუმარუეიტი ილა ფშოდა ანდტიოლუ,
 ზნუ აღღმჰა იკუუეიტი, ზნუ იოლუჟნუ
 ნაყ დუკუეიტი იაშოა იხ-ახახოლუ.
 ზნუ ახაჰი დუქულოიტი, ზნუ წაყა დკაფოიტი,
 ეიბარგეჟუეიტი ახუქქუა რეიფშო,
 ზნუ იყუცანუ, იჩურთუნჩნუ დტიოიტი,
 აფსაა მჰას აწლა იქუტიან რეიფშო,
 დნაფშო-ააფშოუა დხუცუა უაანდა ეიფშო.

უაჰა დზახუმარუა კუზა დიმამ,
 აძი იმჰასუაგდუ უა დიბომ.
 იგუ ქოლდუეიტი, იიურა იხდრამ
 იშოარ ამშო დუუბ, იხულაძომ.
 ათათუნ დანოიტი იააფშეწაძაკუა
 ეს-მინუთ იციგარ ირჰიუეიტი,
 ეიხემცალა ჯა მბაძაკუა
 იშოითახუ ამცა იკუუეიტი,
 იციგარ აღვა ნახებუეიტი.

ლასუ-ლასლა იბჟე ნაირგოიტი
 ირახუ დშორცემცაზ დირჰარცე,
 დნაფშო-ააფშონუ ზეგდ ცქმა იგუეითოიტი
 ხარა იახიმბო იმცარცე.
 უა იმოუბ იქურანუ დხეიგურდმო,
 იფსუ ზუნთნიწო ქულა ბზიაკ ეიფშო,

ინეიქუწაქნუ აშია ზღვიპიო,
ბჟუ ეიცაკრა ზქუმ აფხმარცა ეიფშო
იწიაა-პიპიო, თსრაკ იანიან აძი იეიფშო.

ზნუ-ზნლა დქუგეფუა დაცუაშოიტი
იგანაქო ეისუა არკამო რბჟუ.
ათუნჩრა ურძნუ იწეილიყდოიტი
უბრი ალა შარდა აკრუ.
ზხმუნტი იქულაშოიტი ამრა ფხარა,
აშშჰპია იხუ-იქუ დაგუძუეიტი;
ცქდა ინარბომ უი ქიკან იაწიარა,
დარლაშოეიტი, ილაქუა ხნაკუეიტი,
დვაფშოშრ დუფხაშოიტი, ხლანწუ დუფშოეიტი.

მჩუ ლშარალა დაურ ლაგდუნბა
აძი დუზხუართამ უაკუ ცუღუოუბ,
მშოკუ შებჟანბა აშხა ყულამბა
ზფსუ შშა ეიმუზდო იარა იოუბ.
უბრი აზუნ მაცარაგდ იხმდ რპიოიტი
შხაფი-გუფი ირბჟესხმოუ, კურ ზბახმოუ,
იყბაკ ბზია მუცხუ დუშთნახუეიტი,
დურხაშოთნუ იალშოომ დუზბახმოუ,
უი ილა შიარახჟუ ზჭახმოუ.

აბას იხუგოიტი წხუ იხულახ, მშოუ იშხახ,
დხუქუ აახუს ბნალა დააძოუბ;
იანი იაბი წარას პია ირთახ
აგუარლა-გუარწრა ახმჩაროუბ.
იბ მურათ უა ათუფაქო დუყოუბ,
კრიუეიტი, ამქო-მცა ეიქუირშოიტი,
დუასთა ბზიოუბ, ინაკუ ყახოუბ,
ალაბა, ახმაქურ ყაიწოიტი;
თუნჩ ბაშა დტიომ, იანაგდ დგეფუეიტი.

აბარ იხულოიტ, დაურ შთა დგუარლოიტ,
 აშშეჰია ახულფ-ფშთა წესიტ.
 აჩაწიახტ ამრა, აჟიჰან ბლუეიტ,
 ეილბზაა-ეილუჯჯო ამცა აკიიტ.
 ასუ, ანაყუ ზეგდ ჳრგუბზელთუა
 აშიათშ რუქუფხოიტ კაწიარა, ხუ,
 წან ლაშცაროუბ წაყა უახდელათშოუა
 აყუათა-ქათა აფსთაგდგ,
 აკ ეილურგარტი იუბომ ჯარგდგ.

ატრში დასიტ, ირაახუ ეიზიცეიტ,
 იცოიტ ათუფახდ ეიცრუხუხუა,
 იარა, ნაყ რუშთახდ დგელა დნეიუეიტ,
 ლასუ-ლასლა იბჟ რგაუა.
 ათუფაქთ დგუარლეიტ; ამცა ეიქუუბ,
 ეიქუუბ აგუგუაჰია იხხაძა,
 იაიკუაგღლეიტ არახუ, თუნჩ იფშოუბ,
 ჯარა უზრულამფშოუა, იჟიპაძა,
 იპიე-იჩა იყოუბ ურთ ცეგდაძა.

ათუფაქთ იმაქემ ეილზერგო;
 აჰაუაზ ინეიზ, ზეფსუ ზშაუა,
 უახელა იციოუ, შთარ ინჟუო,
 ხნოზ-ხერწილა, აშილა იჩაუა;
 იაილაგეჟეიტ ზეგდ ერაზნაჟ,
 ანჯა, ვედრა ირბაზ შთურხტ.
 არახუ შთააიზ ეიფშო, ეგდმწეიტ რაციაჟ,
 ეგდმწეჟ, ირხდარც რმახუარ ეილურხტ
 ზეგდ აკაკა ინარზვტ...

ეიკუშოოიტ, აკ იაწალოიტ, ირხდოიტ,
 უი აუჟ, იახკუეიტ დაჩჰაკჟ,
 ლასუ-ლასუ რნგქუა რთიე იხენჰიუეიტ,

აქუაბ ითართოიტი იცცაკ.
 იანერხა, ზეგა აშშჰია იტიეტი;
 ახშო კნაჰაუბ აქუაბქუა ირთა,
 აგუგუაჰია იშოუეტი, ახშოცა ყარწეტი,
 აბარ ხაადა ირეიუეტი უაჟიშთა,
 ციაშწას რემცა თაქქოტი აფსთა.

ურთ დერხაგლოუბ რემაწ იუეტი
 დეილყა-ეილღუცი დაურ დწარხა,
 უაჟი-უაჟი არახუ დნარჰწალოტი,
 ირწაიგოტი აშიახ ხეღლ ახშოცა.
 ზეგა რეშთახმძა იარგე დტიან, იეტი
 ჩიი ჰასაბლა ახშოცა იშოზხ,
 ჯა დუკ ზბაზ აძი იეიფშო აფხძე ილწიტი,
 მუცხუ დახმეჯუუაზ, დახმეჯაჟუზ,
 ნასგე, ამცა ფხა ახინშოზხ.

აკრ ბჟესიტი; ამცა ეიხსღიტი,
 ახა ინაწხან იაადრქოზხტი,
 ალაშოარა ზეგა რეღლა ხნაკიტი,
 იარფხაშეტი, იარლაციყუიტი, ირქჰასტი;
 ათეფ ანღლაშო დვაგღეტი
 დაურ, აქატი-აჟიტი ირხიარცე,
 აძი დეკნე აძახე ჰია დდოქულეტი
 ქუაბშთლა იაარლასნე იაიგარცე,
 კრანერჰა რნაბქუა რეძიძიარცე.

ეიშია ჰასაბლა აყაუარქუა,
 წაყა იშთარწეტი რაფხა უა,
 ირძიძიეტი ძეხღლა, იღერბეტი რნაბქუა
 ეიკუშოანე იტიეტი ეიქჰაფშოუა.
 დერხაგლოუბ ურთ დერხაგეჟუა
 დაურ-წარ, ააშარა მუა,

აფჰიეზბა ბზია ილკოუა-ილშთუა
 შოუცქმოუ იცქმოუპ უი იიკოუა, უა
 ჯარა იაგროუ ჰია აკ უმბუა.

აბესთა იხხეიტ, აში ეიხთირსსეიტ,
 ირზქუიფსეიტ აჯკა ხნუ,
 ახერწი ჩაყულა ირზქუირგლვიტ,
 რნაპე აღერკეიტ ეიბარფშონუ.
 ხშოუ ხერწიემზარ ქატიუ ჰია რუმამ,
 ურთ უი ალა იანაგდ იჩოიტ,
 აკუ, აუატიკა რგულააშიართამ,
 შხა ძეხდლა რგუ ფსაჰიოუპ, ირჟიუეიტ
 რგუაბზიარა დროლულოიტ.

იანგულა, რეშთახე იშთიუც ეიფშო
 ირემწაზ შთიხეიტ, ეილირგოეიტ,
 აჩაყულაქუა ზეგდ ახეტოუ-წიცი ეიფშო
 იარაზნაყ ძეხდლა დრუს იძიძიეიტ.
 აწუხუტიანუ ახშო აცა აითეიტ,
 ფჰიეს ბზიაკ ლეიფშო იხეიტ კრანწუ,
 ირვანუ ამიემქათ იქუიწეიტ;
 უა იზახდესუამ ბაშთაგდ მწუ,
 ამწ მაქუპ აშხა უსგდუ კრუ.

იტოიუპ თენჩ, ალაჰ რჰიოიტ, იხუმარუეიტ
 ალაკუქუა, აჟიბჟ ეიმდრყდოიტ,
 ზნუ-ზნლა აშია ააილადერლბუეიტ,
 რნაპე ეინერყდოიტ, იკუაშოოიტ,
 რბეჟ ხაა იციოუ უაჰ დარქოხარტი
 ფსთეი ხრეი ირნკუეიტ ეიმდაუა,
 იშაპე დქუგულამ, დფსააუპ უჰიარტი
 დკუაშოოიტ დაურ, დკუაშოოიტ დფერუა,
 ძლაგარა ბარბალშია დგდუა.

შხაკ გელაზშია რბჟე ვინჯუვიტ
 ათენჩრა ზერძეზ არვაშე უა,
 იშიახხა იქუფა-ქუსუა ინეიუვიტ,
 უახეი-ჩონი რზეფეშონე ტიარა ძუა.
 აშაბსთა გუქჟღე, ანჯუშარუა ვიფეშ
 იხუშარუა, იკუა აფსთა ირთოლუბ;
 იგურგურუვიტ, დედ-ბჟეკ ვიფეშ,
 შიარახეი ფსააი რგუე შიარა თოლუბ,
 ახა ურთ რზე უა თეფ რაციოლუბ.

აწხ ლაშკარა აცფხე იალაფსაზ ვიფეშ
 აძრკუიქუა უახეფეშლაკე იუბოიტი,
 იკათოიტი, ილაშოიტი აცეშეზა ვიფეშ,
 ცეძეკ როუზშია ინჯუოიტი, ვიშდოიტი.
 ფსთჰიაკ უბომ, აწხ დუ უსგე იწიციოლუბ,
 სარკდარა აუვიტი ხეხე ეივან-გუ.
 უხე-უქჟსახეა ანუბარტი იცქეოლუბ,
 უახეფეშლაკე ვილურგოიტი ნაარა, ხუ,
 ფსთაწა, ხრა-გუ, აციჰიორ ზეგე.

ახეტე მაციახ ფეშთა ზქეშბლა ზთოუ ვიფეშ
 აქივან გუ ზქე იაწია ანუბ.
 მრა ზთაფხო ამშონ, ვილაარცრ ვიფეშ
 ვილფხო-ვილქკოიტი ირაზნერკუბ.
 აცი ტიეკა ვიფეშ ირხუა იკელუბ
 უა ქჟეკ იგელაზ ამხა ქა,
 ვიგურდოიტი ახეშცია, რგუ ალაღუუბ,
 ურთ უი რემროლუბ, უახელა შთა,
 ციაშ-ციეშეზა რთახემ იახიაუა.

უი ალაშარა ხეხეტი ილეიუა,
 ანაარაქუა, ახუქუა ირხეოლუბ,
 აწლაქუა, ახრაქუა უახეშნაფეშუა

ბარძენ მათილა ეილაჰიოლუ.
 ურთ ფჰიეზბა ფაგმა ჩორბაჰჰე ლეიფშო
 ეიხაფს-ეიწათს ქაშთ იფშოუეიტ,
 „იშაჰაითხან“ იქუიოლუ აძი იეიფშო
 იაგმან უფშორგმე, თენჩ იუბოიტ
 ფშოფი, სი ზეგმ რზეიფშოუპ, ირჩაუეიტ.

ურთ ახრაქუა, ანაყუ ხრაქუა,
 იქაჰა-დაგუა იყოლუ უა,
 აფსლაჰი რაცია, აბლაჯმაქუა
 იაკ-ჰბამქუა იზააძაუა,
 აკრ შოქუს რაფხა პუშოკინ დუგმე
 ირჩიჰიეიტ აშიაქუა ფიპაკ,
 აქაჰაქუაგმე აკარშორაგმე
 ირუნირვიტ იარაზნაკ,
 უაკჰ იხამშოთურტი ჰამთაკ.

უა კრ იმაქუპ აფსთაზარა,
 იათუფუპ იყოლუგმე აჰაფე,
 იანხუცუეიტ შეჰტი ი ამრა ფხარა
 იჰორც იკდლამშოტ აკაძლ.
 აკაძლ, აკაძლ იაწი ნაარა
 ან ლკჰა ეიფშო იზააძახმოუ,
 იანხუქუპ აახეს ამაცარა
 იანაგმ იფო, იკუა იჩქოლუ,
 აძხმ, არჰაშო რბჰე ბჰეს იხხოლუ.

აწხ ნეიგუეიტ, აფშოა ყუანდა გულეიუეიტ-
 ეწიაჯააგმ კრ იჰარაქოეიტ.
 ათუფ უაა თენჩ იტიახე აწხ რგოიტ,
 იციაჰოიტ, ამცა დერლულუოიტ.
 აჰიაბჰეს ირუმოუპ ართ იახეტიოლუ,
 აჰიენთქარრა უს ზეიფშოროლუ;

ქილარ რქვ აუსქუა შოშაქუგლოუ.
 იახდა იზქვუ, ფხდა იშოცო,
 უადავს ირემოუ, ირგხოუ.

ურთ რგუ ითოუბ, ურთ აზხუცუეიტ
 იახდა იახდუახ, შოარ იახდო,
 ანაყა, არა ჰია ირფხაძოიტ
 ჰასკდენ ახამოუ, რახუ ახაო,
 ათუფაქო იყოუ იშოდრხხიაშა
 ამქვ, ამცა ეიქუზერშიო რტიო,
 აშოლა, აში, აძე შოაარგაშა.
 ბჯარლა ეიქუშოარტი, რლაბა რკვრტიო,
 უადავდა რბზახარა ხოიარტიო.

აწუხუტიანძაგდუ იაილაციაჟეიტ
 ერცახუ ცატიუბ ჰია უაწი შქუ.
 რმკვნქა, რქატი ზეგდ დერხოეიტ
 ხაადა იდოქულარც შოარფახ.
 ახა დუკ აჟიაბქს იყარმწეიტ.
 აშშჰია რჩოაიქურკტი უი აყნ,
 იცაშოახ რხმდ რჰეიტ; უი აკუხეიტ,
 იხაჰაუადა უაჰა ბქუ.
 იტიოუბ ირჰიომ უი ზლოუ აკ.

არი ზაკუანუბ, იზბან უჰიარ
 ურთ რაბაცია იდდრბახეიტ;
 აშოარაცავუ აჟიაბქს დყოუწარ
 დმანშოალახომ ჰია რაჰახეიტ.
 უბრი იქუნეყოიტ, ინარგძოიტ
 შიტიეკ ზლოუ ეიფშო იფხაძან,
 იზგმდერუაგდ დგამოუბ იზრჰიოიტ,
 დარა აყუშორახხ რხე რხან,
 წარა ზმოუ იეიფშო რაჟია ფყან.

იგურღმონ აწხ-წიცა იშოგურღმატ,
 იტიან თენჩ არახუ ქვაპიაუა.
 ინტუია-ააქუიეიტ იშორბაც
 დარა ახეშციაგდ რბეჟ-რქჟ მგაუა.
 ჯოუქ ნასკდან, არახუ რგანახე იიეიტ;
 აფსა წლა ხოურა დუქუა რყნე
 გუაბანს ირემაზ რკუახეჩაქუა შთარწეიტ
 ირეკუდღრშოტ როუპქუა ფერტლანე,
 ქუა რესუამ უსგეჟ უა ბზანწე.

ათეფ უციოუბ, ეიხემსღმეტ ამცა
 ათენჩრა ჰიენთქარრა აუეიტ,
 ეილაარცკრუეიტ ილაშოიიტ აწხ-წიცა,
 იგუაზრჰაგოუბ, უგუ ართიუეიტ,
 ხარანტიძა იააკუა რკაშო შთბეჟმზარ
 ააიგუა-სიგუა ჩა ბეჟე გაუამ,
 აქო-კბეი გგ-შიგ მუციტ უმპიოზარ
 აფსთაზარა აღღრაქ ბზამ
 ზქე ლემპა დავუახტ, ეგდრაპუამ.

აწხ აგუაზე აშთბეჟ მგო, აჩოძო
 ათეფ იაქულეიტ ამში, ცკუ-ფსე ზხოუ,
 ბაკ ზლამშია, იტიაა-მაა ინტუო
 ბზანწე კუაც ზზემხო, ზფსე ციგდოუ.
 არახუ ეილაგეჟ, ეილაკენტიტ,
 ალაქუა ეიბარწიააიტ, რბეჟ დუხტ;
 ათეფ უაა გელტ, იყეიტ, იხსიტ
 კუასთლა, ლაბა დოუს ირბაზ შთორხტ,
 ზეგე ამში ფსეციგმა რშორც იაზკტ.

ახა ირეციციეიტ, ახთყდარა ეიფშო,
 იახეცა-იახეაა ჰია აქ რუმბეიტ,
 იანშია იფრიტ, აშხა ფსაატი ეიფშო

ახათვი აშთვი ზეგდ აძეიტ.
 შტია დუკ აშიტ, უასაკგდუ ახუიტ
 ეგდურთ იაანხაზგდუ ეიმხარპიტ;
 დაარა აკრ ათუფ უაა გუაყუიტ.
 აფხძ რულწიტ, ამოლურა იაკიტ,
 აციატბე ციაშქუა აღერკიტ...

ითუნჩმუბტ, კრაამთა ეილაკუნტუან,
 აგურკა რემან ურთ უეზგდუ,
 იფსუზ, ნას იძუზ არახუ გუართუან
 ჯაბაალა ეიზრცეიტ ზეგდუ.
 აწუხუტიანუ რჩრთუნჩშია იქუიან
 ეგდმურწკუა აცია იაგუეიტ,
 აწხ უსგდუ ასახდა ასახდან
 აჩუეითანამკიტ, იმხუაშხუეიტ,
 იამურ იწაგდგდუ ილაშუეიტ.

შარდაკ მურწუ ინახუფშოტ იუბუა
 ერცახუ ანრა აკაწიარა
 იკუალკუაჯო, იმუეიშუეიუა
 ამშარფიარა ალაშარა.
 არი მბაკუა იშოფა რეციშოშოზ
 იციაზარგდუ რუფხუძ იალან,
 არბალდ ბუდა ამშარა შოაიზ
 დხურდერუან იარა უი აკუნ,
 უა რგუ იქულაშოონ, ირქოაქქონ.

დაურ მინუთკ დააფშოიტ ამურპია:
 დაარგუთასუნ იციაზგდუ ქუხტ,
 რაციაკ მურწკუა ზეგდ რჩააილარპიან
 ეილყდა-ეილლუციდა ივაგლტ.
 შგრუნ ეიმააშია იტარუა
 დუღულა რშაცპია ეიბარკ.

იხმნეჭეგვლოლაკდ იქუმწიორუა
 ირეშან რეჟიციაქუა ხერკე,
 რშაპე ახემხუუა ხაპი წარკე.

რმეკნეჭა უსგეჯ ზაანაწ ირხიან
 იაამთურხეიტ ხდაადა იარა უა,
 რუაპაქუა რჩინე იფახნე იშთან,
 ინხერშიტ რეხუდა იმხუარუა.
 იფშოდა-კუმპეღხა რეხმაქერქუა
 ინადრჰიალტ რმაყა ლულუა,
 ხაპიე იახფემიშუა რლაბაშ-წარქუა
 ინარეწადერსიტ იმტარუა
 იანილაარგდ იფწიარჰია იმშიაუა.

„აჟიეიფშა“ დუ ცქმა ირმანშიაღან
 ეიბგალა იხენირჰიორც იშაააც—
 დაურ იაბ კერ დნეჰია-ნეფხმან
 იდირკეიტ რშიაქექუა მეც ზემჰიაც.
 დაურ იაკუნ ურთ რაფხმაგვლა;
 შიარეცარა ატიე ზწახმაზ,
 აქთავა, აშხა, ავატიელა
 ზეგდენჯარა მვეი-ძი ზბახმაზ
 კერ შიარახგეჯ ნხერწიახმაზ!

ითენჩრახა შექემთან გურთიელა
 არაზენ ძაძა ფშოდა კაპიშიე,
 მეცხუ იმციაჟიო ეიშთაგვლა
 ახლოღმარა ინთალტ ხლანწე.
 „ქან-სახ“ჰია რლაბაშქუა რბეჯ გოიტ
 იხმენადერსუა იწარდა,
 ინაზქეშიო ახაპიქუა ფერჩიშუეიტ,
 აცფხმ რელწუეიტ ფერლშია იეჟეჟაძა,
 ციაშრა აუა ილაშმაძა.

იხუმარუეიტ არკაშოქუა რზგურღდაზშია
 ოგანახხ ირჯოლუბ იღღღუა;
 ინქუსუა, იკუა, იფო ფსლაჰიშია
 ხლანწუ იღვიუეიტ ეილაშოუა.
 ჯარა უფშოურ აკე იარშიაზშია
 ხარატი ლაფშო რხემძო იფურუეიტ,
 დაჩაჯარა უართალკ რციაღუაზშია,
 აკამბაშ დუ ეიფშო რჰაშო ბჟე გოიტი,
 საპენ შიანშია აშიახ რქოკუკუოიტი.

აწარაქუა, ეიბარყუნდ-შიენდუა
 აფსაწლა რქქუციტი აშია რჰიოიტი,
 ხნუ-ხნლა ხნდა იანაიღლარფსუა
 ნუნ, სკუაშოანდა უგუადრხუუეიტ.
 ანა აღღციჰა რეიფშო არკაშოქუა
 რბჟე ქიპა ჩოფილა იუნარჰაუამ,
 აწარაქუა რბჟე, რაშია სირქუა
 უა იალაძუეიტ, ხარა იგაუამ
 ზეგდ ეილაკნტუეიტ, ეილგაძუამ.

აკაძღუ ხხბუზ აფსა დუქუა
 ურღღფშონუ ჰია ქივან უბომ.
 რბღღუ, ნას რემახუ, რხციქუა მწიქშიქუა
 ზეგდ ეილარსოლუბ, იწლაშომ.
 აკნე იკნოუშია იწანეიუეიტ
 უა აშიარღცია ეიბაგოუა;
 ზეგდ ეიშთაგლოლუბ, ეიშთაციაქიოიტი
 ეიშთაჩჩა-გურღღოიტი იახეცაუა
 მკვი, ძი ზეგდ ხუცუა, იძბაუა.

იშოშოარა იშოეიტი, ქივანგუ ააფშოიტი;
 ილბააიტი კუდრუ აძაქუ.
 ანა ცჰა ხემზტი, უა იხმრტი

იააილანარგმევიტ დარა კრ.
 კუდრ-მშუენ ნეიუან იქუფა-ქუსუა
 ახტყდარა ეიფშო მკცხუ იღმნე,
 იაგმა დღლულუაზარგდ აძი ინთალუა
 იშაპე დექუმერს დაგარტინე,
 ლშოარ იშთა, იხე იგუ ფჩონე.

შაპელა უსგდე იახუართამებტ
 რჩთაგმაზრემევიტ იარა უი.
 ფან, ძელლარაჰია ეგდამამებტ,
 აღმ ეიფშო, ირბეფონ, ვწეი ბახუი.
 აძლმერა იაჰა აჩფიდკლან
 იახმეყაზ ხექუე აქსე ინეიტ,
 რეიჰა იმანშიალან წლაე ფერყან
 ცჰა ჰასაბლა ინხბდერიალტ
 აშააკრაგდ ახადერსტ.

აძიაძიალა ინეიშთაგლან
 ეიბგა იზვდა იქუსიტ უა,
 „მშოებზია, ერცახუ, უაჰციემშთან,
 ჰა ჰაუბ იუბაც, ბზია უზბუა;
 ჰა ჰაუბ ანეყუაცია, ხრა ემზდუა
 იუთახანოუ კრუნტიგდე უარა,
 უაჰზელფხა, აჟიეიფშაა მიტი ზდერუა
 მჰა ბზია ჰაქუსა ჰზერხხარა
 ჰმანშიალან ჰზენჰიერტი შთახმ ჰარა.“

ხხმ ინაწაფშოიტ რხე ივანან
 ერცახუ აბაა ეიფშო იჩათაზ,
 ზეგდ რულაფშო წარ უა იკდხანლან
 იაქთაშთაყდოიტ კრე ახმაბაზ.
 ახა ირბოზი, რულაფშო ზვეიუამ
 უი აქუსია უსგდე ირბაძომ,

ლანარტეშოგზარგმ ხუართა აიოუამ
 იშურთახუ ირზახეგდომ
 აჯაბაა ირბო იათსახომ.

აქივან, ხალაგა, კეღა დუწას
 აძღუ ღდაზ-ღდაზუა იაქოაფშოუეიტ,
 ხეხე იაშთანუ იალარსუბ, ანავს
 ჩოაკ იზპიომ, იზმბაც დაჟოიტ.
 ხეხე ინკელეიტ რუფსუ ნეითაკშია,
 დაურ დრაფეგლან რათხმა დცონ.
 ივზსცია იშთახ იშთა რგოზშია
 დაახმაჰინუ დრახუმარუან, დეჩჩონ,
 მკცხულა ურთ იგუ ყარწონ.

იუაკუშა, ინაალაშალა
 შოშოა ჰასაბლა დნარქაწიონ,
 რუფხძე იკათიოზ, იახეცრაზ ჯაბაალა
 ზეგე უი ამჩ ირუხნაცონ.
 ურთ ფხმა ინეიუეიტ უს გუანელა
 იხლაცო ჰია ძვა იაშოაკ რბომ.
 შიარახეგე რუშთა ბლა წარელა
 ჯარა იანნუ ირბო იცომ,
 ჩოაკ უსგე რუმვა ფხმა იარხომ.

ურთ ღლხო ილოუბ აას მაცარა
 ჯარა მა ხტერაკ რუმბადო,
 იტუპნუ იცოიტ ახაჰი ნაარა
 რშაპ იარფო ბლოგდოიტ იმტოადო.
 რგუაყრა რგუაშწრა აკ უსს ირუმამ
 ინიბანეჟუამ, ეიბავოიტ,
 რუფსუ ახდრშო ჭატი რმოუა იყამ;
 აქუნწირუ რაცოიუბ ირუყუშიოიტ,
 აღიქან-ცა ბზია ეიფშო ირჭოიტ.

შევე იდოქუღლაზ ამრა ნძაალონ
 წაყა ინრუეიტ აფსარა,
 წლა რუმბო აციჰიერაქო იხალან
 რფსუ ააითარკერც იტიეიტ ჯარა,
 იახმენაფშო-ააფშოუაზ აშოარახქუა
 ხეხე ახრა იკვღეზ ტაკუ რბეიტ.
 იღრბხიეიტ მინუთკ აზე რშოაქმქუა,
 რხე, რგუ იარაზნაკ იწარხეიტ,
 აუსურა, ანჟუარა რგუაფხეიტ.

ახა უა იცარტი უს იააიგუამეზტი,
 შოაქმ იაზნამგარტიფმე იხარან,
 უა რშოაქმ აფუნწა ირზარბომეზტი,
 ბაშოა რხე ამრა იაციშოაუან.
 უი აჩხე ჩოშოარა ყარემწეიტ,
 დარა უსგმე კერ იააფსახმან,
 ხეხმგმე უაჰა მეცხუ იხამლეიტ;
 აკერ ააიგუა იხამხმან
 ციგმა-მეციგმა წაყა ირწოახმან.

უა რააიგუა აჰაფე ლაშცა იყაზ
 რჩოადრგალტი იშოგუფეზ ინეიტ,
 მათოა-კუთოა ჭატიეს ირუმაზ
 ზეგმ შთარწან რჩოურტლან ინატიეიტ
 ახულფაზტი ფშოა აშშჰოა იასუან
 ყუაფა-ქოაფა ზეგმ ეიმლო,
 მშოუნ ჰასაბლა ეილანარსუან
 აჰასკმენ იაწოა ეილარშიშო,
 ხუქწას იხუმარუა, რხე ეინყმო.

იტიან თენჩ აჟივან გუ იალოუშოა,
 ეივან იხალაზშოა რხე რბაუა,
 აღუნეი ზეგმე დინე იშოოუშოა

უატი აარლა რულათშო ეილნარგაუა,
 ინაფშო-კაფშოუან ზეგდენჯარა;
 აბარ აფსთა ლაშცა წა ზმაძამ,
 აყუაფა-ქაფაქუა, აშხარა
 ზეგდ ლაშცაროუბ, იპარაკდამ,
 ურთ ჩოაკ უსგდ ირაცარამ.

რგანაქო აუალორ ზრუფნი ზემყაზ ეიფშო
 აკე იახენკლომ არვაშოქუა;
 ხლა-გულა ხეხტი ახეკუალაა ეიფშო
 ხქა-წას ირგულყდოიტ ახრაქუა.
 იხშო-ხქათხა ისაპენ შიახხა
 იძურჩოჩოარან ხლანწე იცოიტ,
 ჯარა ფსლაპიშია, ჯარა იფსაატშია
 იახმნექუსუა იფოიტ, იფოუეიტ,
 იშშინე ირხუზშია, იბებუეიტ.

დეკ ბჟამეკუა რხანე ეილფხა-ეილუჯჯა
 იცოცოცოუა ხაპიწას იშშინე,
 ქაპიაკ ზაახაზ ეიფშო ანაყუ იაწია
 ეიყუქა-ეიყუქა იშთოუპ იფჩონე.
 უი აქარა რგუ აზებულეიტ
 აბავ ხუდეშო ეიფშო იყაყო,
 უი წააფჩოხოუპ; უავკ იგუ არხეშიაშიოიტ,
 უი ბზია ირბოიტ შხა იცო
 ეიპარაკგდ ერცახუ ზბახდოუ.

დაჩოჯარაგდ აღბა იახელწეზ ეიფშო
 ფსთპიქუაქ ხრაქ აქუცია ინალწეზ,
 ხუქე-ხუქე რჩოეიწეზოუა, აბამბეიფშო
 იხყდო იქულეიტ ახრა იბქუზ,
 ხეხტი ამრა აქოვან ინკდღვრეზ
 ამრათაშიარა ტეშოა ინთალტ,

დღეგლი ქიჳანი იანდენარებქაძუ
 იმცაბზხა აშიათჳმ კვიცრალტ
 ეილბზააუა ამშუნგდჳ იახალტ.

უი სირხა იუბართან ერცახუგდჳ
 უი ახრა რუქუციაგდჳ ინაძონ,
 აშიარაცცია ფსშარა იტიაზგდჳ
 რხე-რქუჳ იუსუჩინჳ იაქუათხონ,
 მუცხუ იარგურღდონ უი აფშოძარა
 ხუხე იყა თუნი ხლანჳ იახდფშუაზ,
 უაჳა უაჳ დრუმბო რუმაცარა
 დუნეი ეიჳაბრა როუზშია იახდტიაზ
 რლაფუქუშია „აბარ“ ახდაჳიუაზ.

იანუხულა კრერქეიტ, რუქატი თგანჳ,
 ნას იახდტიაზ უა რთუფქუა დერხხიეიტ;
 რხე ახაჳი ხეშიაშია ინუქუწანჳ
 როუჳაქუა რუკურშო ინაიეიტ.
 იციეიტ, აჳიჳან რეიგურღდოიტი ფშალა,
 აიწიაქუა რალაციუუეიტ მამა,
 იგუდნაკლოიტი ლაშარალა
 ხუხეტი ამზა კაქკა ჳარაკდა,
 იქუიოუ ძლადწას იგუჳდა.

აშუჳ იანციელაშოა იგელან
 რჩხეიბურთაქუეიტ ერაზნაკჳ,
 ჳეგდ რულა იბზიან ეიბუთან
 ეიტნაყდომუზტი უეზგდჳ აკჳ;
 რმუჳნუქა ჳაფჳ ითარწან
 ეგდამუხდურტი ინრუჳიტი უა,
 რშაბ ფუზწა იქუგულ ხუხე იაქუალან
 იციოიტი, შიარახ იამბო რჩხედაუა,
 აფშოაართა გუართან რბჳჳ მურგუა.

იახმცაშაზ უსგდუ ზაა ირჰიახმან
 ზეგდუ ირდღრუან რხუ ახმხაზ,
 ფუტკვკ უსგდუ კუნტი-ხენტი იქუსხმან
 ჯარა იაციხმეყდარტი იზბახმაზ.
 ტაკუუ იახმუნასკმაზ ეიფერწუნ
 დოუსუ იახმურჰიან იცაქუეიტ,
 დაურ იაშა იგუ ირთუნჩუნ
 დაუეი ახრახე იხუ ირხუეიტ,
 იფსუ მშაკუა აკერ დნასკეიტ.

აკერ აღგდულ-ციგმა, კერ დგდულ ბგარა
 დაურ ფხმა იმჰახე დოუნიაქუეიტ,
 ახა დფხამკეიტ უი მჰა ხმანთარა
 იგუ ითეიკუზ ნაიგძეიტ.
 უაჟიუ იბამა დაურ ახრა,
 ერცახუ აზჰიან დავდსასუმ,
 აბარ ხუშუქუსა წუეიტ, ესფხენრა
 შხა დცაცუფხმაძა, უა დცოიტ, დხუქუმ
 ხრეი-ფსთეი რხუ ეიწახო უაკუმ.

შხა დცაცუფხმაძა შიარახე იმშაკუა
 გატიულახმ დხნემჰიუც ბზანწგდუ,
 არახუ დანრკუმ, შიამე იკემკუა
 ათეფ დანეწუნ დცომ ჯარგდუ.
 დნაფშო-ააფშოუა აშშჰიან ირძანე
 იშაპე აშთუბე მერგაუა,
 ხეხე დკდნე დშოჰვიუაზ ტაკუ ბეანე
 აკ ილაფშო აქუშიეიტ იმწესუა
 აჩურთუნჩუნ, ფშალა იჰიუა.

ხარა-ხარალა, გულა, ფსულა
 შაპფუნწალა ანაა დნაქშალტი,
 ჯარა დჰიანო, ჯარა შამხელა

ხუდაყა დნახკუშთან, ხეხ დნახალტ.
 იახდჷყახ უსგდუ დაზგუამთაკუა
 დაარა ბზია ააიგუა დაზნეიტ,
 ხაპი დუკ აქუზ იჩომერწყსკუა
 იჩურძანშიალან თენი დნატეიტ
 იფხძგდუ მალრალა ირბეიტ.

ილაბაშა აშშეჰია იარსნუ
 დურკვეგდ დნაფშოზნ იახდჷიუახ იბეიტ;
 ნას იშიაქდ კრუხუ უაყა ინქუქნუ
 იგუბჷემაცია ააზირხიეიტ.
 უი შშეკუა უავ იიშთუა აკ აკუმბტ.
 ხარატეგდუ ახუ ეილუბზააუან,
 შიარუცავ უსგდუ დავს დუბკომბტ
 კერ იბზიან ყატა ლულუან,
 ანესრა იგუანარფხაუან.

დაურ უი ილა იზაყუგომბტ
 ისირხა აკადლუ იაქთან,
 იარა დანხტიაზ იფშო აზკუუამბტ,
 აგუ რთენინუ ფშალა იპიუან.
 უი აამთაზჰიან იშიაქდ დნაწხან
 მცუ მპიაკუა აყუაქ ჰია ინთყეიტ,
 იხეს ბჷუ ახრა ინაქშალან
 ზეგდ ეინერკნუ იააიქუტიეიტ,
 ივუბციაგდ რლემპაქჷ ინაძეიტ.

ურთ არგურღეიტ ახეს ბჷუ ივან
 დაურ შოიაკუზგდუ რგუ აზვეიტ,
 დოუსუ ახდნუყოზ, ახრა იახდჷთან
 რგუ ინთარჰიეიტ: „აქიეიფშ უირჩეიტ“.
 ახა იბდურხიუადა იყალაზ,
 დმანშიალამხიეიტ დაურ ყაიმათკ,

იხე ბრიტ ზემკაქ, — არი შოგუეითაზ —
 ირთაიბითეიტ დღრვაგდ მინუთქ,
 იშიაქე ეიწეიწეიტ იარაზნაქ.

ანაწყდამთაზ ინაპე იქურს
 აქუნეირხზეიტ ამცაბზ ხცარა,
 აკე ინნამკელო, იქუთა-ქუს
 იბელოგდო ინთალტ ანაარა;
 ახელაღმარა იახმუნთალაზ
 უი ამვან იანიეიტ აქუნაგა;
 ბახუ დუქ აქსუცირა იახმუნადსელაზ
 უა ინნაკელტ აშა იარგა,
 ახუდაჯალ ხჩუ, აბჟე მურგა.

იგურღმარა თუნჩრა აუამეზტ,
 უი დარტომეზტ უადაკკ აზ.
 უაყა ანეირაგდ უს მარიამეზტ
 ზბლახანწ ბზიამ უაკე იზ.
 ახაპიქუა კოთა ნაპე შაშიალა
 იფხძე ნათხმაპიო ინკათიო,
 იხე იფსე რგუაყნე, ჯაბაა ციგმალა
 იახმაქსაჟეზ დნეიტ ილა ჩჩო;
 იბეიტ აშა აღუკრ იცო...

აშირაცარა ცქმა იაშცელოუ
 შხა იკელსუა უაკე იზ —
 არი აწყდეს ეიღმეუ იარბან იყოუ
 იგუ აზპარც, დგურღმარაზ.
 აცია ახეიხენ აჟე თეიწან
 ახე შაპ გარძგანლა იფახტ,
 ცქმა ირმანშიალან იზქუა ინკეღწან
 ხეხე დგურღმო აცაყმა დნაქსალტ,
 იფხძე ვარხა იქუა ინთალტ.

უს დეშვიციუაზ ხარაკ დემცაცკუა
 ნასთხა იკვხცია რხხბჟე გოეიტ,
 „აჟიეიფშაა ილა“ იხუდამკუა
 ურთგდუ აკ დუკ რხხმთა იაგოეიტ,
 ნასგდუ უაჰა ჯარგდუ იმცაკუა
 ნაყ იაშთა რხხმშორახხ იგეეიტ,
 ჯარგდუ იმტოაკუა, რფსუ შშაკუა
 რჰათუ ახუდახხ იხალტ, იფშორტ,
 რაამთა მაქრა ჰასაბს ირკეიტ.

უსყან დაურ უაყა დნაძახდან
 ამშო ციკედა შოკუაზ დხალან დტოან,
 იფხბჟ ბახდან, იფსუ იშახდან
 ეიღარა იგანაქსუ იშთან.
 ილაბაშ არს იშოაქე უა იხშენ;
 იხმაქერ კნაჰან იკუალო,
 დნაფშო-ააფშოუან, უატი ზეგდ ილაფშო რხენ,
 იფსუჩხენ იაქუფხონ შრა ლაშო,
 იგუ რყუანდო, იგუ ყაწო.

ხეხდტი ახრაქუა აფშოა ინურდონ
 აფჰიოზბა გუბლო ლკუზა იეიფშო,
 იგან აყნუ აჰასკდენ ციქურფონ
 ამშოუნ იაწი აფშოა ზხესლო ეიფშო.
 აბარ, უაჟიუ უაშთან ჰია დეფშოუან
 იკვხცია რააირა იბარცუ,
 გუანულა დგურდონ, გულა დკუაშოონ
 ეგოგმუხტი, ფსაატიწას დფორკცუ,
 იბჟე როუშია აშია იჰიარაცუ.

იკვხცია იბეიტ დახდნაფშოზხ,
 ხლანწუ ითალან იშოააუაზ,
 იგუ აზვიეიტ ურთ შხხუდამეზხ,

აქ იშაწაზ, აქ შაარგოზ.
 იშგუეითაზ ეიფშო ლასსუ დღრფლეიტ
 იზლაიიუაზ რუმვა კრ ბჟანუ,
 აიდარა იზწაზ რუმდან დღიქულეიტ
 რაფხმა იაშოა იხუ რხანუ,
 მღსუ დრეიგურღდან, დღჩჩანუ.

რლაბაშა წარქუა ამცა რქუდღუა
 იახუნადღრსუაზ რუმთბე გონ,
 ათიართა ეიფშო აპასკდენ რჩოუა
 ეიმგუჰია ილა, რგუ რთიუ იცონ.
 აბარ, რჰაფუ აქსუ ინაძეიტ;
 იშთარწეიტ რეიდარა ზეგდ.
 იტიოუბ ამშუჰია, რუფხძე ზეგდ ბეიტ,
 დუბომ ილუხქუხუმ აძეგდ,
 აქ გუთუხას ირუმამ ჯარგდ.

იციაჟიოიტ, ირჰიოიტ იახცაზ ზეგდ უა,
 ზეგდ რულა ეიხაჩჩოიტ, იზტიომ,
 რუფსუ რშინ კაკალ რკეიტ, ეიბარხუმარუა
 ეივან რულაქქოიტ, ფსთჰაქ ხნუ იუბომ.
 იღიქულეიტ, ამრა ეიუა შორუმოუ
 აფსარა ახუდახდ ინასკდარც,
 ზეგდ რეიდარაქუა იშორწოუ
 რუფსუ შშაკუა უა ინაძარც
 ნასგდუ ფხდარა თუნჩ იტიარც.

ხახა ხუმშო ერცახუ ახრაქო იყაზ
 რმჯნუძე აჩონადა ეგდნამწიიტ,
 ახა იზციშოიზუზ; უა ირშქუაზ
 ირუწან, ჩოაკუ იაგდუნამკეიტ,
 ანავსგდუ ურთ ახდუოუ უაყა
 ჭატიღდარა უავ დუფსდომ;

შხა ცკცა, კენტერ, ანა-რაცა,
 შაქსა ცუფხადა იუმბარ ყალომ
 აქენწირუ უსგდუ ინწიადომ.

უს ამშუ დუ ზრფშოძოზ ამრა თაშინ
 ამრათაშინარა ააფშოძახეიტ,
 ხლანწუ იფშოშოძა ინთაგდალან
 ინააყურულეიტ, აჩხნავეიტ.
 ათუფან დერფშოძარც ინაეზშოა
 ხუხა აიაწი აქივან იაანულლალტ,
 წაყანტი ამზა აკე იარშინაშოა
 აფშოთიუ ახგგა ხუხა ინხალტ,
 იბულგდო აქივან ინაქშალტ.

აშინარაცაცია ეიშთაგლან
 უი აამთაზ წაყა ილბააუან,
 რფხაშოა წიან რულაქუა ირხულან
 სააუნ ჰასაბლა ირბულუან.
 ცქმა ირკუა, ირშთუა რბარტი იშოჯაზ
 აფსარა ახუდაქსუ ინაძეიტ,
 ფსაწლაკ ამწან იახგმანშოალაზ
 რჩხდერტლან ფშალა ინატიეიტ,
 აძხუ ხეშინაშოაგდ ინახუეიტ.

აჩეიდუფსალა ირხაფურუან
 იწწატიან აწლა უარბაქიწას,
 ამახუთა დუქუა რხე ინექუსუან
 ურთ არგუმბულუაზშოა, ხუქწას.
 რგანაქო იგლან იხუი-წიიუა,
 თაცა მციაქიაშოა რუბუე მგაუა,
 ითაბუბ რჰიოზშოა ირეიხურხუა
 წლა ზქდუ აფსა წლაქუა ჩოურბუა
 უკაფშონე რხეციქუა უმბაუა.

აქუა აურგდუ, ასუ აურგდუ
 ირბარგუხეი ურთ არა;
 ანაგან-ხუ აგუდუწარგდუ
 უაყა იხალყდაუამ ჯარა,
 აუხა იყან უა რჩურთენჩნუ,
 ციაშშია ირუქუქუ მზა ლაშუა.
 როუპქუა, რუმათი ზეგდ ეიწუნუ
 ირუქუნუ იციან, ითახუნუა,
 ხრა-ფშა ცქდა ზკდა რუნდაუა.

აჩუნუ იშშშაზ ეიბარგულან
 ირუწალეიტ რეიდარაქუა,
 წაყა ინთალტ ინეიშთაგულან,
 ირუწარსუა რლაბაშაქუა;
 მვა ხდანთან; მვახუასთა უბომუბტ,
 ხუაჟირაკ ეიფშუ აას რაციადან,
 ხუნდტი უსგდუ იაშა მრა რუქუფხომუბტ,
 წლა შიაფუჯაფლა იხვადან,
 უზრულფშუამუბტ იჟიბადან.

იშიშურახა, იხშინაშიარახა
 ანაარატი ძუხუქუა ინარხუო,
 შებჟონრა ამფუნ იფშუძარახა
 წაყა ინალბააიტი ზეგდ ჩჩო.
 აძუ იხუნ უა რუცვა იხურწაზ
 იშურთახუზ, ჯა მბაყუა ირტი,
 იახმურუზ ნურცი რეიდარა იხწაზ
 ხაჰიეკ ინუქუწა იაიკუაგულტი.
 რქუზ რუძიძიან, რუფსუ შა იგულტი.

არი იარკნუ, ზთუფ იაზნეიხდოუ
 აძი იეიფშუ რხუ უსგდუ ირუხდაძონ,
 წან ამვა ციგდაქუა კურ იშიართოუ

თხმა დღრვაგდ ტაკუ ირზნიონ.
 ახა ურთქუა უი აყარა
 უადავრა დუს ირთხმაძომებტ,
 ხუხა რთუფ ახაჯყან ახალარა
 მიტოქ დარა აღხალომებტ,
 ამშო ჯყან, ხულაპპია იშომებტ.

აშშეპია თუნი ინატია-აატოი
 იმუცკაკუა უს იცონ,
 ანაა იხქუახ რლაბაშა ახმნახო
 ახაპი ფსლეგმშეა იაქუშეშიონ.
 ფშოა სუამებტ, აშოოურა რაციან,
 ტაკუ იციან ამრა თხონ,
 არახუ ნასთხა აციპიერა იაქუან,
 იგუაომლაცებტ; იპიუან, იჩონ
 ახმცია რკუშო ირხმონ.

ათუფ უაა რკუხცაა რნეირა იახუშუან
 უაჟი-უაშთან პია იტიანუ,
 ეგდემუა იახმტიან აგუქულდ იაგაუან,
 რქუარპუნ აღრპიონ ეიმდანუ.
 აციაჟიარაგდუ რგუ ააფნაწიან
 იტიან უს, უავ დციაჟიომებტ.
 რთათუნჯეგაქუა ზეგდ ეიწარწან
 ათათუნ იახონ, რულვა ნწიომებტ,
 უი რუმწიანუ უსგდუ იტიომებტ.

აბრი აამთახუ ათუფ ახუდაქუ
 აშშეპია აშიარკცია ნხალტ,
 იშინეიუახ რკუხცია ირდრრაახუ
 იათგულან ატრუში იასტ.
 იტიანამებშეა აშურ-სურპია
 ათუფაქუ იყახ ზეგდ კაგულტ,

ქვარს ჰია ირგლახ ზეგდ აღრუჰია
 მინუთჳ ალა ეიბარჳ ირფულტ,
 იხწაზ უა ირგმხ ინეიშთაგულტ.

ათუფ ახმეჳახ ხეხე ინხალან
 იახმნეიხ იგურღეიტ ხუჭი დუი,
 ეიბგა-იხჳდა იმანშიალან
 ზეგდ ეიდარახა იანრჳხეი.
 ამაწი, აბღმე უა ირგჳურგფსეიტ
 იაგმრგჳუნჳიაჳუეიტ მჳცხუდა;
 აჳუაჳ ეიჳურჳეიტ, აჳუაჳ რგძიჳეიტ
 უა ხეხე იჳნარჳიიტ ჰარაჳა,
 ზეგდ ლეხჳუხ იჳან იწარდა.

დახმნჳუოზ იაათსა ხდაას იმამჳუა
 უაჳიჳ-უაჳი დღჩჩა-ჩჩონ დაურ,
 უბას ეგმრთგმე თუნჩ აძი დტიაჳუა
 ეიბარხუმარჳან დარა აჳრ.
 ამჳოჳ უა უსგმე ირგგხომჳტ
 ეიჳურწეიტ ამჳა რგლულჳანე,
 აძე ახმეჳახგმე ხარამჳტ
 ირგესჳან არჳაშჳ ააიგჳანე
 ეისუა ეიჳუთიო აბეჳ ციგმანე.

აჳრანწე ჳუაბლა აძე ᳳნარჳან
 რჳუაჳ იჳახ თარწეიტ ეგმნრმჳეიტ,
 აჳარხეჳუა ნაწაჳ ამჳა დრგლულჳან
 ეიჳუშჳა ინადტიალტ, რშამხე ნეიჳუდრშიტ.
 იჳნაჳან აგჳარაჳია იშჳუა
 აჳუაბ თბაა დუ, ᳳრ ᳳუაჳ ზეჳიხდაზ,
 უაჳიჳ-უაჳი აწი წიჳფსა ნაწშუა
 დადგლან ᳳრ ბაჳე წარ ზლაზ,
 ზგჳურაგაზ, ფჳიჳსშია ზჳემთა ცჳდაზ.

დუკ მერწყუა რკუაც ქინე ითვრხეიტ,
 ატთანგდუ კნარჰაიტ ზემკაკ,
 ამოშოა ძკუ მაცარაგდ როუ ართიიტ
 ილაჰა-ლაჰა ერაზნაკ.
 ხერწიი, აშიი ხხე ზგუ დერქუდმხმახ,
 ჩაი ჰასაბლა ახშოცა ზეილოხ.
 ბერგთი ქთარი ათუთაქუ იწახ
 კუაცლა იჩეიტ, იმშრგუათხოზ
 უი ამშო ალა ენაგდ ჯა ზბოხ.

არი აჩხნე ადაგდ შიარახ ელა
 დაარა კერუნტი ურთ ჩაქუეიტ.
 დაურ იშალა იჩეიბუთა
 შიარახ ახმამაზ დეიმდაქუეიტ.
 დნაპდამკუა, დეიდარა დუნე
 აკერუნტი დმანშიალან დხენჰიქუეიტ,
 შოუდდ ამხა იხმდ ხაა ნთუკხე
 აგატოელაგდ ირაჰაქუეიტ,
 თაჰმადეი ბერგთი დდერჩხუაქუეიტ.

აჰაუა ცქმა, აჰაუა ზკდა
 აბას იაგულან რახუი უააი,
 იშოურთახეზ გურვადა, ხდაადა
 იხუმარუა ირქთან კადლოი ნააი.
 არახუ თენჩ იგუარწუან, იგუარლონ,
 იანაგდ ირუკენ ურთ ზხეჩოხ,
 ათუთაქუ იყახ ზეგდ შიარკოცონ
 ხრაქუ იკლსუან, კრ ზელშოოხ
 ანუყუარა ცქმა იზგუათხოხ.

აკერცხ, აქუა-ციგდა შარდა რხერგთეიტ
 ურთ ამხა ციჰიერა შანწ აყნე,
 დარა კერუნტი ახმთა იარგუაყქუეიტ.

რნაპე შაპე რეიჯნე ირშინე.
 უა ვნეს ირუმან ქმალეი თეფი,
 ნას აფსა წლაქუა, აპაფქუა,
 ახა ეიპარაკ ყუაფეი-ქოაფეი
 ახუქუა, ახრაქუა, აფსთაქუა,
 აციპორა იანქუხ — როუპაქუა.

აციპორაქუა რქოე წლაკ უბოზმა,
 ანაარა დუქუა ღმაზღმაზუან,
 პასკენი ქატიი უა ინწიოზმა
 თიართა ეიუეშია იზაზუან.
 აქუა, ასე იაგდა აურგდე
 უა რფსასა ნეჟ ირფერწუამეზტ,
 აყუართ აკუქარ რეიფშო ირმეზმჩარგდე
 ირციეძუან, ფსეხუა რემამეზტ
 ურთ რხავს ჩოაკ ეიგულუამეზტ.

აფსაა, ააფსა, ხარა ინყუუა
 ხეხე აწლა აქუცია იქუტიაზ ეიფშო
 როუპაქუა რშინე ინაფშო-ააფშოუა
 იგელან იყარულხ აძი ეიფშო;
 ირქარსენ რლაბაშა წარქუა
 შხაზე მაცარა ფსავა ზხაზ,
 უა რეხუდა იხშენ რეფსუა შიექქუა
 აწესბლა თეხხუაზ, შიარახ ნეზრწიხმაზ
 რეგუთეხა ზღერუაზ, რუს ყახწუაზ.

შხალობან. ამშო კახაა იყან, ფშალა
 იმხეწერ აკუნ უსგდე შთა,
 ურთ ხეშ ირქუხ პაუა ცქმალა
 ამშო რხერგო იყოიეთეი შხა რეგუთა.
 რქმალა რშიეიტ, აყუართ ეიქურწეიტ
 ახაპიქუა აქუწა, იმწესუა.

რბყულქუა აფსა გუაჰა ითარწეიტ
 ვგდგომებდუა, უაჰჲ იმბუა,
 იძიძია, ირცქმა, იმყუჰუა.

რუმათია-რკუთია რზუ რუმჩ ეილარწან
 ზეგდ ეიზორგან იადღრწიეიტ;
 აჩოჲ, აჩადა ინარქუწან
 ცქმა იმწესტრტი ეიფძო იდრკლულუეიტ.
 „უმწო ააბზიახტ შოუდღდ აშხა
 ჰაფხმა, ჰანუზააუანდა“,
 აბრი აჟია ჰია დნაგღლტ აფხმა
 ხმათრაკ დაწა მადლეი ხანდა
 შხა იმცაცუზ უი აშოქუსანდა.

აფსასა ეფო, რტიჲვა ეინყმო
 შოუდღდ ანაა ინაქშალღვიტ,
 რშამხე წარნე ავრა რგუ აჰიო
 ჰასკდენი ჰაუეი იყარწეიტ.
 შოუჲ აშთახე იყან, შოუჲ აფხმა იცობ
 რგანახე ირუენ ალაქუა;
 ირუფხან არახუ, რბჲჲ დღრგონ;
 ირუწან ირჩხნე როუჰაქუა,
 იგდალონ რყამა, რაჰიზბაქუა.

იშხეწეიტ აშხა, იცოიტ რხეშთრახე
 გატიღლა ინექულაშოტ იმრახა,
 აყუაფა-ქაფა ნრეჟუეიტ რეშთახე
 რზუ რგუ ქოტცნე იჯბარახა.
 აძხექუა რჟიიტ, აჰაუა რულსიტ,
 ციეი-ჟღლა ბზია რჩეიბერთეიტ;
 შხაცან იზგზგდ კერ ირნეფშოიტ
 რფშოთიხუ ბზიან იყალეიტ,
 რზ-რქოჲ ეინღლეიტ, იფშოძახეიტ.

ახა ჩთაკალა ირზუჰიოზი,
 ჩთა ბზიარაკ უა იროუამზეტ,
 ლა ხტერაკ რუხთო იხხუაფშუაზი?
 შხა ციჰიერამზარ ეგდერბომზეტ.
 ირმაჰაც უა იდურჰაუაზი,
 ირმბაც იობოზი ურთ უა,
 შხაფი ქთავეი იხქუშმსუც იყოუზი
 იხმცულოუ როუბ იხხუაფშუა
 იხმცულოუ როუბ ხთუდშია რჰიაუა.

ურთ რუშხაქუა ზეგდ რქიტირა რქიტირან,
 იქთაჰა-იდაგუა, იშუჰუაც ეიფშო.
 დარგდუ უბას ირდერრაზ რდერრან
 იანუ მხეწუაზგდუ უაანძა ეიფშო,
 ხახა, ფშახა აშმჰაია იცონ,
 ფხდა რუმვა იქუნუ რფსუ შაუა,
 იდერცუაკუამზეტ, იჰიუან, იჩონ
 არახუ ახეცაუაზ ჯა მბაუა
 ეიბარფო, რტიჰვაქუა ეიხედაუა.

ხუმშო რჩინუ გატიღლან იყან;
 ინაძეიტ რთუფქუა რააიგუარა,
 აკკარა დუ აშმშრა იწან
 აშრა ირნათონ ალაშარა.
 გატიღლა კაკაქენ; შითუნ, იგუიღუნ
 რუქუკუ იაღლან რგუ აზჰაუა,
 ტამან, ლაჰან, რასან ზეგდ შიერუნ,
 ზეგდ ირუშთან ურთ გეჰუა
 იქუზუნუ იქო, რჯღბა რთიუა.

ავაბთი ახვ.

მურათ ირახუ მიტიჲკ ჳყამზტ
 კრ იმაჳენ ეიზცა იუბარ,
 ხლაფშოჳკ დრჳმამკუა იზნჳუამზტ
 დაურ ურთ დრჳკუნ ეს-იააშჳარ.
 რჳფსჳ ანზრშა ჩხნაკ შჳაჳკრლა
 იჳფიციეიტ აგადჳ რჳიჳრჳ,
 ჳა დმურბაკუა აშშჳჳია, თუნჩლა
 გაჳჳა ჳასკდხლა ირჳიჳრჳ,
 ახჳშაშჳარაზჳ დხნჳიჳრჳ.

არახუ აყუარაშჳრა ინჳჳულეიტ
 ამშჳუნ-ძჳ ჳჳიუა ეიცრზხუხუა,
 დუჳ ბჳამკუა იარა უა დაათგლეიტ
 ალაბაშ იწარს ფხჳა დჳფშჳუა.
 ამშჳუნ იაწია აგუ დხჳფშჳლონ
 აურეი თბაარეი ჳია იშბაძო,
 აყუარა ახჳჳუაჳჳ იაჳჳჳჳსჳლონ
 უაჳიჳ-უაჳიჳ იფო, იმტიაძო
 ახჳხჳა-ჩჩა იშჳუა, ეილათიო.

ფსლჳმძი ხაჳიი ჳუარშჳჳკ აურ ეიფშჳ
 ამშჳუნ-ძჳ ალა იჳუაბან.
 აფჳიჳზბა ბზია იხუაჩჩოზ ჳეიფშჳ
 უბრი ამშჳყა ილა, იჳჳ ხან.
 ამშჳუნ ახდბლგდოზ, ამშჳუნ ეისუაზ
 დდრგლლომზტ ჳარაკ იარა.

აგაქა ფშა ახუხუაჰია ისუაზ
 ნაყ დაშთუა იყამუზტ ხარა,
 ზეგდ რგურღდაგან აჩუნუ უბრა.

წლა ჯქუგღლამუზტ აყუარაშორა
 ჯარგდუ შიშქრა უბომუზტ უტთარტი ვიფშო,
 ხუხდტი იქუფხოზ ამრა ბარაქდათრა
 აფხძე ილნახშუან არაშო ვიფშო.
 ხაჰიი ფსლემძი იშაპე რყუიონ,
 დახდქუგღლას აყუარაქუ,
 იჟიციეიმააქუა ვისააირა ივონ,
 მუცხუ იდრღლუღუონ იშაპე
 დხემგღლარტი, ტაკუ იჩჰანუ.

ახა ართ აკგდუ ხდაას იმამუზტ
 იარა დხეხუტუაზ დაჩთაკუნ.
 ამშოუნ აგუ ილა იზნგომუზტ
 დახდფშოუაზ იბონ, უა აღბა ხენ.
 ახა უი ზაკუუ აბრი აუპ ჰია
 ვგინჰიომუზტ ვილღრგანუ,
 უი იახჰიაშთახგდუ იზღრუაზ ჰია
 აძიგდუ დიბომუზტ ააიგუანუ
 უბრი დამან ღრშთანხანუ.

იარა დემოხუტუაზ დმუნაფშო-ააფშოუაზ
 ამშოუნ იავაზ ირახუ ნასკეიტი,
 ნასთნატიი აღბა ილაფშო შთაშთაზ
 დახდგღლას დაარა კერ დენხვიტი.
 ახა ფსუხუას იმაზ უახხ დემცარ,
 დნარღშთალეიტი დარა ახდკოზ,
 ატრღში დასღრ იბჟე-იქუღ ირგარ,
 უბრი აკუნ რუხუში, კერ ზღლშოღ
 ურთ ირწახხაზ იავდხენზერჰილოზ.

მიტოვებ ჯა მბაკუა იბეჟ ალა
 ზეგდ ფხეიციეიტ, იხნირჰიიტ,
 აძე რქიხმან, იჰიხმან ფშაალა,
 ნასგდჟ იმანუ დნაწესიტ.
 ხუქუ-ხუქლა ირახუ რჰიუა,
 ათუფახე დეჰულან დცონ იარა,
 იგუ ქოზღჟუან, იმალა დხუცუა,
 აკკარა დახეწაზ ხეჩარა,
 უაჰუ დიმიბაუა აიგუა ჯარა.

იმჰასნე იცოზ აძი დახიბოზ
 ინკლან დრაციაჰიონ ზეგდჟ,
 ათათენ ნეჰუზგოზ, ათათენ იახოზ
 უი იმხნე დახაუან უეიზგდჟ.
 დაურ აკკარა აღდარ, აბნა
 იღერწაზ მუცხუ ირაციან,
 დახეუგალაკჟ დაჰუზან ამცა,
 იაცლაბუაზ მაქენ. ზეგდ შიაუან
 იგუ ჯბარა დრაფნაგაუან.

იაშია აშია იალავაშომეზტ,
 იკუაშოაში ეიქოკაან ციგდაძა,
 იშაცხერტირა ლაფეშ ახეფომეზტ
 იხეძ ალარჰიახმან ხარაძა.
 იანეხულა დგუარლეიტ, ირახუ ყააუან,
 ათუფ დახენ აქმაფთა ეიფეშ.
 აძარ ახეთაკეზ ეიქულეზუან
 აჩოჰუ ნაზგო აზარ ზჰიო რეიფეშ,
 იშოაშეცლაზ უაანძა ეიფეშ.

არახუ იხეიტ, ზეგდ რთუფ იქუიწეიტ:
 ეიდგუფლა ეილაგელტ ჯარაკ,
 ამქო-მცა ეიდგალან ეიქუიწეიტ

აგუგუაჰია იარაზნაკ.
 იკნაიპაიტ იხშო, ჩუანლა ირფხანე
 ფჰიეს ბზიაკ ლეიფშო იხიხიტი აში,
 ნას იძარ რეწხნე, იძარ განე
 აშშუგა ითეიკიტი, უა აში
 არკნე დაფურწიტი იარა არახე.

ცკაკრულა დეკნე ძხეკ აქო დცან
 ერძილა იმან დააიტ მინუთკ.
 ხრა იალწუზ ეიფშონე კო იხეშიაშთან
 აჩუხნარჟიუამეზტი უი ყაიმათკ,
 იანულაშცარახა, არახუ გუეითეიტ
 ცქია რგანახე დრეკუშთანე ხარა,
 უბრი ალაგე იუსქუა დრეღგოეიტ,
 იჩაგმაზიკიტი ატიარა
 შთა დაშთამ უსგე აკ ჯარა.

უბრი აამთაზჰთან დიხთგულეიტ
 იკეზა ქკუნაკ, გულარატიკ,
 მეცხუ იგურღმან ეიფულეიტ
 იშეიბაბაზ ეიფშო ამინუთკ,
 ახუმარრა, აჩარა, აქუფარა
 ურთ რგუ აზჰიონ ესქმენგე,
 აკეჯაგე ქკუნციან; რგუამჩ რეღშარა
 იმაქმეზტი, მეცხუ იღუნ უეიზგე,
 იფნაკუამეზტი ჯარა აკგე.

იხუმარრეც ინეიზ აქკუნ უართან
 დიხააგულეიტ აუხა უა,
 იჩა-ხუმარუა, იციაჟიო იტიან
 ეიზგუდუნე აშია ჰიაუა,
 აშშუგა არახუ ტიან იქჰაჰიო;
 რბეჟ, რქოჟ ჰია ეგეუმაჰაუა.

ზნე-ზენლა აიაწი აქივან ზრფშობაზ
 ხლანწე ინთალონ ილაშოუა,
 კერ ულაფშო იწა, იუბაუა.

დაური უართანი უა იახეტიაზ
 აშოაურა მუცხუ იანაკე,—
 იგულან ინასკეიტ ფუთე ახებეაზ
 ფშოა ხეშიაშიაკ რუსერც, ჰამთაკე.
 „ზნე ჰანეიქუფა—უსიააიტ, სკაუჟიტ,
 უახა ჰაიქუფაროუა“ — იჰიეიტ უართან;
 დაურ იძარა ლთარსნე იკეიტ.—
 აკერგდე რჩურყეიტ იაიბარხხან;
 უართანგდე ილან კერ დღლუღუან.

ახა გატელა იააძაზ აუავი
 შხა იააძაზი ეიფშუმხუეიტ მჩლა,
 დაურ ახმა ილშოარეი იმჩი
 ზეგდე ეიზიგან დიააიტ ვაფხდა.
 არი კერ იხმემღლიშეიტ უართან,
 ახა იჩინიკლეიტ იარა უა,
 დიმაქუფეიტ უაჰა—იგუ იალან
 დახეტიაზ აკე ინამერბუა,
 ეგიჰომეზეტ დაურ იაჰაუა.

აბას აუხა აწხ კერ ირგუეიტ;
 იმეცია იხუმარუა იშოტიაზ,
 აწხუტიანე რხქუა ნექუწა იქუიეიტ
 აჩჰიაქუ, ამცა ახერუნშოუან;
 აჩხნე აშოარაზე უართან დეეიტ
 დაურგდე ირახუ იმა დგუარწეტ.
 იაცი-ჟიაცი რეიფშო ინეწალეიტ,
 აკარა ქოჰა რბეჟ ეინნარკეტ
 „აშოაქუ“ იასიტ, ტივალა ეიქოასეტ.

აწარ ყუნდ-შინდიტ, აწარ ხუმარიტ
 აწარ ეილაფრიტ აშია რჰიეიტ,
 ურთ ზეგდ დაურ რგუბზღღას იოუიტ
 გუქუღღრა ხარშოთგან იკუშა იტიეიტ.
 აკარა დუ ახდაცარა
 იფშოძარან იყან ეიხაშშე,
 დაურ ზაწიეკ უა იმაცარა
 დღზღო დღწან, აბთია იხღსსღ
 თენი ირაბუ რჰიეუა, ეიცღრნაშშე.

დაურ იაბ ავნღ დღყან კრიუა
 დნაგღლა-ააგღლო დნატიაუა,
 ანხარა-ნწღრაზ უს ინღფშოუა
 იყამღტ, დღარღნ რჰაბღლან უა.
 იფაცხა ვნღ ჩაზღლა იხღბღნ,
 აგანაჭო იყან დაჩოა ქუაცოკ,
 მალს იმამაზღღდ ირაბუ რაკუნ;
 ურთღღდ ეგირთომღტ ყაიმათკ
 ნაყ აბნა იღლან აღღუშიაკ.

დღღბღძღონ ირაბუ აბნა იღლან
 უახღღდ ჩოღნღღდ იქკუნ დღბღღბ,
 იზბანზარ ურთ რაკუნ დღზღუაფშოუაზ
 საგმნეყურგაბ ჰია იღლაფშო ზხღ.
 ურთღღდ იბაშოან უს იმოუიტ;
 იციეიე რღღძღღლანღან იარა,
 ხუბა-ჭბა შოქქუსა ჩნღრრა იუიტ
 უბრაბღღნტი იოუზ როუბ დარა,
 ბნეი-შხოეი რქოღ დღღუაყხღან ქიბაჯარა.

ეიმაადა, ხღღფადა მათია იშოემკუა
 აწიღ დნახასუა ენაგღ დღზღჩონ,
 იქკუნრა იღლან იმამაქუა

ბნალა მაცარა იციცახდან.
 აბრი ბზანწყკგდუ იხაშთუამუზტ
 დახმცალაკგდუ იგუ ითან,
 ახა ხაშთმაგდუ იმაძამუზტ;
 არი იფხძნუ იჩკათიახდან
 იჯაბაა დუ აღენ, დარხახდან.

უაკუ აფხძუ ზხკაეითიაზ, დუზხააფსაზ
 პათერ აქუიწოიტი ილაგუ ეიფშო,
 აბრი აუბ მურათგდუ დუზძძოზ
 ურთ ირახუ რზუ იქთან აძი იეიფშო.
 მურათ ივნუ აქუა ანაუა
 შთამახამზარ აძიგდუ დუზიომ,
 იანუხმშიაშიაროუ, ფშთაკ ანასუა
 უა ამცა ეიქუბ პია უზტიომ,
 მცაფხარა პია ჯარგდუ იუბომ.

უა უათხდა ფხაზარ, უშთახდ ხმშიაშიოუბ,
 ფხდაგდუ შთახმგდუ აფშთა იატიუბ,
 ათძამცქუა აღუხუთა იაკუზოუბ
 უახმუნაფშოლაკგდუ ზეგდუ ეიფშოუბ.
 წაყატიირახხ აფშთა ივნალო
 ავნუ ავნუწყა ეიმნადოიტი.
 ნასგდუ ნაყშია იახმამანშიალო
 ჩთაჯარალა ინდიულწ იყოიტი,
 ზნუ აში არკუბ, ზნუ აღუ იაშუეიტი.

მურათ იფპიეს აკრუზდურუა აძი ლოუბ,
 ახა უბრიგდ ილხციურგომ ლხუ,
 ავნუ ლაშცარაქო ლარგდუ დლაშცოუბ
 მჩ ლუძან დუყამ აღიახმდ.
 მურათ ირახუ რყნუტი ხშოუ-ხერწიშზარ
 უაპა ირულწხ იოუახი,

უბრი აჭატი იმოუბ უმპიოზარ
 დაჩააკ ინუბააუანი,
 ხუათშურთაკგდ ზლაიმოუნი.

იჩუ, იკუადრ ეიქუნუ იყამ,
 უარდენ კამბაშგდ ეიწაპიამ,
 ივცარა დუ ეიწაპი იგვლამ
 უალურ იმამ, იპათშა ეგდთამ.
 ინშო ხერწიალოუბ იააიუა იცო
 დეზლარფელაუა უი ილა ხტხე,
 დავდუზლარახუმარუა, დავდუზლარჩო,
 აფსუშაქ ზლეიპიო ზეგდ რყნე,
 იხე-იგუ დუნე, დეთინე.

იარა უბრი ალოუბ ადიახგდ
 პათურ დუ ზიქურწო ქიპაკე;
 ეგიმამ, ახა იმოუ აზგდ
 იგუ დუუბ, ილა ხტუბ ზეგდ რხე.
 აქ დეიგდომ, იჩეიჯკ ბზიოუბ—
 ზლეიზრპიო დეზდურუა ზეგდ.
 იარა უბრი აქ ხმძეს პია იმოუბ
 დაჩააკაზე დხუაჩუბ უეიზგდ,
 ჩაქ იმამ ლშარაპია ჯარგდ.

დუნეზ ამთალა აქ დახენ
 ქილარ რუს პია აქ ნეყუიგომეზტ,
 მა დჩუქილავენ, დეიხარა უავნე
 აუსპიართაქტ დგვლამეზტ.
 აბრი აქ ზაწიქ ნასუფს იმაზ
 იგუ ალადუნ იარგდ,
 ხშარასგდ იმაზ, დხექუგუდოუაზ
 დაურ ზაწიქ იაკუნ უეიზგდ,
 დიხძედააუან უიგდ ესქმენგდ.

უს დეყამ, დხუართამ, აამთა ცოიტი.
გატილელი შხვეი იანაგდ ირუბუაზ
აკუ იმუხმცუბტი შოამახა,
ახა ურთ ამშოქუა რზუ ილასქუაზ
ინფშოზნ დდვრტიეიტი დლაშცახა,
ცოგალა ირშოეიტი დშოქეუაზ იახა.

მაცა ეიხდრშიტი, ყუდ აღვრფეიტი
ახხვრპიტიქუაპიაგდუ კვრ ყარწეიტი.
ახა დეიცოამხარ აკუ დეილდუმხვეიტი,
იხდაა ცოგდახან დარლულუაქეიტი.
შთა დშოთამლარგდუ ფსუხუა იმამ
იხდუზ იბაშოოუ ჩმახარამ,
იარა იშოიპიო ხარა დამოუამ
იგუაწიუხდუპ, იმარიადამ,
იხუ დამეცხრაარ, დენნარხომ.

მურათ ათაპმადა ზემჩ ზშიახდაზ
აჩუმაზარა იმჩ აგოეიტი.
ნასგდუ აცხვრაარა იხთაშოაზ
პაქდემ პია უსგდუ უაჰ დყამლეიტი;
აპაქდემ მიტიოკ იხუაფშოუამუბტი
ირუქუგულტი რუხნვრპიტიქუა.
ახა ურთ აკვდუ რულშოომუბტი
ხუშიოდა იაუამ უაჰ დუზგაუა,
ინეიხვეიტი ამშოქუა ლაშცაუა.

იქოუ შოეილგოზ იხუ შოილდრუაზ
იქკუნ დაარგან იაფხდა დნატიეიტი,
დიმვრგვლაკუა დშოიხუაფშოუაზ
იუასიათქუა ხეგდ იპიეიტი:
„უყუშოუზ, დად, უგუ კოუმეკენ
უქულა, უუა ახდყოუ ბა,

უნან ათაკუაჲი ნაპ ლგგუმუჲენ,
 ლგუ დამგარტი დნჲუუგა ცქმა,
 იუალჰიო, ილუა ზეგმ ხაწა.

ვილოუმგან ავნე, აგუარა
 უტიჲ უმაა ახმჲყოუ დერ“.
 დიხმძრვტი დაურ იმაცარა
 იკჲეიფსეიტი ილაღრძქუა კვრ.
 შარდაკ მერწჲკუა აკჲუ-სჲუჰია
 იაინჲვიტი აჰისა იყაზ რბჲჲ.
 დაურგმჲ იხე-იგუ დთასუა
 უაყა დნადგღლტი აციარდალუ,
 დეიწზხ დანხმჲქუხ იაბ დეიქჲუკჲ.

უი აახეს დაურ იმან ამჩრა,
 აფშიემას დამან ავნათა,
 გუალა დუს იმან მურათ იფსრა,
 მკცხუ ეიცაკენ ილაკთა.
 ათჲფახმტი ივნჲყა დეხნემჰიორ
 შთა ფსუხუა იმამჲკუა დყალეიტი.
 იან ლჲმალა ავნე დენიჲჲრ
 ჯარა აკ ლჲხმჲრჰია დაციშიეიტი,
 იგურჲვა გუთჲხა რაციახჲეიტი.

ურთ ირახუ-იშიახუ დაარა იხმჩეიტი,
 ნაპ რუდიკჲლეიტი შარდაძა.
 ახა იმქოიეიტი ფასეიფჲშ; ფხმა იმცეიტი,
 იგუ რუხშიეიტი იარგმჲ ციგმაძა.
 ხმჩასჲ, მა ჩნერს ჰია უაჲ დაიიმგჲეიტი,
 იარა იხალა იმჩ დმურხჲეიტი.
 აკჲ იშიტი, აკჲ აბგა ირჲჲეიტი,
 ჩჲაკჲ ითიიტი, მა აუალ იაგჲეიტი,
 ხუქჲ-ხუქჲ დრუღგჲეიტი, რწჲხუა ფწიეიტი.

იაბ იფსრეი იფსასა რუნწიარეი
 დაურ დღვრგლეიტ წაყადა.
 ახნყუგარეი ავნე ახნარეი
 იცოზხანთახვიტ შარდადა.
 აციალუაგა შია ვეგიმამეზტ,
 იხლააიხუოზგე იხთაუადაზ,
 იაბ დანეზხაზგე ვეგილშაუამეზტ
 უი აშთახე დხვრბეიაუადაზ,
 დეიციამხარ დეილგეზტიუადაზ.

ესეფხენრა აგულაცია დრულან
 აწაკტიე უაარა იოურაზე.
 აძიე შაპ იკუენ, ჩთაძიე დიშთან
 იმხე იადგელ ლეიწარაზე.
 აბას ეიფშე დენხონ ესეფხენრა,
 ლახტურაკ მბაძაკუა ფშაალა,
 ჯა იგმეზტ დარკახან აფხძელწრა,
 ახა იმამეზტ ბხანწე ფგალა,
 იხნომეზტ იოუაზ იხალა.

არი აშთახე კერ შოკქუსა ბეესიტი
 უაკ იიბაც აძი იეიფშე დენხაუან.
 ახეჩარა, აბნა რტიე „იხაშთთიტი“
 ავნეტი აუსქუა იწაუან.
 ფასა ავნე იგუ ახემქუა
 აკგე იხემუა სასწას დტიან.
 ახნარა-ნწრა ინაპ ამქუა
 აღინეყა აბნახე იხე ხან
 ზეგე სირშია იბონ, ზეგე იალან.

ახა აბარ შთა ხუქე-ხუქლა
 ზეგე დრეშცელე ეილირგვიტი,
 ავნეტი, აბნატი—იმაზ ხშოკლა

ვიქორცვარტოვ ვიფშო დყალვიტ.
 აბას ვიფშო დშოჟყახ ნასთხა იყახ
 დაურ იადგდელ უართან იკვიტ,
 არა ანკდა იაბ იფსუ ანთაზ
 ითფ ირგელტ, ახა კვრ წიტ,
 იანბკუუ უი, იარა უიგდ ხუტიიტ.

უა კვრ ბეოუბ, აგაქჷა იახაიგუოუბ
 აცარა-აარა მარიადამ.

უახდებესუაგდ ამჷა დარა იციგდოუბ,
 იბნა ვიქუაროუბ, ვილგადამ.

უბრა სცაპ, აკვ აღსურშაპ ჰია
 უავ დცარტი იყამ უი აყნუ,
 დაურგდუ უბრა მხკ ლასწაპ ჰია
 იგუ იამჰიატ, დმნიეიტ აფნუ,
 მამზარგდ იმბატ აიგუა დნაფშონუ.

უართანი იარეი ანკდა ვიცუნ
 ვიქულაციან, ბზია ვიბაბონ,
 ურთ რკვჯაგდ ჰკუნციან, რკვჯაგდ ვიფშონ,
 გუანქხმაკ რჰიარ იფსრუზშია რბონ.
 ახა დაურ იადგდელ „ზეიფშოჟყამ“
 ანკდა ზნუ არახუ იდვრწიხმაზ,
 აბარ, უართან, იარა უსს დიამამ
 „დიშვრც“ იჩაზიკვიტ დშოზბზახ,
 იციიგოიტ იაათორა, იაბ დანდტიახ.

არი აწუხუალა აკ იმჰიარ
 იშოფეიური, დზლატიარგზეი,
 იფსუ შოთოუ, დშააფშოუა აძიუ „დვხირწიარ“
 ნას ჯარა დვლატივრწრზეი.
 წან, უართანგდუ ნხარა-ნწვრალა
 უს იალაყოუ ავნუ დტიადამ,

მა არახუ რღლა, მა ვუნრალა
 დაურ იაწყდეს დღლულუაძამ,
 ახა თააციალა დკუადაძამ.

დაურ ავაქა დციიტ დემფმშკუა
 იშოიაჰან ვიფშო ვრაზნაკე,
 ახე ზეკუშიაზ იეიფშო ტიამვახუ მუკუა
 დღუნამკკუა ჯარა აკე.
 დახნეიზ, დაქუნ უართან ახკაარა
 აბეცა, აწივან ვიზგანე,
 ირზეიხუამერფშოიტ ლაფშოგ-ხაარა
 ურთ რკვჯაგდ ფასა ვიფშო იჩჩანე
 დზეზნეიზ იეიჰიეიტ დნარტიანე.

„იხუართამ უართან, საქუგულუშამზეტ
 აბრი ვიფშო სზუუბ ჰია უარა,
 ას უყო-უბ ჰია აგურა ზგომზეტ
 აძოე აკ იჰიარგდე ჯარა.
 იზბან, იზუგულადეზი მჩელა
 უმწააკუა სადგმელ აგარა?
 უარეი სარეი ჰართ გულა-ფსელა
 ენაგდ ჰიიზეყან, ეხდა არა
 იზჰაბჟალაზეი აგუნხარა“?

„იშოფა დაურ, უარა იუტიიუმა
 არი ადგმელ ზეხკაარა საქაუ,
 არი აზენ აჟიაკ ჰიატიიუმა
 იშოფაყოუ, იუმჰიო იზაკუუ?
 უარა უზენ სზეიფშოროუ უდგრუეიტ,
 უგუ აზურხარა სთახძამ,
 არა უზბეიჟთეი სგლან სხუცუეიტ
 სგუ ათუფაქო იტიამამ
 ისოუჰიანზედე სხე აზცაძამ“.

„იუზემდერუაშია უბციაეიოზი
 უაჟი იუბამა არი, უართან,
 იუხაშთშია უჩუზურგადოზეი,
 არა ანკაჲ ჰა იჰაათორან.
 საბ ირახუ იმან აბრა დექუძან
 უახუნლაგმ-ჩუზნლაგმ დუხმჩანუ,
 იფხძე, იჯა მუცხუ იდუძან,
 ითუფ გულან იკურშთანუ,
 ილა ტიან აბრა იბზანუ.“

იხესკაარცუ სარგდუ ისთახუნ
 ახა ანსოუა მუშუკუ ზნუ,
 უაჟი სეილახარაზ ფუტორაკ სუფუშუნ
 ნას სხუნჰურცუ იარა აყნუ,
 ახა ისოუმრადტ, უჩუაზუკეიტ,
 უარა უხაზუნ იუფხადეიტ,
 ავუზარა, აქულარა უმხუციტ,
 სარა აღინუყა სურხადეიტ,
 ჟია იაშუაკ უსგდუ იუმჰიადეიტ.“

იყალო უსზარ, ჰუშუყოუ ჰაყაზ;
 გუანქუხმა აჟიაკ ჰაბჟამზააიტ,
 სუდგდულ ხუქგდუ სარა ისუმაზ—
 არი აზუნ უგუ ნემხააიტ.
 უჯა ზეიფუშოროუგდუ მჰაშო იზბეიტ,
 უწიჰან, უბუცა ურხოიხეიტ,
 ახა სარგდუ სზეიფუშოროუ უდუროუეიტ.
 აღარარაზ სუშუყოუ უბახეიტ,
 ფასაგდ სეიფუშუმ, ტაკუ სლაყუხეიტ“.

„იახდფოუჰიო ას, დაურ, იახდფოუჰიო,
 უა იუტიუ დგდულ საქუშუმ სარა.
 იუზააიგუოუ, მა აკუ იუხუო“

აკგდე საშთამეი აგარა!
 ადგეღლ იხედან იყაზ საშთოღუბ
 უბრი შთა ისმოურგდე ზუამ.
 არი ეიფშთ იაგდაჯარა დგეღლ შთოღუბ
 იხედან იყოუ, ქმარ დუკ ზლამ;
 უავ იითახემ, იფხძე ზქუთიამ.

იზბან, უბრი უზახანხაზეი
 იუმოურ ფსეხუა ყამლოშია,
 უტიე, უხე იზაუმერხუოზეი,
 არა უააიტ უეიმწია ურგოშია?!
 უაბ ირახუ, იაგდაჯარა იპიხან,
 ურთ ზეგე სარა ისტიუბ უზპიომ,
 საბ იქიქუაგე კრ ჯარა ინქუსხან,
 ახა ურთ სრეშთამ, რეძბახუ სპიომ
 აქიტიორა იაგაზ როუბ,—სჯაბომ.

უახანეილაკგდე დგეღლუბ იყოუ,
 ზეგდე ირზეიფშოუბ ინხაუა,
 იზბან, იზამუა, დგეღლკ იხედოუ
 სშააქოუ საყუწნე სეზაუა.
 სარგდე, ინხაუა აქილარ სრეიუოუბ
 მცაკე ეიქუსწოიტ, აკრ სჰოიტ.
 ზეგე შოჯყოუ ეიფშთ სარგე ფხა სნეიროუბ,
 უბრი აზენ ისელშო ზუეიტ,
 სეფხძი სჯაბააი უეზგდე ეიქუთიოიტ“.

იბ იუასიათ იხაშთთუა დეყამ
 იანაგდე იგუალაშიოიტ დაურ,
 უი იაქია იალოუბ, უი ინნაქუამ;
 „უტიე-უმაა ახდეყოუ დერ“.
 დაურ დციაქიოიტ, ეგი დაყუწუამ,
 აფხძე უა ირელწიიტ, ჯა-ციგდა რბეიტ.

იაგდა ნარჰიარგდუ იზეიტერწუამ
 რბეჟ უჰია, რაჟია მცხუნხვიტ
 აგუაარა აშოყა რხე ღვრხვიტ.

გუანქუხდა აჟიაკ ვიბეზემჰიაცუხ
 აწუხუტიანე იმეიქუფვი,
 აკგდუ ზლამეზ, აკგდუ იათსამეზ
 აუს აზეჰია შთახე იმცვი.
 რხათა ზბადა, რბეჟ ზაჰადა,
 ვიყუხეკდა აბნა აგუთა,
 იმჰასუანგდუ ირუენაგადა
 მხე, ააიგუა ჯყამ, მა აჰისთა,
 ნას იქუიბახტ ურთ აუაა შთა!

იფიბაყვიტ, ვიბახუიტ ციგმალა
 ჰიეზბა-ყამალა, აწუხუტიანძა,
 იფსე ზეგდ ილწნე ღუმშარალა
 წაყა დკაჰაიტ უართან ზენმა.
 ხუხეტი ამრა გგლან ირუხუათეშუან
 იშოანხაშია, იძრკუაშია.
 იფხო, ილაშოო, კუტალდშია იაჯუან
 უა ირუა შოხუართამ დნარბოშია,
 წაყა გუალაკ ამან იმტიოშია.

აშაც იახეშე იყამა ირეცქან
 ათრა ინთარში დააგლტ დძრკუა.
 იჯგბა დთალან ცქმა იააიმიდან
 „ვიხემცათრა აათიხტ უა.
 აკრ დშოანხარ აძიე დიბარ ჰია
 აბრი აზენ აკრ დშიაუნ.
 „უყუხეკ ნუმეჟკუა იყალომ“ ჰია
 აუაა ირჰიაუა იაჰახმან,
 კრალაზშია იგუ აზცახმან.

იეიხემცათრა უა ინკაირშიენ
 ინარცკაკშია დნაიფურყდან დცვიტ,
 იკუმქიე აქთაციქუა ფხეირშიენ
 ახკუალაა ვიფშო დნასკაძევიტ.
 აკკარა, ახდაცა, აბნარა,
 აშაბსთა ვიფშო დრულყდა დცონ.
 დახდცონ დხდაფშო-კუაფშოუა იმაცარა
 დღზბალაკგმე იგუ იხვონ
 ციგდაკ შოიუხ უსგმე ინარბონ.

უართან დგუყაყნე იიართაქო დღშითაზშია
 დღღზ-ღღზუა იბჟე გაუან,
 აფჰალ დუ ხეშითნე იწათიაზშია
 აშარკაშო იწყდასა იცაუან.
 იან უა დტოიანე იხე ლშეშუაზშია
 ფშოთაკ ნალასუან იხახუ-რჰიე,
 „უმშიან, აბააფს უხაწოუბ“ რჰიონშია
 უაქიე-უაქიე იქუკუან იგუ
 ამშოენ ვისრა, აყუარა ბჟე.

იარა უაწიყდა დგმელ გეჟროუბ,
 იდიჰიეფშოუბ, იფშოძოუბ მცხუ.
 აკკარა, აბნა აქოკურშოუბ
 ყალუან-გუარაშია იხერკე.
 უატი დუკ ნაბჟამქუა ვილაარცკრუა
 იხეფშოშლოიტი ამშოენ აგუ,
 აყუარა ფშოძა აციქურთა ნექუსუა
 იმეციო იმტიაუა ბზანწე,
 უგუ იახუო აისრა ბჟე.

უა დშითან უართან, უაკე დიბომეზტი
 ადგმელ ხეშიაშიაქო დღმწესუა,
 აფსაა რამზარ აკგმე ნეყუმეზტი,

იხან ავადა იფურუა.
 იქურ-სურუა რბეუ ააინეკუან,
 უა მდურლა იძუზ რუხმდ რჰიოშია,
 აუარბაქუა იავსნუ ინეიუან
 იფსუზ იშიაჯჰიარა რუაშია
 ითუნხაკ დრუჰიანუ იცოშია.

ავნუა დცეიტ დაურ დშოიაშაზ,
 ახა ავნუ უა თუნჩ დუბტოომ.
 იყალაზ იჰიარ უი დუბნიაშაზ
 დაცივაშან უსგდუ იყალომ.
 უბრი აზუჰიან იციორიგაუამ
 იყალაზ ჰია ჯარა აკგდუ;
 იფსუ იაწოუა, იფსუ იახოიუამ
 კუნგდუ ბნაგდუ დახეცო უეზგდუ,
 იანდა იგურა იგომ აძიგდუ.

„უაკუ იანიიმბა ას ყალეიტ ჰია
 საგდუზდურუადა შთა სარა.
 გუჰარას სყაზწოდა აბრი იოუპ ჰია
 ინაჰავსუპ უბას ხარა“.
 აბრი ინუციიტ, აბრი იძბიტ
 დაურ დახეცაზ ავნუ უბრა.
 იან ლუშუა აკგდუ იმურძეიტ
 იმგჰეიტ ლარა უბრიგდ ლეგურა,
 შთაჰათ დამამ იფსუზ იფსრა.

უართან ივნუ ითააცია გუჰეიჰეოიტ,
 ირუზდურამ ირუა, იახეცარა.
 ინულეიტ, ილაშეციიტ, აფშოა სუეიტ
 აბარ დეყამ უაჰეგდ იარა.
 აშეჰ აგაქთა უსურა დეშოცოზ
 ზეგდუ ირდურუან, იჰიანხან,

იეიხა, იეიგუში, ნას აჭატი იიგოზ
 ზეგდ რულა უსგდუ იაბახდან
 „უახა უნემხანგდუ“ რჰიახდან.

იფშოტი, ეითაფშოტი, დეყამ რჰკეუნ,
 იხაბარ ჰია აკგდუ რბაუამ.
 ავნუ ეიჰაბუზ იარა იაკუნ,
 ეგდრთ მაქუპ, ქურალა ირაციამ.
 ახა დაბაცოზ, დააპ ჰია იტიეიტი,
 რუჩხნურკლეიტი, ავნუ იახდტიაზ,
 დეძუზშია იშთალარ ხდმუძღღრშეიტი,
 დეფშოქამ-დჰასემ აუსახდ იცაზ,
 იღერუან უირახდყა ზეიფშორაზ.

ადერვაჩონუ შებჟაარა ამფუნ
 ხდჩაკ უირახდ იქუზ დიბაზააპ,
 უა დიხალანუ ცქმა დიხუაფშოტუნ
 დეზუსთაზგდუ ეილირგაზააპ.
 ადერრა რითეიტი უახდ აძი ილა
 აუსქუა იყალაზ ზეიფშორაზ;
 უართან აგაქოა ყამა ქოულა
 აუს ახიუაზ დეშოთარხაზ,
 იარა დიხდჩარც უბრა დეშოტიაზ.

ეიბარწუსუნ ზეგდ ამჰა იქულეიტი
 ავნუ ათააცია იზაჰაზ;
 აგულა-აზლაგდ უახდ იდიოქულეიტი
 ართ ზეგდ გუჟიაჟიაუა იახდცაუაზ.
 იან ათაკუაჟიგდუ დოზხნემკლეიტი
 უახდ დოშთალეიტი ზეგდ ახდცაუაზ.
 ლლაბა ნალეწოშუა, დეჰიჰიო დნასკეიტი,
 ზგუ ბზიამკუა აჩჰჰიაქო იტიაზ,
 ფასა ეგდზღემშოზ ზემჩ კუადაზ.

ახა დაბარშთუაზ ამჟან დეზბაზ
 დენდერჰიტი, არახე მჟანჟარა.
 ლძღუ დშახოზ, დშუჰიჰიოზ, ლხე შუფელჩუაზ
 ციგძალა „დდერტიეტი“ ავნე ლარა.
 აფსე დააზგარც იცაზ დეშთურხეტი
 აიხეშკათრაგე უა ირბეტი.
 ახა იაზურუოზ ვეგურხემდრიტი
 უა რჯეზა ინთარწან იეიხეტი,
 რხაფეც აქუქა შარგოზ იაასკეტი.

ამშო, იყალაზ აგუ იალსეზშია
 მიტიეკ იხაამეზტი, იხუაშენ,
 აფშა ხაგა, ავუ იაშეშია
 იაბოზ ირეისუან, იმიტიენ.
 რგუ ნიბარხაშია აფსთჰია დუქუა
 ხეხე აჟივან იკედენ, ეიქუფაუან,
 ურთ რულა-რქუ იალწუაზ რულაღრძქუა
 აფსე ირგოზ იქუათიაუან
 იაგეშკაციესუან იღედუან.

ამშო დუკე ჟჰამეზტი, ამრა ლაყუხდან
 აკკარა იწან იცაუან,
 აქუთა უსგეგ ირულაჰხდან,
 დარა ნეიანხა ირაჰუან.
 ასაკას ხდანთა იაწაგელა
 აშოთა ინთალეტი ხულფაზ,
 ზეგე ეილალეტი ხულა-გულა,
 იან დექუგელეტი აჩშარაზ
 აღუნეი დექუნე ლმურაზ.

აუხა ეილან უს ციგძარგლა,
 ინეიუაზ წიეუან, იტიაუან,
 იგუ იშოამუაზ, ხაალა-მიღლა

დაურგმე ღნეინ დწიეჟან დტიან.
 აღღრვაჩონე აუაა ქიპავ კელსიტ
 ახაცია, აჰისა იხაჰაზ.

იხტინხარდა ჰია ინეიმწარკვიტ
 აიხემცათრა ნახხმენტი იაარგაზ
 აშვე ინიეზ, იყუხ ინხაზ.

იხბახაზ ზეგმე ეიბარჰიჰიეიტ,
 რჩაქურფსხე ირკვიტ ერაზნაკ,
 დაურ იტიუმ ჰია აძი იეიფშო ირჰიეიტ,
 ახა იდმერუადავტ რაციაკ.

უართან იაშცია ახაციარფარქუა
 მიტი ზელშაუა, აჯურ ზეაუა,
 იხაგახეიტ, ეილურხტ რმანუარქუა
 იააქენ იგელეიტ იმტაუა
 დქუაჰხეოუბ ჰია იარა უა.

ართ რეშყა იიასტ იხთანეზგმე
 ქუფართა ახმერბო იქუფარცე,
 დაურ ითანცია უა იყაზგმე,
 რჩურხხია იგელეიტ დრზხჩარცე.
 ეილაღეიტ აჰილარ ეილაკენტუა
 იგეჟ-ხენჰიუა ეიქუშაუა.
 ავდ იაშეზშია ეიხეიგუა,
 ეინიო ეიკემსუა ეიქუფაუა,
 ირცჰაიბაშმო იქშაუა.

იკრკრკიტ აყამა ცკეშიქუა,
 იდრკალეიტ ალაბაქუა.
 უა იმაქმხეიტ ახურა დუქუა
 აწიარაქუა, აგუაყრა ბექუა;
 რბე-რქურ რაციაან, მცხუ იდუხეიტ,
 ეიბაშრაკ აყენ ეიფშო იგონ,

ათს „ღვრხაშთუნ“ აჰისა გვლვიტ,
 ეილარ ეიყურკერ ბზია ირბონ,
 ახა იზნეიუამეზტ, იშოონ.

ეჰ, იზხუართოუზი აბრი ეიფშაქუა,
 ზაკუ მღვრროუზი, ზაკუ ლაშოროუზი,
 იზლაფშოუა ზაკუზი ახუქქუა,
 აბრი ბანე ნას ირწოზი!
 ახა, მაჰ, ურთ ჩააკ რფეიფშოხაჰ
 აკრე რცეძეძრგდე აკრე რბაჰ.
 ურთ რააძარაზგდე აიაწი გვლაჰ,
 რხე-რქოუ იანფხაჰ, რგუ ითათხაჰ
 ისირხა, ამრა ეიფშო ილაშოაჰ.

აძხწრა ეიფშო ეილაზ, დაურ დრგლწიტ
 დნასკდან იჩუფხეიკიტ ზემჰაკე.
 ითუნხა, იუა ურთგდე ექუწიტ
 ეგმმერწეკუა ერაზნაკე.
 ეილგხოზ რჩიანეიქურკ, ნას თუნჩრან
 ავუნე იტიეიტი აჰისა ზეგდე,
 ამალა უსგდე წიუარან-ხმრან,
 ამეტკუმა რჰიონ დარა უეზგდე
 იზტიოზმა თუნჩ, იმგარ რუბჰგდე.

დაურ იჩუფხეიკიტ, ახა უს იმტიეიტი,
 აუაა იშთალან დრგფშოააიტი,
 იარგდე იჩოიმერცეგეიტი, ცეგმა იმძბეიტი,
 ურთ ირჰიაზ, ირუზ თუნჩ დაზააიტი.
 სცაჰ იჰიარგდე იშოითახეზ დცონ,
 ახა დნუციტი აკერ ხარა,
 იან ლემაცარა დშოუნხოზ იბონ,
 იხააიგოეიტი დნეჰუნე აცარა,
 აბრი აზ დტიეიტი თუნჩ იარა.

აუსპიართა ააიგუან, დუკ ბჟამებტ
 იშთიაშთაზ იარა უახხ ილბააიტ,
 აკამისარ, აპისარ აგმებტ
 ზეგდ ეიქუშიან, იუს იაზწააიტ.
 შთა დკუპ, იმპიარგდუ ცართა იმამ,
 შთაკუუ მვაშო უა ირბახეიტ,
 იარა იძარ, იზდრუა ირუამ,
 ხუჭი დუი ეილდრგახეიტ
 იყუხ ალა აგურა რგახეიტ.

„სხე ეგდსზავებომ, სუდგდელ სემეიკეიტ
 ისუმხხე მჩღლა იგარცუ,
 უბრი ანაჰსან იჩაზიკეიტ
 ხუჭე ჰასაბლა სირშიარცუ.
 ისთახემებტ აბრი ეიფშუ, —საქუშიეიტ
 იაფსამქუა მჩღლა იჩსირშიიტ,
 ისუხექუაზ ზეგდ სცია ისხალამგძეიტ
 სგუ ფურჟეიტ, აიხა ეიფშუ სდრშოიტ
 იაკუმზ აციგდაგდ სდრუიტ“ .

ნას უაჰა უსგდუ იზწაატეიმებტ
 დარგამა დუნ ზეგდ რზ,
 რტიარა, რციაჟიარა ითახემებტ
 იფშუამებტ უსგდუ ჩააკაზ.
 იუსქუა ზეიფშორაზ იიუზ ალა
 იპროტოკოლნე იყარწეიტ,
 დეხთია, დეიბუთა ჯაფჰანღლა
 ამილიცია დიმა დცეიტ,
 არაიონ ბაა დუ აქუ დნადრტიეიტ.

აფსუ დრჟეიტ, ჟილარ ეიხაზ ჯქუწიიტ:
 ათააცია რგუ ფჟიო ეილატიან,
 აღიე დქუმ დაურ, ნაყ დთარკეიტ

არილა რგუ რყაჟაუნ.
 კვრ წმან, იუს რძბიტ, ქუნაგალა
 იხვ იწუხუა ეილდღრგუეიტ;
 ჟია-შუქუსა იფსთაზაარა ბახთალა
 იხვიგარც იქუწან დნადღრტიეიტ,
 ხზიაარა აქუმკუა იდრღლუღუეიტ.

დაურ დთაკუპ, კვრგდუ ილახდ ეიქუპ
 ფასა ეიფშო დღუამ, იგუპ კრ,
 ახა, ახაჩპარა ზმოუ უავუპ,
 დუკ იანირფშოუამ იარა იხვ.
 იუს ანგრძბა დუკ მერწკუა
 აყუაყა იგარა ყალეიტ,
 ახა უბრაგდ მიტიეკ დნემხაკუა
 სოლოვკიყა იხვ დვრხეიტ.
 ზეშოქუს დუუ ჰია იარგდუ დვრშეიტ.

დანერგოზ აჩონდ იანგდუ დაქუშიეიტ,
 იან დიკუშეიტ, დავიხძატიიიტ უა,
 ითუნნახ ჰია აძი უსგდუ დნემხეიტ
 დვრბარც ზეგდ იხნიეიტ იეიხაუა.
 ეგდმერწკუანგდუ აღბა ქონათიტ
 იარგდუ იჩურლას უახდ დნეიხეიტ,
 იკუზცია იარა რემათია შთურხეიტ,
 ურთ აღბახდ იგართაზ ირგუეიტ
 ითუნნა, იან ხენჰიენ იცეიტ.

აბარ, ანკაა დაურ დანხეჩიაზ
 ხარა იიბაზ აღბა დანხთოუ.
 ამშოუნ აქო დგღლა თუნჩ დხუხუცუაზ
 იახდა დამა ითყდა იახდცო.
 ნაყ იათხდაყა ამშოუნ დხეფშოლოიიტ
 აგუ ეიმღლხა, იციქურფუა,

იშთახყა აკუზარ ეილაარცკრუეიტ
 აბაჰჩა, ქუაწა რბღე შქმერუა,
 ხეხე აშხა ხექუცია უმბაუა.

უატი ზეგე ჯეიშოიტ, ზეგე დრეზხუცუეიტ
 ახა დეზგურღაუამ იარა,
 ზეგეღჯარა დნაფშო-ააფშოუეიტ
 დანდცო იზღრამ აკ ჯარა.
 აფსეშიამზარ დაჩა ბეზშიაკგე
 ილუმჰა ითაშიომ, იაჰაძომ,
 მა ფეტე ზბახოუ ჰია ჯუზა ქულაკგე
 მაკანა აღბაქო დიბაძომ,
 ციაფიარაჰიაგე ყაიწაძომ.

წან ჩააკ ალა, უაკეშაკ ალა
 დანდუგალაკგე დეიწახომ,
 ნაპე-შაპელა, ჩჩა-ხუმარრალა
 ზეგე დრექუშიოიტ, აკ დაციშიომ;
 დანდგალაკე იარა იხღლაკგე
 შთა დანაქუშია აკ უსს იკოუამ,
 ახა იან მეჟდა, იან დეტსრგე
 აბრი ლტიე იგუ არტიაუამ,
 აბრიაკ ილა აანარფშოუამ.

ახვადიი აზ.

დაურ დანერგა აჩონე იარკნე
 იხაბარ ჰია უაჰა ეგემიაკიტ.
 მა იხეშთრახე შიყუე ზეპე ჰია იღერნე
 იხალა ბაშოგე იჩახიმეტ.
 ახა იზღრამ უი აშიყუკრა,
 იაწანაკოუაგე იარა უბას,
 იხეშთრახე იმამ უაჰა გულრა
 სხენჰიუეიტ ჰია დეყამ შთა უაკწას;
 ზნაზ სირშია დყალეიტ უა ხუქწას.

დაურ იან მსურხან ავნე დენხოიტ,
 დხაწიუბ, უავ დღემაძ ლარა შთა.
 აგულაცია ილთენხოუ ლეხოიტ,
 დახეწუამ მაკანა ლქმაფთა.
 დხენიაზ ზეგდ გუხმალოგოიტ იაგდგუნელოგოიტ,
 ილნეფშოტ, ლელახე ვიქუბ ციგადა.
 ახა დეფჰიუს ყუშუბ, ლგუ ლეჰეოიტ,
 უს დეყოუბ დშოჰყაც დღუღუადა,
 დრეზხუცუეიტ ლუსქუა ხარადა.

ინეიუა იაიუაგდ დრეფლოოიტ
 იშოლლუც, დშოჰყაც უანდა ვიფშო,
 მაკა დაგდჰიოიტ, დაგდხუმარუეიტ
 გურკა გუთხა ზმამ აძი იეიფშო.
 ლხე რეწალღრძუამ აქილარ დეზლოუ,
 ნას უაყა ლჰაბლან ინხაუა;
 ლჩაგღერხაუამ აკე ახეყოუ
 აბზია, აციგდა ჟილარ ახეცაუა,
 ზეგდ-ზეგდ დრელოუბ ლარა უა.

აბარ აკერ აშოჰქუსქუა ბეესიტ
 იარა აბას დნეიუეიტ ლარა,
 ამქო, ნას ამცა—რგუ ლერქოლიტ
 აგულაცია, დეზლაზ ჟილარა,
 ახა აქიაკ აძიუ იქოწუშიომ,
 ქუნამგაკ რჰიანე ჰია იყალომ,
 ჰათერ დუ ლექუუბ ილციენხომ
 ილღოუ აზ დეიწადერხომ,
 ჯა ზჩოფხმაზკოუა აძი დუბომ.

აგულაცია აკე ლხელარწარ
 იალორუხუეიტ ცხერაარა უნე,
 აბრიალაგდ ფხმა დემნეილარ

ღებ ღებნეუგომ ღარა ავნე.
 იცაჰი-ცაჰიუა ამრა ანცეიუა
 აღუნეი ამცა ანაკუა,
 უავ ამოოურა ანიზემქჰაუა
 ღკასე ღებ იქურშიუჰ, დემტიუა
 ღჩაგა ენე დთოუჰ ღემბე რაშიუა.

რეიჰა ახმთა უავ დანარგუაყუა
 აწაა უანაბლუა ზნდა,
 აფშოა ხეშიაშიანე ულა ნთნახუა
 აღიე იანეჭუსუა მკცხუდა,
 ხაწაკ იეიფშო ღეიგეუში ღკვწრაკ
 ამჟღრა დღლხო აბნახე დციოიტ,
 აფხძე ნაფხდაჰიო მქჰე ეიდარაკ
 დაწა იღემა ავნე დააუეიტ,
 უა ამცა ეიქულწოიტ, კრღლუეიტ.

წებტონენდა დეშთამლაკუა აწხ ღგოიტ,
 უაყა აჩჰაჰეჰე დეჩჰაჰატიოიტ,
 მა დხახოიტ, მა იარა უს დქურშიუეიტ
 ჯარა აკ უსგეჰ იყალწოიტ.
 მალა-ტიარაჰია დახუართაძამ
 ნაჰ-ეიქუფსარა ღეჩჰაძომ.
 ღებ-ღგეუ მქჰედა უაჰეგე დთეწიადომ,
 უი ღგეუ დანთამჰია ყალადომ—
 დაურ იეიფხეძრა დარტიადომ.

ღლაფეჰეუში დეჰოიტ „აბარ“ „აბარ“ ჰია
 იშარგეჰ აგეუში დახეფშუეიტ.
 ილციეძეზ ღეჰკუნ დახდაგაზ ჰია
 აკგეჰ ღებდგრამ, დღღეურციოიტ.
 აბას ეიფშო დეშეყაზ იღებკლყეიტ
 ახამეშთეხე ეიქუა ღარა;

ლექკუნ ზაწი იფსძე ლეზნარგვიტ
 დზექუგულუაზ დეყოუპ ჰია ხარა,
 ახა ზემბახუ მავკუ-ააიგუა არა.

ფშკვ-ხუკუკ აჰაბლანტი ეიჰაბაცია
 ეიცურხაშმე აგუაში იაათალტ,
 დნაფშოზნ ილბეიტ, მსურხან ახაცია
 აგუაში ითალაზ, უახდ დნარფელტ.
 ახა ერაზნაკ ლცია იალაშიეიტ
 იჩოეიმზ აკ შოკუალაზ ჯარა.
 ეგდლემჰიეიტ. გაძალა დემნუყუეიტ
 „შიააი“ჰია დნარაფეზხეიტ ლარა,
 ავნე ინეირც, იტიარც დარა.

ახა უს აკუმ, უა იაათგლვიტ
 აუაა ილხნეიზ ზლახდ ეიქუნე,
 შარდენ დნარულწუნ ზაკუზ იჰიეიტ,
 ეგდართ გლთან ზეგდ რხე ლარყუნე.
 „აცოგეი აბზიეი რუმხუა ეივწოუპ
 მშოკე იიუა უაკე მშოკე დეფსუეიტ,
 აბრი ეიფშო აახ იგუ კეიიმჰეოროუპ
 აუაკტოქსა ზეგდ დრუნეოიტ...
 დეფსგუშეიტ ბეკკუნ, იფსძე ჰჰიოიტ“...

დერბლიტ მცალა, დერყუეიეიტ ზენდა,
 დარხაგვიტ, დარჰაშეიტ მსურხან,
 ილწაგლთან ხკვ-ფშკვ რყენდა
 დოზჰიომეჰომეზტ ეიკუშო ილქოდან.
 ლძღე ციელფეიტ, ლხახუ ზეგდ ეწლხეიტ
 საათე ლბეჰ როუნე დეჰიჰიონ,
 აჰაბლა ზეგდ ლბეჰ ეინნარვიტ,
 ახაცია, აჰისა ეიხაუან,
 ლახდ-ეიქურან, წიეუარან, იხდრან.

ახულამთაზ, აიპაბაცია იყაზ,
 აპაბლან ეიუაზ ზეგა ააიხეიტ,
 მსურხანგე ავისა შოლუწაველაზ
 დაარგან უბრა რეგუთა დნატეიტ.
 იაილიაციაჟიან იძბნე იშთურხეიტ:
 აწიუჟარა დუნ იყარწარც,
 აშიაჯჰიაციავგე რსია შთურხეიტ
 ხარა-ააიგუა ინასკდარც
 უეი თუნხუეი ზეგე ირაპარც.

აწიუჟარა ფშემშო რჩხნე იაქუდღრშიეიტ
 ეიქუშთაჰათხან ზეგა უბრა,
 ინშან ყარწან ირჩხენ იგჰარწეიტ,
 ილაშციეიტ ზენძაკ ავნრა.
 იკუმეი, იკაბა, იხთურთა,
 იეიმსე, იეიმაა, იყამა უბას,
 აკარუატი იქუნ რხე ხურთა
 იძნე უა იქუნ უავ ბნაწას,
 ახუქე ხუმარგა კდანჯაწას.

აუაა ინეიუაზ უა იაქუწიუჟან,
 იან დადტიალან ამეტკუმა ლჰიონ,
 ლხე ფჩუნ, ლგუ ფჩუნ, აკრგე დხუცუან
 აშა ლქედკუკუონ, ლელაღღრძ ცონ.
 აწიუჟარა აჩხნე უავ დაგმზტი,
 დზღღრუან იყაზ ზეგა ეიხეიტ,
 ავნე, აგუარა, აშოთ იახკუჟამზტი
 იწიუჟეიტ, იხიტი, რგუ დღრტიეიტ.
 უავ იშოიბაც ზეგა ყარწეიტ.

აფსე ჰია უსგე უავ დღრჟუჟამზტი
 აშბჟუშთან ზეგა ეიძიტი,
 ანშანგე აღინე ინრჟუჟამზტი

ავნიკა ინარგან „ირწიახეიტ“
 უა იან ლახმეციგმა, დგუკუა, დხუცუა
 ლმეტკუმა ბექუა ენაგდ იგონ,
 ეიწუნხე იქუხ ლენშან ააიგუა
 დადტიალან, დწიუან, ლგუ ლვრდონ,
 იშარგდ, ხულარგდ ლა დჯაბონ.

მსახან ლმგკუა.

ნან, ნან ნეითამპია უან
 ილფსხუოუხეი შთა ლარა,
 უახეი ჩონი აგუაში დაფშოუან
 ილღოშოუამხეტ ატიარა.

ალა შოვრ, აგუაში ბქუ გარ
 იარა იოუმა პია დნაფშოუან,
 ვჯა-ხვჯ რხე ეიდვრკლარ
 ნაქუხი იყოუ პია დქვრკუან,
 აუაა ანეჩო, იანხუშარუა.

იხუცრა დუნ ლარა ლზე,
 აფშოა ანასუა, ამრა ანცეილა
 დეითაშიონ, დგუაყუან ზეგდ რხე.

ო, ნან, ნან უშოთახმქო
 აღგდელ ყდაყდა ზეგდ ზქუხ;
 იუქუშიახეი, იუწათსახეი
 იახდფოუმბეი უკვცია ზქმღზ?
 იზზხუქდა უკვხ, უგუარა?
 ზნაპ დანუწადა უან?

დშოთანუქი ლმაცარა?
 უანცოხ იუპიამა — სან ბემშიან!?
 უბქუა ყდაყდა დკდფშოლომ
 ულაკთა ხაა დთაფშოუამ,
 ხდაადა თენჩ დვტოომ, დვგლოომ
 ლღლაღვრძ ზლამ პია მქშო ცაუამ.

უხედ, უფშო ახდაამკშოაზ
 იარბან ტეშოოუ უბთაშიაზ,
 ო, დაურ, სა სებლა ფეზწიაზ!

ციგალო სჩალონ სეზერტიაზ;
 მლა უაკმა, ძბა უაკმა
 იუხაგლოადაზ, უხდაა ზბადა;
 ახთა უსმა, წაა უაბლომა,
 გუბან უწაზმა, ხეზ უბთადა,
 ხჩე უხჩნეზმა, უხე ზქუუწუაზ;
 ეგალოზდერამ უან, ნეითამძია,
 ავნე დეშტიაზ ზებლა თშიაზ.

აფუგაბთი ახე.

უს დეჟან ლკნე გურკა ციგალო,
 იშტქუს ყაღწაანდა დეფშოუან უეზგე,
 დეზქუგულოუადაზ, უაჰა ხშოარალო,
 დეიბან, უაკ დლომამეზტ ჯარგე.
 იშტქუსაზ ილმბიტ იმერმაქკუა
 აფსხუ იბზიანე ილურცე,
 ილეშოუ, ილხძუ აკე ნმეჟკუა
 უბრი აზჰიან ილთირცე,
 ლარგე უი აშთახე დეზწიარცე.

ავნე დეშტგურკოზ, დეშთხუცუაზ ზენდაკ
 უბრი ალაკ ლარა დეჰაძეიტ.
 დაჩჰაკალაკ, უა თუნჩრაკ, ფსშარაკ
 უი ლხე უსგე იყამლაძეიტ.
 ლხაწა იაძა აზნაურ ზახხძეზ
 დლაციადეიტ იშტყა დიგარცე,
 ლფსე თანაწე მათიაზ, იმაღეზ
 აკე დეიგდან იყამლარცე,
 ივნე აშმეჰია დიააძარცე.

ავნე, აგუარა უავ ღზეიგურღმო
 იათსოუ ეგდუყამ უა უეზგდ.
 ლქუაცოქუა ჩაზლა იხეზ იგელოუ
 აკე ნმეჟყუა ირთიირც ზეგდ.
 აბართ ირთენქუა აფარალა,
 იფსეზ დაურ იფსხუ რურც,
 იეინიაუაგდ იარა უბრი ალა,
 ხარ ამამქუა ეილდერგარც,
 ჭატი-ჟიტი რგემქუა ეიქუშიარც.

აწიუარა-ახდრაან იგუამწიტი,
 შარდა იგუაყტი იანიახ ჟილარე,
 ურთ კაკალ რემქერ „იშობოლუ ფსროლუკ“
 იაგდგუნაჰაუპ აფსე იხე.
 იშურჰიაზ ეიფშე ავნქუა იგელაზ
 ინარგუთასენ ზეგდ რთიქუეტი,
 ახა აიაშაზ ურთ ირულშაზ
 მიტიეკ ირუხუოზ ეგდყამღეტი,
 აფსხუ ღუხეფეტი, აუაა ჟიპავხეფეტი.

ახა ილუცხრააიტი აუა-თენხა
 ირულშოზ იამეიგეფეტი აკგდ,
 ხდემძღე ლგაუა ადოე დანექუხა
 ურთგდ იხემძღერშონ უეზგდ.
 აფსხურა ქოჰიარა ჰია იფწიაზ ფშაშთან,
 რჩაზგყარწაუან იზარჰიაზ,
 აჩუ რფშააუან, კუადერ იაშთან
 აგურღმა-ჩარა ეიფშე იხფხმაძუაზ,
 კუაცკ ჰჰაპ, ჰეკ ააჟეპ ჰია იფშოუაზ.

ჩა ჯოუკე რძარაქუა ირფშოუან,
 რჰაზურთრა კალამქუა რფხმაძონ,
 ჩუკე ჰნაქუტიან ჰხუმარენდა ჰია იგუაყუან,

ათარჩევი უსგდუ ფხუძ ირბონ.
 აბარ, უაწიოაუბ აფსხურა, ქილარ კელსიტ;
 აუხა ითიიტ ამძურხა,
 ხარატი იაახ ნთუწ იგულაზ გუამწიტ;
 იფშოუნ უა რუციქუა რხუ ჩაფა
 „აკრუხუალუხ„ აუა, ათუნხა.

ურთ იაარგაზ აფსათატი დუქუა
 აუაა ირუცუ რაციავძოუბ,
 შოუკ რუწაგულოუბ აოკუმქუა
 ქდასა ხუმჯარლა იხყადოუბ.
 უა ახანათ, უა აწია რუფხრა
 ირუმამ ჰია აკუ უბომ.
 უახმუნათშოლაკგდუ იყამ თუნჩრა
 აუაა ვილუსუეიტ, აუაა ტომ,
 წან ამზა ჯყამ, ილაშომ.

ახა აციემზაქუა იადრკუხ
 ილაშონ ამშთაქუ იხნადა,
 აიწიქუა, ამზა ქივან იანუმ
 რთაყრა უნუ ილაშადა.
 უს დუკ მურწუკუა იყარწეიტ
 „ათალარა“ ჰია იზუფშოუან,
 ამძურხა ხუკუ იყაზ იაკუშოეიტ
 ახაცი, აჰისა ჯა ზპახმაზ
 იწიუახმაზ, ზლაღრძ ცახმაზ.

უა ნრციგდუ აარციგდუ აჰისა გულან,
 აუაუ ჰიარა იაქოუნ ქიპაკუ,
 ნახნხი ნთუწ იყა იფშოუან რჩეიზერგან
 ითალტ რჩეიბარკ ვიცურხაშუმ.
 შოუკუ ირკუნ ინარგაზ აციქუა,
 ურთ აცი ციადუაციქუა ზხუ ჩაფაზ;

შოუკ რეწაგღლან აოკუმქუა
 ჩაბრა, ქმასალა, ხმალა იხზიაზ
 ციაშელა, ციემზალა იხყდაძაზ.

ათენხაცია ჰია რაფხმა იცოზ
 რხზ-რგუ ითასუან ეიწაქმუა,
 ას ხენტი იანაკუშთა აუაუ შორჰიოზ
 იწიუეიტ იქულან რგუ ფეიაუა.
 მსურხან უა დხერქუაქუო დმეტკუმახა
 ანშან აქსუ დეყან დჯაბო.
 ავნუ ლაშცა ლაშოონ იციემზახა
 ითინუ ივნან ჰისა-ხაცია მტიო,
 ეილერგო, რგ-რგბზა ყაწო.

ათალარა დუკ მერწკუა იალგაეიტ
 აუაუჰიარაგმუ იაყუნტ ლასსუ,
 იშთეილაგეყუაზ აწხ კერ ირგაეიტ
 ინასკეიტ დაარა წხაგუახმუ.
 ხუქუ-ხუქლა ეიზაზ ზეგმ ეიმპიტ,
 კაკალ რქხან ასასცია უეზგმუ,
 ნასგმუ ფხმარა ირუმან იქუნტ
 აგულაცია ირგაეიტ ზეგმუ,
 მაწ ზუაზ უსგმუ იმციეიტ ჯარგმუ.

იშთეიტ, აძაძა კაჰიჰიუ იშთოლუბ,
 აფსაა ქუზხეიტ, თუნჩ იტიაძამ,
 ანხარა-წწერაქუა ირშორმთოლუბ,
 მინუთკ ანურძუა ამთაძამ.
 აგულარა ინათხმა-ათხმაზ
 რჩხდღრჩხეიტქუეიტ, ზეგმ ეიზეიტ,
 ამაწუცია ზეგმ შორჰაგულაზ
 დოუს იახმერთუფუზ ინეიხეიტ,
 აკუაც, აბუსთა ზეგმ ღრხხეიტ.

აშათა დუ მბატება იგულან,
 იხებენ, ბღელა იკურშან,
 ამაწ, ზუქუონ უა იწაგლან
 რმახუარ ვილუხენ, რმათი ხოიან.
 აშათჳ იანალწ ხუხე ამრა ხალან
 დუნეი ზეგდ რშოლუკუა ქივანტი იფხონ:
 აწლა-შიაფუჯათ ვიბარგურღმან
 უბრი აზოუშია იჩურბონ,
 რციააკ ზეგდ ფხძუშია იღვრბონ.

აუაა ვიზონ ხუტხაძარა რუმამკუა
 შაპლა, ჩოლა ვიფხაყუყუა,
 აქთანტი უსგდ უაკ დაგმკუა
 შექუ ინეიხმან ვიცრუხუხუა.
 აუაა ვიზაშაზ ზეგდ ვიზვიტ,
 ნასგდ იღვრლასიტ ატიარა,
 აშათა შოკუაზ ინეიგუვიტ
 რნაპუ ანრუძიძია ქილარა,
 ვიკუშია იტივიტ ნაყ-ააყ დარა.

ჩარაკ აქო ვიფუშ აკუ რეჟიუან
 ატოლბაშ დალხნუ ვიმაკუა,
 აკუაც, აჩეს ზეგდ რუახკ რუმწან
 აუაა რხაგლან რუმაწ უა.
 ამძრხა იქუგლან დაც ზლამუზ
 ხუხე ქივან იალარს იპარაკნუ,
 აკდან დუ ამახუ-შახუ ზმან
 უატი ზხუქუცია უმბოზ უნაფუშნუ,
 ლაფუშ ხკუგა ბზიახულა ითინუ.

შოლუკ უბრი იეიხსუან იტიანუ,
 ტაპანჩა, შიაქღლა ვიბარფუშნუ,
 აჩონტი ი ამრა იაყუიანუ

აფხაშა რღწუა იღაზკნ.
 იწიანე ილაზშთუა დხაწოუბ,
 უბრი იოუბ უსგდუ აუაკვ.
 უა რულა თიბანშუა იადტიალოუბ,
 ეგაღუმშეიტ რხმთა შარდაკვ.
 ახა იაგდრქიხან ურთ აკვ.

დაჩა შოუკ ნახეხი ეიღეხონ,
 ასაანგეე იეიხსუან ხარადა,
 ეიბაშრაკ ყალაზშია რხესებუე გონ
 იგუაყხან-იწიაყხან ცგადა.
 აწესუტიანე იფსუა შიაქე ნეკუენე
 ასაან ხუქ დეიხსიტ ქუათ დახეტიან.
 აწეს-ბლა თეხხუაზ იხე ბერნე
 იკამშიეიტ ბაშა უი ახეცაზ,
 იფიჩიტ ასაან ვერსკ ახებჟაზ.

აფხახუ იგეეიტ ზნეკ ხესრალა,
 ახა უა იმააგელტ აუაა,
 იკდღრწტ დღრვაგე მინუთე ალა
 ნახეხი იახეთახესუაზ ათჰიაა.
 უბრა ეიხსუან, ეითეიხსუან
 აძი თენჩრა-ფსშარა ყაიწომეზტ,
 იციტიალან ამრა, ამრა იაშიუან
 ჰაბლიტ, მა ჰშოიტ ჰია უი იაციშიომეზტ
 საანდა, ჩოაკ უსგდუ ირბომეზტ.

შოუკ ჩოქეიენ ადღეჰია იკუა
 ატიღლა რბგო, რეშთებუე რგაუა,
 რყამჩე მჰანწო რეჩქუა ირესუა
 რეფხძე ტხეაჰიო, რეფხძე ყდაუა.
 აქილარ ზეგე ეიკუშთანე იგღლან
 იხუშარუან რბჟარა აჩეცია,

შოუკ ეივასუა აქუაწა იწან
რჩოქუა ირმეიგდა ირხზხუა რცია;
შეჟ იარკ იამბაც დგდელ რშაცია.

დაპარ იდრკკიტ ათარჩეი ჰია
„ზეიფშო ჯყამ“ ამპახმშე ფშოძახა
იჩო ახუდა იაკუირშოტ აყეფ ჰია
ბაშოა იფემტლარტი ილუღუახა.
იკზხციაგმე უა იაიიდგლეიტი
რჩოქუა ღმაზ-ღმაზუა იკუაშოაუა,
რგუთა დრგგლა ადოე ინქულეიტი
ეიდგუფლა ხ-რულემყმო იახმცაუა
აზარი ამერთი რჰიაუა.

იშონეიუაზ აშოროჰია დნარღყმან
ადოე დნქულეიტი ახმშცბა ეიფშო,
აყეფ-სუფ ჰია ინაწიბარყმან
ეგდგოთგმე იშთალტ აშხწი რეიფშო.
ჯარა იშონეიუაზ აანდა ფგრჟიეიტი
ჯარა იახჟეიტი აქორაკე;
ჯარა აგუაში ზნმა იქოჯრჟიეიტი
იშონასზ ეიფშო ერაზნაკე.
უაჰა ინნამკელტ ურთ აკე.

ადოე დრყუყყმან ხარა დშოროშთაზ
ძახუა ბჟანდაჰაკ იქოაფეიტი,
იარა უბრა დჩოჯიყყმან დახმკაჰაზ
ჩოა შოუკ შონეიუაზ დჩალა იცეიტი.
უაკე დიბომეზტ დეტსუაზარგმე
ახა დჰიაზან იფსე იგოეიტი.
დრკვაგმე დჩოჯილოეიტი იიულაკგმე
იკზხცია ინეიუაზ დრხმძეიტი.
იჩოე ყამჩღლა იპყამეიტი.

დაპარ აჩუქებთარა, ათარჩევიგარა
 უაჟი იბამა უი დახკძოუბ.
 აქეთა, აჰაბლა ანუყუარა
 უახუნლაგდ ჩხუნლაგდ დაქჷძოუბ.
 აფსხურა, აჩარა აკ ახმუყოუ
 იარა უბრა დემცარ ყალომ,
 იჩუ-კუადრ ახმენეიბუთოუ
 აკ იგროუჰია „უბადომ“,
 იჩურტლან ბაშაგდ უი დტადომ.

აბარ კრ წუეიტ ზეგდ ჯუა იშთოუბ
 შთა უაჰა რულამკუა რგუ ფწიეიტ,
 დკუარაწო დჯუა აქუაწა დწოუბ
 იარგდ შთა დაარა კრ დააფსეიტ.
 ახა ირციიგთეიტ უსგდ იმაზ,
 იდრკზ იმგარ ყალომუბტ,
 იჩუ ახუდა იართაზ შთაკურშთაზ
 იხნუ დემცარ უეიზგდ იუამუბტ,
 უბრი დამთან დაციუნხომუბტ.

ზეგდ ეიფხმტტა, ზეგდ ჯუა
 ამძრხა იქუნ ჩულა უა,
 ხუჭგდ-დუგდ ზშამხ იაზნაგაუა
 უეიზგდ იჩუჟიუნ ეიფხაყუყუა.
 აბას იშუჰაზ დუკ მურწკუა
 იააილაკუნტიტ ჯარა ჟილარა,
 იყალაზეი? აძიგდ დნმხაკუა
 ზეგდ უბრახე იაქუბ აკარა,
 აკ ყალეიტ უბამა არა!?

მაკ იყამჩ ახმნმჰანიწაზ
 მაშორნე იაქუშიეიტ ჯარ იჩუ.
 არი ხმმძღლიშეიტ ჯარ დახმგღლაზ,

იღვმაზ ღმინარა რქეიტ ქილარაკ,
 იხუმარ, კვკ ჯჷო იცეიტ, იახააზ,
 ლა დეზწიეიტ, დეიციახეიტ დზეიფუშორაზ.

აკვზ, უა ლეძალა ლგუ ფწიახდან,
 ნასგდ ლაგუსთან იშუყა დცეიტ,
 ლეკვზქეიქუა უსგდ ზაა ილთიხდან,
 იბტოზ ხაყ იქუგანე ირგფეიტ.
 უაჰაგდ უა ლგუ ზზბელუაზეი,
 აშოერ ჯყამ, აუთრა ლამ,
 ადგდელ ჰაფშრა ილნათაუაზეი
 თათუნეშხარ ეგდყალიუამ,
 ლარა უი დამთამ, დენხაუამ.

უბრი ნახეს უსგდ იქეაფთან,
 შოამახამხარ უაჰ დნეიუამეზტ,
 აგუაში ქოამეზტ, აგუარა კაფსან,
 წივანქუაკ რამხარ ეგდუბომეზტ.
 მსურხან ილციემღენ, უახდ ანეირა
 ილმბარ დთენჩენ ლარა იაჰა,
 ნასგდ აკ ლხდაამშია ანეი-ჰეირა,
 ლხე-ლგუ აზთაზშია, დტიან დშაჰა,
 ჩჩა-ხუმარრა ლციეხმანთ, ლქოჰ ქოაჰა.

მაცი ჯარი რეილარა ციგმანფეიტ,
 ჯარ იქოჰ აციგდა ზჰიაუან ჟიპავენ,
 „შაჟი ბააუამ“ შაურა ითახხფეიტ,
 ალაბა იდენ; ჟილარ რგუთა დხუნ.
 მშოი წხეი კერ ცეიტ, იციგდა იაზჰაუან,
 დგურეშუან იანაგდ დახდცალაკდ,
 იშხარ იგუთხან, ხულარ იხუცუან
 აკ იმურ იუამ ზაკუნალაკდ,
 ახა დიმბაცტ ჯარა ააიგუაჰ.

იმოჯყაზ ჩინაკ ზნე ჩარჰიაკჯე ილა
დახიასუაზ ადგაღლ იაჰაიტი,
ჩიწეიბითეიტი ხელა, აბჯარლა,
დცან აბნაქუ ამჰა იზიკუნ დტიეიტი.
ახა დმანშიალაძხეიტი, დიმბაზააპ
აუხა დქუწიტი იარა უს,
უბრა დიასუეიტი ზჰიაზ დიქაზააპ,
ქიაშოქუქუსა ირქუუუ ხუქუას,
დხენჰიიტი ჯარა იყაზ უაჯუას.

აბრი ეიფშო აან ამჰან დეზბაზ,
იფულაზ, გუჯარას დყარწაქუეიტი,
ჩშიაქე იარა დახმენეიბუთაზ
იგუ აქ შოთაზ ეილდურგაქუეიტი.
არი რაჰაიტი აქეთან ეიუაზ,
აგულა, აზლა, შარდაკჯე,
ასალა იაძარ ბზიაქ შოიმუაზ,
დშოჰმააგლოზ შოთა უახჯე,
ეიბგალა დშოიმშოთუა დიბარ ზნჯე.

ცეგმარამზარ ბზიარაკ შორბეჰემწუაზ
ქილარე იანურდურ ირბეჰალტი,
აიჰაბაცია აქეთან ეიუაზ
არი აუს იაძინე იაზგელტი.
ართ ირეიფშოქუოუ უაჰიე ირბამა,
იაგდაკე რუს ეილდურგახეიტი;
ეინემრაალია ირბეჰემწუამა,
უი რხალა რჩიზაზრკტი, კერ რბახეიტი,
ცეგეი ბზიეი რტიე ზეგე რაჰახეიტი.

აბარ ინეწატიტი არა შიშურა
ეიჰაბაცია ჰია იზუფხმოზ;
დამეი, ნაკეი, ომარ ჯაბურა,
უბას აშოლაქუა აუს ზბალოზ.

იააიფხვან დნარგუეიტ ჯარ ზახმძუზგმ.
 რთახე იარჰიეიტ იარა უბრა,
 ახა იმუიტ ამალახაზგმ,
 იმჰიარც დალაგტ რაჟია ამცხურა,
 ირთახიკეიტ ზენდა აჩჰმრა.

ახა იგადოუმა ართ იტოოუ
 ჟილარუ ზეგმ ზეგურა რგაუა,
 მიტი დერრა ზმამ აბრი იკუზციოოუ
 აჟია ირჰიო იმაჰაუა.
 ილბაშ ნარსუა დამეი დახეტიახ
 არახე დაახდაჰიენ დნეიქჟაფჰიიტ;
 იუაპცია ხელთა ხენხ დახეჯახაზ
 უა აწლა იხუდა ინაქჟაჰიიტ,
 აციაჟიარაგმ ნაპ აირკეიტ.

„დად, უა უზოუპ იმლაგა-მლაწიო
 აბართ ზეგმ აბრა იტოოუ,
 არფეს ჟილარაკ რაფხმა იგელო
 იგუოოუთაროუპ ჰარგმ ჰხეიფჰიაროუ.
 იცას, იმაშეირ იშთაკუნალაკ
 ამიი უარეი შიგუ ეიზენხეიტ;
 არი თეფ რზათომ იზბალაკ,
 არი შარდა იხმანთახეიტ,
 არი აუს დუგმ ათახხეიტ.

ნაყ-ააყ შიუს ხუართამკუა იყალეიტ
 იფჰიძამ, იხაამ არი ჟილარ რქჰუ.
 წაბერგნე უარა იუჰიარტი უაქუშიეიტ
 ახა იუჰიაროუპ შთა ჩთაკ.
 უბრიგმ დუაკუპ, უარგმ უხაწოუპ,
 შიფხასთეიბამტიენ იაფსამ აზ.
 იახმა აბრა უაჟია უჰიაროუპ
 შიეინეშიარა აუს აზ“.

„სარა ჰიატი სემამ საჟია საჟიოუპ
აღაბა სდუპ დამეი სარა,
მა სარა აღუნეი სემბაროუპ,
მა იმბაროუპ დუნეი იარა!
სინშოერშოიოიტ, ახა იზბან, იზბან
ჩუადი დახდტოუგდუ მარიას სიმშოი,
„არი ზეგდ შიის, დშეპყა, შიიმეიგდან—
ლაბაკ ახუ იშითარ დუშინგშოიოი“—
აბრი ეიფშოქუა სხერწარ ყამლოი!?

„დად იუჰიო დუკ იანალო იყამ
იბზიოუმა აცეგმა აურა,
უაკუ დუშერ უარგდუ უნრუჟუამ
უახდფეილაჰაუეი ას აფსრა?
უარა უეიფშოგდუ ძოერკუ ანიახეიტ—
არი აუს, —აღაბ-ყდარა,
ახა უბერთგდუ ეინეშიახეიტ,
ას იყამ ჯარგდუ ეილარა,
შია შოიუპ ინხაზ იახმა არა“.

აბას ნაკვი ეიფშო ძოერკუ ციაჟეიტი,
ზეგდუ ირჰეიტი აუს ზეიფშორან,
ჯარ იაჟიაქუა კრ იხმარჩოქუეიტი,
დახდდერხუეიტი ცეგმა იგუ ზეზცან.
ართ რაჟიაქუა კრ დდერხუეიტი
დაგმაზაარგუეიტი აწხუტიანე,
მაც ეგიჰიომეზტი, აუს შოერხეიტი
აძეგდუ დზახმელო იძბანე,
ნაყ-ააყ რაჟიაქუა ეიმდანე.

აქოჰიარა აჩონე აძბაცია აცნე
მაც ივნე აშოყა ეიბაგუეიტი,
აგულა, აზლა, აჟილარ ხეწნე

ხუჭი დუი ზეგდ უა იალან,
 დუკ ნაბჟამკუა ააიგუა ინხოზ
 ჯაბაალა კრაარუხნუ ინჰოზ.

ჩაიუბ, ართ არა ნაპ ზდურკელაზ
 ეიპარაკგდუ აარუხრას ჰია,
 ნასგდუ ააიგუა რჩახეიდურკელაზ
 ადგდულ რურთეიტ იახეიდუ ჰია.
 მსურხან ლადგდულ იხუდან იშთაზ
 ართ იროუტ რხუ იადურხუარც,
 გრონომცია ნეინუ იშგუართაზ—
 დურრა ლოუტ, აკ ლჰიარც,
 ჰა დაქუშაპათხეიტ ირგარც.

იქრკააიტ, იწურკააიტ ირზალურხუ,
 გუარა ლუაუალა იკუდურშეიტ.
 ხუჭი დუი ეილარაკ ნაზესუ
 რაციაკ ახდმურწიტ რუს ხურჟეიტ
 „ადგდულ მოუ სუქკუნგდუ სილაძეიტ
 სა ისზალოუხი, ნაყ ირგააიტ“,
 დაჩა აჟიაკ მსურხან ილემჰეიტ
 იარა უი აკუხეიტ, ინჰირხააიტ,
 შთა, „ავსთაა“ ილემჰაგდუ ჯგუაზააიტ.

„აფსთაზაარა კჰუც“ ჰია ხედეს იამოუპ
 აკოლხოზ თძუ ჰაჟია ზლაღაზ,
 იგურღა-ჩჩო ისირხა იყოუპ
 ურთ აუაა ზუნხარა ეილაზწაზ.
 ირუბარგუხი, აფსაბარა—
 აქჰატი ნხარახუ ზხუ ზერხაზ,
 ციმათია ჩაგადა ზდგდულ ჰარა
 აჯურ-ჩჰუ—ალა ინციაღუაზ,
 ზჯაბაა მაქნუ, ზქდარ რაციახაზ.

აჩაი ლარწან აბარ ივვიუეიტ
 იბზარუ-ბზარუა იყატო.
 ესეშოქუსა კუნტი-ხენტი იაწსუეიტ
 აჯჯაჰია იაწოუბ ირაშიო.
 უა აანდა-სუნდა კერ იაცკრწეიტ
 უა აბნა ხერქთან ითბაახეიტ,
 ამძერხა ეიფშო ზეგდ ღერლაშეიტ,
 აღგდელ ბაათეს ჩაშინხეიტ, იფშოძახეიტ,
 ბალლან აღგდელ ეიფშოხეიტ, იმიტიხეიტ.

„იშთაყალეი არი აჰათშ“ ჰია
 ირგომეზტ ღერვაგდ უი აგურა,
 „აღგდელ იახუშიუ აუაჰ იაკუხააპ“ ჰია
 ინიასუა თათშოუან უბრა.
 შოუეკგდ ძბაუან შჩელა ირგაზშია,
 „შიარგდ შიეხწიაროუბ აბას“ ჰია;
 რაბ დუ ღეშნუ უბრა შოუე თაზშია
 იჯარშონ „იშთაყალეი ჰია
 მსერხან ლფსუ თან ას შთალოუი“ ჰია.

ახა აფშოასერ აბღეჟი აგოიტ,
 დაჩთაკალა აკრალშომა,
 ირულშო უი აკუბ, აცეგდა რჰიოიტ,
 ურთ უსგდ ჩთაკ იაშთომა.
 უა აარუხ იაცლონ, აარუხ ფერუან
 ფერხაგაკ ჰია ამაძამეზტ,
 აკოლხოხაა რგუბლრა აზჰაუან,
 აწლა ფწიაპ ჰია შიართაძამეზტ,
 აჟიაკ, კაჟიაკ რემჩ იახგომეზტ.

მსერხან ღქდაფთა ლა ღქუნხოხმა
 აუაა ახეჟუხ ღგურღგონ ცეგდა,
 ლთააცია ზეგდ ეიბგანუ იყახშია,

დახმრულაფშოუაზ ლგუ დუნ ლარა,
 ცოგმა-მეცოგმა ლაზპიონ აუაა მაქმეზტ;
 ბუდგმელ ამუჩა ირგუეიტ ჰია,
 ანა არი ლა ხდაას ილკემეზტ.
 ათაკ ლჰიონ: „ადგმელ რაცოოუბ“ ჰია,
 „ისტახზარ ისოუეიტ“ ჰია.

კოლხოზ იამან აჩაი ანავსგმე
 ათათუნ, აჯქურეი რაცოანე,
 ესძენრაგმე ესფხუნგმე
 ითან ითაგეჟუა რჩშშთანე.
 რჯაბაა რაცოან ზნაზჰჰიან დარა
 უახუნლაგმ, ჩუნლაგმ ეილახან,
 ანა იშენეიუაზ იროუტ რფსშარა,
 რჯაბაა, რფხძე აწკდეს რქმარ ეიჰან.
 ირშინ, ირშინ იაგმერხან.

ანხარა თბაა ქილარაკ ზეგმ ზლალაზ,
 ქოკ იშაქუგელაზ უა აიგუა;
 იყალომეზტ აჯაბაა იამაზ
 ზნაზუნ უადაკკ დნამერბუა.
 არიმოუ ქოკ აწიაყდ უციუაზარ
 ზნაზუნ იუადაკუშია იუბოიტ.
 ანა აუს ცქმანე იუუაზარ
 არი მინუთე აუბ, ილასხოიტ.
 ანალა აჩუგუანარფხოიტ.

უადაკკ იროუა, ირფერხაგოუ,
 ზეგმ ცყმა-შოყმა, ფხმა იცაუან,
 ამცხაწარა, აფიეტორა იალოუ
 დაც ამთაკუა ინდერწიაუან.
 კულტურა უსურა უაკე იშოიმბაც
 იბზიანე ეიქოკიან არა,

ბზანწ რღლა იამბაც, რღუმჰა ითამლაც
 ირაპაუან, ირწონ დარა,
 შოკოლდა იროუან აწარა!

მა რღეიშია, მა რნჯუაშალა
 შოამანა აკ უზრეზომეზტ,
 იახნეალაკგდუ რხე ეიქუკააშალა
 ურთ აძი დვაშან იყალომეზტ.
 წარა ზმამ იქუ, აწარა ზმოუ
 ენაგდ დღუხმაგულოუბ, დღრწაჰუბ,
 იარა უბასოუან ართგდუ შოჯყოუ,
 იახნეილაკდ იქურფეშოჰუბ,
 აკოლხოზ იალამ ირწაჰუბ!

აბრი ეიფეშ აშთახდ დუკ მღრწეჰუა
 დაურ ლაგდუნბა დკლყუდა დააიტ.
 ივხე, იგუარა რგუხმაა იმკეჰუა
 იარაზნაკ იან დახეცაზ დიფეშოააიტ.
 ქილარუ ირღლაჰტ მინუთჰ ალა
 არი დეშოააზ უჰია ათჰეშია,
 აკურ იარხეუციტ ჰისა ხაციალა,
 იზაჰაზ იჯარეიტი მბატეშია,
 ივხე დღრბონ ბაანდაჰეშია.

შოქუესჰე-ჰეშოქუსა წიტ, დღესიტ ჰია რღლაჰტ,
 იფსხუ, ისაბეშოახუ ყარწახმან,
 აქილარ რქუ შარდაჰეჰე დღრხაშოთიტ,
 ითუნხა, იუა ჯაბახმან.
 შთა დეიბგანუ არახნ დხუნჰიუეიტ ჰია
 უი აგურა უაჰე იგომეზტ,
 დღესიტ, დღეიტ ანეში დაჰეიტ ჰია
 რგუ დღრთუნხმან, იძბახუ რჰიომეზტ,
 ინშან გქუამეზტ, იან დწიუამეზტ.

აბა ზეიფშო ყამლაუა იყოუზი
დღეიბგა დღეიზკდა დააიტ აბარ,
იან რუცკა, იან, შთა დზემგურდგოზი,
ილემბეი ლეკუნ იხაბარ.
დღესიტი ჰია რაზჰიაზ იხეილმერგაზააპ,
დაცვაშაშია დახდაიზ იჰიეიტ,
ჰიანჰიანხლა შოუკ რუნეტი იაჰაზააპ,
იწაბერგუზ ჯშა ქილარ იეეიტ,
იარა აბრი ალაგა აძი დხირწიეიტ.

ძიერკუ ვიგურღეიტ, ძიერკუ რულა ჩეეიტ,
აძიერკგდ რულახე ვიქუნაწეიტ.
ითუნხა, იუა ზეგდ დერბეიტ,
იან ლულა ცქაახეეიტ, ილაშეეიტ.
იფსნუ იბზახაზ აძი იეიფშო დერბონ
იქეთა, იჰაბლა ინხაუაზ;
იგუ იალან, მცხუ იგუნეგონ
არი იხთესქუაზ, დხუნიაქუაზ;
ზეგდ ფხეძშია იჯეიშონ დახეტიაზ.

იან დიკუშეეიტ დგურღგო, იან დიხდატიეიტ,
ავნუ დანულბა ლფა დტიანუ,
ზნუ კრ დეშთნახეიტ, ზნუ კრ დხუციტი
ზნუ დწიუეიტ კრ; ლხუ, ლგუ ფშაანუ.
შთა იარბან, ლაჟირა ქკუნხეეიტ, დქოახეეიტ,
ადუნეი ლაშეეიტ ლარა ლზუ!
შთა დთუნჩუპ, ლგურკა, ლხდაა ზეგდ ნასთხეეიტ
შთა გუთუხა ლეძამ აკაზ,
ეიხაჩხოეიტ ლებლა ფხდაყაზუ!

დაურ იან დანიბა ლღესუ თანუ
უი აკუნ იმრა დუ იარა,
ცქა დგუდიკლეეიტ დრღლულუანუ

იან რეცხა, იაგაზ აგურვარა.
 წან, ლიხულღუსახხდან, ლხახუ ზეგდ შოლან,
 ფასა დეიფშომზტ, ციგდა დკქხდან
 აფხეძქუა დრულან, აშოაურა დთან,
 ლლაკწა, ლელა ზეგდ ხუაშხდან,
 ზეგდ რელა ნეშიცია ლხათახდან.

იბ იაშა ეიწბ ლაგუსთან
 აკრ ჩარა ბზია იუიტ,
 აგულა-აზლა ზეგდ დრუტხდან
 იჩიეიტ, იხუმარიტ, აკვ რეიიტ.
 იხულონე იტიაზ აწხ კრ ირგაეიტ,
 აჩხნე ამშო ბზიან, აწხ ლაშხან,
 რქდაჭ ყაწა ზეგდ რგუ თინე იგლეეიტ;
 დაურ, ზეგდ რმაი მშო, დციაეიაუა დტოან,
 იგურღმა-ხუმარუან, იჩაუან.

ივნე, იგუარა—იყალაზგდ
 ზეგდ იარჰიანხდან უაანძა დაურ,
 შთა უბრა დნეინე ურთ იბარგდ
 ითახნე დეყოუბ დარა კრ.
 ახა იბაყოუ უაყა დეყოუბ
 ზაშა დიშეზ იალა საჭარ,
 აუს იუეეიტ, აკოლხოზ დალოუბ,
 აკ იმჰიარ „იუშხამ“ ეიბაბარ,
 ზგუ შოუ „იშუ“ იალა დინიარ.

ახა იყალალოკე ჰია დნეიუეეიტ;
 იბაყოუ ივნე, იგუარა!
 აჩაი ღლოუბ, ათათენ იაწი კვიუეეიტ,
 იუხეიღღრგომ აურა, თბაარა.
 აკრ დარხუციტ, აკრ დშხანხეეიტ,
 უა აიგუა დგულან ჰამთაკე,

ახა ღუკ მერწყეუა ზეგა იხყეიტ,
იხუკრა ნასყეიტ ზემკაკ,
შთა იმამ უაჰა ხდაას ჩსაკ.

აჩუნე კოლხობაა უა ირაშიუნ,
შებჟონ ანუკალა იტიეიტ.
აშშო უსგდე იბზიან, ამრა ფხაუნ,
აფშოა იასუან რუტხძე არბეიტ.
იჩაუნ, იხუმარუნ, აშია რჰიონ,
ზეგდე აჯჯაჰია ეილატიან.
აქიადე, აუს ზეგა რტიე ეიბურჰიონ,
შოუკ ტიან, იციაქიონ, ეგდერთ ძერკუნ,
შებჟონენ უსგდე, რფსე რშაუნ.

აბრი ამთაზე დაურ დრუხთგულეიტ,
იჩა-ხუმარუა დარა ახმტიაზ,
ზეგდე იჯარშან ეიბარგულეიტ,
დრუხნეიტ უაკე ხუფსხუ რუხმაზ.
ახა თჰაჰკე დაარა ირგუამფხეიტ
არი დახმხეიზ იალა დიბაუა,
ინეიხუაფშო-აიხუაფშოტ, ეიბადრქეუეიტ
რგუ რჩანეზარც ბეჰე ანგაუა,
ზეგდე გლან, იაშან, ციგმა იაზფშოუა.

წან, საჰარ დშოიტ, დებლიტ, დეხშიაშიეიტ,
იხუ-იჰე ზეგდე ჰეილაგელტ,
იაშიეჰაბ უართან დიგუალაშიეიტ,
აყამზარა ითახნე დგელტ.
მეცხუ ინეფშოტ „ილა“ ინეირა,
აკ იიუა დაქუმშიო დყალეიტ.
აქიეტიი აქშატიი ზეგდე ხუკრა
მეჩ ირმთეიტ, ციგმახდე დდურხეიტ,
ახა იარაზნაკ ურთ ნეიხყეიტ.

უა იყაზ აშურჰია დნარღლწიტ
 ზეგდ რაფხდა „უახეცა უაალოეიტ“ ჰია,
 ეგდერთ იგვლაზ რფსუ, რმა რულწიტ,
 იფშოუან, ეისუეიტ უაჟიუ უაშთან ჰია.
 ახა მამ, არი უს დემნეყუეიტ;
 უს ჟიტი ჰასაბლა, ბნაუაჟწას,
 დეხუმარუა ილა-იჰუ ზნო დიფვლეიტ,
 იაშა დეზმუზ იალა ქულაწას,
 უაჟ დრკ იეიფშო, წარა ზმამ უაჟწას.

არი ჯარშეიტ, არი იარხუსიტ,
 არი სირშია ირბეიტ ზეგდ!
 ახა ნას, იჩეიტ რულა ხრტიტ,
 რგუ იახუეიტ ეიჰაბგდ, ეიწებგდ.
 დაურ იგუ იარკლუბ აშანა
 აშანა ყაფშ დეშოღეკუ ალა,
 არი აუბ ზენძაკ აზამანა,
 არი აუბ იზჰიო გურაგ ალა
 დეშახეკოუ იაამთა გუკალა.

დახეჟაზ უა დუსუკენ დაურ „შანა“
 ამშოზნ შოკუაქუა კანალ აყნე,
 უბრაყა იოუიტ უი აშანა,
 უბრაყანტიი დოურეჟტ, უი დუაჟტიინე.
 არა დახდააიზ „ილა ციგდა“ დეჟან,
 აკოლხოზ აქჟუ აუს იუან,
 ზეგურა გაზ უაჟენ, აპარტია დალან,
 აკრ ჯაბააგდ იბახდან,
 ზეგდ რტიუ იდერუან, იწახდან.

დაურ იმამ აშან ყაფშ ალა
 არი უა ლას ჰია დიძფხდაძეიტ.
 აპარტია შვა იაჰიოზ ლა

იშოიქუნაგოზ ვიფშო დიძბეიტ.
 დაგდციაჟიეიტ უი აბრი ვიფშო ალა
 ინაპე ანიკოუაზ იარა;
 ეგდგოთ ზეგდ გლან უაყა ფშაალა,
 ურთ რულაფშო კვდმეხტ ჩაჯარა,
 იძერკუან ქოშთ ურთ რახხ დარა.

„უარეი სარეი ეგდჰაბჟამ, ჰაილამ,
 უგუ თენჩეზ იახმარნახეს,
 იჰალაზ ქიქტირან,—ქიქტირა ჰამამ,
 ჩააკუბ იჰამოუ ჰარა ხეს.
 იძიტ იაგდფსიტ—უი შთა იყამ,
 აშაურაგდუ უბრი იაგაეიტ.
 შთა იბზახაშთამ, შთა იხენჰიეუმ,
 შთა ინასკეიტ, შთა იჰახგაეიტ!
 ჩმაზარაკ ვიფშო ზემვა იცეიტ!

უი ჰგუ ფეზჟიოზ, უი ჰალა თეზხუაზ,
 ძვა იაშოა ჰხეზყდოზ ესქმენგდუ,
 უარგდუ სარგდუ იშოაჰხეიფშოუ უდღოუაზ
 ანეში ნაყ იაჰთაპ ზენძაგდუ!
 ნასუფენე აამთა ქოა იგღლაზ—
 უარა, სარა—ჰა ჰაუბ იზტიუ!
 უი ახაქუითრა, ამჩ იაჰნათაზ
 ბლა დუენე იაჰხოუბ ჰშოფიბაკუუუ,
 იადღოროუბ ცქმა იაგდშოზხმჩატიუ.

აშით ქოცე, აშითეცე მრალა იზეშითუამ,
 უი გუს იამოუბ, მრალა იშითუეიტ,
 ჰარგდუ უბას უი ალა ჰხუართამ
 უი აამთა ჰდღორა იანეფხოიტ.
 არი ვიწინახუეიტ ჰდღორა, ჰწარა,
 ჰა ჰდღორა უაანძა იხუაჩოზ.

იზბახდაზმა, აღიღბა ზზერპიოზ;
 პშონაქუტიაზ იღიქულტ იშქგერნე,
 შიადეჯაფი, შხუფი, დიი, იპაყყოზ
 ზეგე ცოზშია აბონ იფერნე.

პკონ, პკონ ინწომეზტ ამვა პაზქუზ,
 უახენლაგე ჩოუნლაგე პნეყუნ, პკონ,
 შშოი წხეი უბრახე იცოზ იაპხეგზ
 ხტხდაძარა ამამ, შოონ, იხულონ,
 შქუპ შოუპიუა ამრა თაშიონ.

პართ ამრა იააძაზ, კავკაზ იალწეზ,
 მათიალა პმაჯანან ზეგეჯ.

პახდაგოზ ზღერნე ზაა აკ შთეზხეზ
 ენაგე დეიბეთან უი უეზგეჯ.
 ლენინგრად პანახეს ინარკეზ
 ახმთა უღერკრტი იყალეიტ,
 აღიღბაქო ფხარრან, ხმთა უაკრტინე
 უშიაუა, უძეძუა ეგეპამბეიტ,
 ახა პახმფეშუაზ, შოხმთაზ ეილპარგუეიტ.

იბეესიტი შარდა აამთა რაცია;
 პახგერშთუაზ აღგეღო აქო პნაძეიტ.
 წან, სირშია იყალეიტ ძიერკ ხაცია
 პახეცოზ ამვა იაშიეიტ, იაათსეიტ.
 აფხმა პაშონეიზ, პახმნეიზ, იყაპწაზ
 ისემამ იზლასპიო აჟია.

უი ფხეძ იალაფეშოზ, უი ფხეძ იზბოზ
 აძი იეიფეშო სხე სფხდაძოიტი მაკმა,
 იზბანზარ, უბას იყან უა.

წხეპონ პნეიტ, ახმთა დარა იცეგდან,
 აღურა ეიფეშო ეიმგუაცი ასე შთან.
 აფეშა ცეგმა ულა-უქოზ თნახუან,

უაკვ იზმჩჰარტი ილულუან,
 აღდგულ გუაყუუან, იაზჩჰაუამზტ,
 ახაპი ეიკვზუიოზ აშოერწაა.
 იქვჟ-მუჟუან აბჟე აზდომზტ
 ასურშიო იაწან ეიმგუარაა,
 იაბაცოცოზ აძენრატი ჯაბაა.

წებჟონ ჰაშონეიზ ეიფუშ ჰარშოეიტ ზეგმე,
 აწხ არლაშონ ასე იშთაზ იშინე.
 სა სუყან უბრი აშთახე კვრგმე
 სმოლენსკტიი ალაგერ აყნე.
 ახა უი აშთახე ამშოუნ შოკუაყუა
 აკანალ რგელა ნაპ არკხეიტ;
 სარგმე საგჟეიტ უახე დუკ მერწეკუა.
 უახე სთფე ყალეიტ, უახე სუმვა არტხეიტ.
 კარელია ახმახმძხ საგმეიტ.

დგმული თიჯანი უზეილურგომზტ,
 ატიოლა აფსთჰია იხნაყეიტ,
 აუს მუა უსგმე უა უდურტიომზტ.
 მედვეჟოია გორა ჰარგჟეიტ.
 არა ეილურკააიტ უაანძა სუხჰოზხ,
 აქეთარჰო იყასწოზ ბეიფშორაზხ,
 ნასგმე ირასჰეიტ ნაჯნატი სშოლარჰხ.
 არახუ დშორჰკუხ, საბ დშოხმაჩან,
 სარგმე ახმაჩარა შოუსირწაზხ.

აფხმა ზნე აბნა სულან, წლა ფყარა ჰია,
 აუს ზუან კრაამთა არა.
 ეილაჰაჟუან აღდღმა-გუგუაჰია
 მათიახუ ზლგწუაზ აკ ნმჟე ჯარა.
 აწაიი ახმთეი ჰნაპე, ჰშაპე ხერწიონ
 მინუთკ უზგლომზტ ეგმჟუა,

ახა ამათია ბზია ჰართონ,
 იაჰხელაფშოუან ჰაიბუთან უა,
 ნას ჰაშცულტ ჰარგმე, იაჰჩაჰაუა.

არი აშთახე აბჯარ კნე სგელანს,
 სურხელაფშოუან, ათუფქუა სუხმჩონ,
 ნასგმე იხციშმოზ აძიერკუ ჯყან,
 უბართგმე ხელაფშორა რთახხონ.
 ახა აბჯარ იარაზნაკ ისტრმთეიტ,
 უსგმე იდღერკუამეზტ ზეგმე,
 აფხდა სხე სწუხუა, სუსქუა გუართეიტ,
 ნას აუბ იანერგა სეგურაგმე,
 ახა სუს ცქმოუბ სთეზგა უეზგმე.

აწუხუტიან სიასტ სა იახმსზეიღმეზ
 ნაჰელა უსურა ახმცოზ,
 აძიერკუ ჯყან ზუსუტი ფკემეზ
 აკაზ იმააშოზ, ზფხძე კათიოზ.
 არა სშოჯყაზ დუკ მერწკუა
 ბრიგადირსპია სყარწეიტ სარა,
 ისელშოზ ალა, სხე მწიახეკუა
 საქუნ აუს, აჩთგარა,
 ვაქიქიავ სრემან ხეს უბრა.

ასოცეცილაბრა ახმეყამეზ
 ჯარა კქოახაკ ჯყაზმა. უა,
 აძი დუბომეზტ უი ილაახუმეზ
 იცლაბნე ღევლა აუს ზემუა,
 ზეგმე აიცლაბრა ანრებეალა,
 აუსურა კერ ილასხეიტი.
 ნასგმე ურთ ირუაზ რუს ხათალა
 უაჰე იშოიმბაც იცქმახეიტი,
 ჰათურლაგმე იჰარაკხეიტი.

ზეგდენჯარა ამაწურა ზმაზ
 რეიპარაკვკ ზეგდ ბაანდავციან,
 აძიუ იქუციყდოზ, აძიუ იქუგუამწუაზ
 არა ღუბომეზტ — იხარან.

ზეგდ ხაალა, ფსუშიალა იციაჟიონ,
 აძი ილა წურხუმეზტ ჯარგდ,
 იიაშჟამ დეშჟიაშჟამ იდრბონ,
 დიაშჟახარც იაბჟონ ესქდენგდ,
 იაძიუ ვეჯამეჟუა შარდავგდ.

ესქდენგდ ეიპა დალკიან დგუართონ
 რეიპა იბზიან აუს ზუაზ,
 უბრი ზეგდ, დარა ბზია დვრბონ
 უბრი იაკუნ ჰათურგდ ზმაზ.
 რეიპა აუს ზუაზ, ზუს კვრ იცქმაზ,
 უი იქატი ეიპან, იქიტიგდ ხოიან,
 უი დვრგონ ესაირა იახეიპაზ,
 ენაგდ ფხდაგულას დფხდაძან,
 ეიზარა, უსაქჟ იარა დტიან.

აუსურა აფხდა იგვლან,
 ახა უბას აწარაგდ ჰწონ,
 არწავცია ენაგდ იაჰხაგვლან
 კრეი ფხდარეი ზემწაც იდვრბონ.
 დარა ძიურკვ აწარა როუიტი,
 ავრა აფხდარა უბრა ირწეიტი,
 სარგდ აკრდა სდვრრა შთწეიტი,
 უბრა ისოუზ ფხდა სარხჟეიტი,
 აშეყუ საფხდო, სვუა სყალიტი.

არა წვა რემამეზტ აურესქუა,
 არა ირაციან აირმანე,
 არა იმაქმეზტ აუკრაინქუა,
 აქვრთუა, აფსუა ზეგდ რეხკე.

რნაპე ვიკუდრშონ, რჩხვიდრკლონ,
ვილუხ-ვილაწა ყარწომუხტ,
ამაწ ზუაზგე რბჟე ხმანთამუხტ.

აბრა ვიფშო იყამ ჩოა ჰიენთქარრა
ნაპ ახრუდრკლო ქილარა,
აბრა იშთუწიტ აუაა რდრრა
აუაა იზმამუხ ააძარა.
არაყა იყამუხტ აქუმჩრა,
არა იუბომუხტ არშიარა!
არაყა იყან იაშოა ფხძლწრა
აუსურა, აჯა-ბარა
აბრი იაგდრნათონ ააძარა!

სარა სანნიეიწიყა სირშია სუყან;
აკ ისჰიო, იზუა საქუშიომუხტ,
ინნეფშოტ აჰაუა, ახდათა სარჯან
ციგდა სგუაყუან, სულა სზხტუამუხტ.
ახა იანაგე აწაბრგ საშთან,
სახნეილაკე აუს იზუაზ ცქედან.
აბრა ახდრჰიოზ, აფხდა სნიიუან;
უა აუს ახე აფხდა სა ისკუან,
ეგდრთ ავზციგაგე ქიპავე სქოფშოუან.

აბართქუა რულა ზეგე სგუართეიტ,
სა სახე იხმანარფშოიტ ქიპავდა,
აბრი ალოგე სხე კერ ითუზგეფეიტ,
ჰათურგე სნათეიტ მეცხუდა!
აბრი სოუნაჟეიტ საამთა აანდა,
აბრი იდნარგეფეიტ სეგურა ზუნდა,
აბრი ისნათეიტ აშანა მჰაშა,
სარა სეიფშოგე უბას ქიპავდა,
აუს ზუან იყაზ ხაციმერხა.

აღმჩქვ, არჰივკ, თუნხა ღუმამუ
 აშკვ-აჟივკ ხხე ზთახემუ,
 იღრგულტ აბარ ზეიფშო ჟყამუ,
 აკანალ ხმძორჰიავ, ხუ-ზმამუ,
 ზეგდ ვიდღეკლოზ, ზეგდ ვინზერშოზ,
 ზეგდ ბზია ვიბახერბოზ,
 აბრი აკუნ, ზეგდ რგუ ყახწოზ,
 ირმუახ ღხერუახ, ირუმჰიოზ ღხერჰიოზ.

ზხაყუნ ზებშოკვ ჟყახ, ხუქეკ იხუცუახ
 არა ღმამაგულარ ყალომუზტ,
 სუფსკ, სუნხა აუს ისუღლაზ
 ნასუგდანდა იმჰიარ აღშორომუზტ.
 იზბან აკუნარ უა იიუახ, იიჰიოზ
 იფსთახარა შჰარიაშოზ იბონ.
 აჯა იიბოზ, აფხძე იკაითოზ
 ზეგდ ია, იხუოზ აუს იახცონ,
 არი ზეგდ ზლა ხვამ ვილირგონ.

აბრა ისოუტ კლასსლა ახ-ღერრა,
 აბრა დეილუსკააიტ იჰალაზ,
 ჰზააძოზ ანროლეტარ ჰიუნთქარრა
 აუს ინჟყუნავოზ ზეიფშორაზ.
 იახდანძავდ სუქუნ აფსაბარა
 იახდანძა იზბეიტ კერ ციგდარა;
 ახა შთატიი ადიუ აქუღარა
 ათაკ სუფხუქუნაწოიტ სარა,
 იათახუჰ ჰჰატილა ანხარა"!

იშოციაჟიოზ ამრა კერ იხეწიტ,
 უა აწლა შიშერაქუა თბახხეიტ.
 აფშოა ნას-ვასიტ, აფშოა წესიტ,
 კოლხოზხა რუსახე რხე ღერხეიტ.
 დაურგდუ ღგულან ღშოიაშოზ ღციიტ,
 ზეგდ ქოკუნ, ამჰან დახმცაუახ

იქთან-სასჯე იეიფშო დყალიეიტ!
 დღერხუცუან იიბაუაზ, იაჰაუაზ,
 მკვი-ძი ზეგა ფსახნუ დეზხუათეშოუაზ.

იარა ავნუ დახმენდაყამუზ
 იქეთა დაარა ფხდა იცეიტ!
 აღიუ, აბნა, ვნუ ახგელამზ
 უაჟი ახბრაქუა ყალიეიტ.
 იიაშთარახთეიტ ზეგდენჯარა
 აულიცაქუა თიპაკ იბოიიტ;
 აქოც ნხარა, აქოც ბზაზარა
 დეიგურდლოიტ, მკცხუ იგუათხოიიტ,
 აკრ დხუცუეიტ. აჩამგურ აირჰიოიიტ.

ღაუჩ იაშთა.

ილაშცარან, მუშომხულან
 აამთას იყაზ ააიგუა ზნუ,
 უი ფხძმუზტ, უი არგამან
 იხდატიუზეი შიარა შიყნუ.

მშოი, წხი, შოჯქუსი იბზიაზ
 კრ სციაგთეიტ სარა უბრი,
 ახა ისჰიან — იეიდერუაზ
 ინხთეიტ დერკეგა სგუი-სშამხეი.

მშოზნ გუ იამშ, ხექუ იქუნაჟზ
 ნას ეგინაჟამ, დეიბგახოიიტ!
 იფჩოშმ სა სეშოხუა, მიტიუ ზხესზ
 მაკდა იძსარტი ამჩ არხოიიტ.

ნას, უაჰა იარბან იყოუ,
 სა ისულმშო იანსგუათხა!?
 ჯა ზბარ, სექუთარ ისზმგო,
 აამთა ნესტიხა, იხდუხა!

ახუგაბთი ახვ.

დაურ უა იან დახმეყახ დეყან,
 იაშა ივხე დეკნან უეზგდუ,
 უბრა კრიჭონ, უბრა დეშთალუან,
 უბრაყაგე კრიუან ესქმუნგდუ,
 ახა ანკატი დაურ დაბაყოუ,
 დაურ უი იაკუძამ დაჩა უაკხვიტი,
 აშკოლ ითალახ, წარა იამოუ
 აწარა იალგახ იეიფშო დყალეიტი,
 აქვიტირა ირძენ, დეფშოძახვიტი.

კერ შოქუსა ზტიელა აქთაცი ზემბოზ
 აშოყუფხმარეი აკრეი იწეიტი.
 ურეს ბეზშიამხარ ეგმახმერუმჰიონ
 იარგდუ ბზია იპიო დყალეიტი.
 იციუხ-ციეჭარა, იუაკუმრა
 ზეგდუ უბრახე ინეჟენ დააიტი,
 აწარა-დღრრა, უაკრა-ყუშორა
 იარა იყხე უა რთუფ რეფშოააიტი
 იმღრრა აწკდეს ურთ აიააიტი.

დაურ აუაა ქიპავ ირუმცელახ
 იზემჩჰაიტი იმალა ტიარა,
 აზნაურ იყხე ვხეს დახმეყახ
 ენაგე აგუქიშულდ დაგონ იარა.
 აჯჯაპია იხუმარუა აუაა ზლახ
 აკოლხოზახხე იხე ირხვიტი,
 უბრა იყარწოზ, უბრა ირუახ,
 უბრა ანხარა იგუაფხვიტი,
 იგუ, იფსე უბრახე იციეიტი.

იან ლღეშმა აყნე ინეიგძეიტი
 იგუ ითეიკეზ აუს ზეიფშორახ,
 ახა იან ფსრაკ ეიფშო ილღხაძეიტი
 არი აუს იხე ზეზცახ.

„აკერ შოქუსა ავნე უყამეზტი,
 სახენ, სმაცარან აფსრახე,
 სა სგუაყუან-სწიაყუან, სელაფშო ხაამეზტი.
 ახუტრა სემან ზეგდე რზე,
 ივახდან სებჟოა უარა უზე.“

იუხეზი სემშო, დაურ, უსფერწნე
 ხარა უცარც იაქუკმა,
 ათაყუაჟი რეცმა დერვეგე სნეჟნე,
 სურგურვალარც უთახუმა?
 უარა უცარ შთახეყა უგეჟრემ,
 უახენლა, ჩოენლა უახე უნხამ,
 სა სეზბოდა, არი სეჩჰარემ,
 უხაბარ სემბარ სგუ-სხე ფეიამ,
 შა სუმბაყუა სემშოიოუ სთახამ.

მაპ, საქუშოაჰათემ, უახე უშორა ზუამ,
 არი უაჰა ისუმერჰან.
 იხეზარგე უაყუწ, ჩოეირა აღწუამ,
 უბრახეტი აკე ათეშშია უმჰიან.
 უხე მკცხუ იზურგუაყუაზი,
 იყალოხარ აბრა უნხა,
 სა სელა უამბო ნაყ უხეცოზი,
 არი უკნამი, იუგუარფხა,
 უგელ, უტია, უფსშა მაკაა“.

იანგდე იარგდე ეიმარკეიტი,
 არი აუსატი ხდანთახეიტი,
 დერვეგე აკერ დტიანე დახეუციტი,

იპიატივ ყალარც ითახხვიტ.
 „იზბან იზებთახემ არი სან?
 ას სმაცარან სარა სზუნხომ,
 აუაა ჟიპავ სრეშკელტ, აუაა ჟიპავ სრელან,
 შთა იაშთან აზაწირა სგუაფხომ,
 არი ყამლარგდუ სგუ რაზხომ.

იშოვბბო ეიფშო აჟივტირა მვასიტი,
 ჰაზთაგელოუ ქჷატი აამთოუბ,
 აწარა, აღერრა ახმდ შთეწიტი,
 სარგდუ უბრა უი აშოხუა სთოუბ,
 სან, ბარგდუ სარგდუ ცქმა ჰანხაროუბ,
 აქჷატი აამთა იშოაჰიო ალა,
 აჟივტირა წასქუა ჰხაპარშოთეროუბ,
 ფხმა ჰცაროუბ იშოჰამჩუ ალა,
 უავ იიმბაც შაქთა ლუღუალა.

ჰარა ჰზუნ ბზიარა ლაშთარა
 აკრეყაზარ ზეგდ ფხმაყა აუბ,
 აკოლხოზ აყხეტიი ანხარა,
 არი იყოუ ირეიღდუ აუბ!
 უბრი ჰანავსგდუ, იანკაჰაჟგდუ,
 ჰართ ჰანასუფ ჰხალა იაჰქეტი.
 უი აშთახმ ჰგურღდარგდუ, ჰაჩჩარგდუ
 იხხუართოუზი, აფშთა იავთეტი,
 იახმა ლაშთაზარ უაწივ ხუღეტი“!

დაარა აკრაამთა ილემეუტი,
 ახა დაზაავთეტი აწეხუტიანუ,
 დლატიან არზაჰალ ბზია ივიტი,
 კოლხოზ ახმძალა ეილგანუ.
 ხენტივ-ფშენტი დაფხმახ, ცქმა დაზხუცნუ,
 ირითეტი ირზაჰალ განუ,

აპრავლენიე ახუაფშოტ, ეიმწაკნე,
იაზმფშოტ კურ ინზრხანე,
იახციაჟიეიტ მარდავ ცქმა დეძბანე.

იდკლარა ზეგე აქუშაჰათხეიტ,
იაგეიცქსაქხეიტ უბრი აზე,
უასმანგე დგელან ბზია დციაჟიეიტ,
აჟია ყუშოლა დაურ იზე.
ზეგე რაჟია აკენ უსგე აძი იეიფშო,
მიტოკ უი ალა აამთა მცეიტ,
ეიზძირკუან წაკი რწაკი რეიფშო,
ნასგე იგელან ინეიმქუეიტ,
დასუ რთუფანხ, რვნეჟა რხე დერხეიტ.

აბრი ნახეს აკოლხოზ დალან,
იფხძი იშოლურეი ნეილათიუა,
ჰათურ დუ იქუნ, ბზია დეჟან,
იარა იკუზცია იქოტფშოუა.
აფხმა ხნე აშეყუ იახიწონ,
კოლხოზაა რჯამშოქუა, ზაჟა რუზ,
ახუქგე აღუგე რგუ დახუნ,
იუს იაშოალა დახმაქოზ,
რჯამშო რდერუა აშეყუ იახმანეზ.

გუანქეხმა აჟიაკ ეიბერჰიომეზტ
აძიი იარეი მაშოერნე მა,
აკე იგხან უსგე დეიწახომეზტ,
დუფხმაგელან, არი აყარმა.
„იალთეი“ იარეი აუს ეიცერუან,
უა ეივაგელან ესქემგე,
იშოფეინეშიეი ჰია იჯარშაუნ
ირეხუაფშოუაზ ეგდოთ ზეგე,
ახა ჟია რჰიომეზტ ურთ აძიგე.

ზნე აშია რპიონ, ზნე უს ეიცაჲჲიონ,
 ბზანწ გუალა ზბჷამლაც აუაა რეიფშო,
 იანტიოუ ეიხუმარუან, რულა ჩჩა-ჩონ,
 რგუ ეიზბულუა, აიშცია რეიფშო.
 ეიშციაანტიიტ აწაბერგ იაშა,
 აიაშა ფხმა უაკ ღზგაუა,
 ეიჰაბეს იროუტ აიაწი შაშა,
 აჯაგურღმა ნასღუ ზჩაფუა,
 ბზაბაა ქმარ ღუ ზრჷოიაუა.

ზეიფშო ყამლო ჰია ღუნეი კრჯოუმა,
 აფსთაზარა აჩჷამფსახჷუეი,
 უაკტიეკსაგდ ენაგდ დეიფშოუმა,
 ესააირა დქჷახო ფხმა ღმცოი!
 ციგმა-მეციგმა იმოუ შთახმ ინკაჷუა
 აბზიარახმ იხე იმურხოი,
 აწარა დერრა ამჩ ინათუა
 იგუ ხნამტუეი, დამერლაშოი,
 მკა იაშა უსგდ ღქუნამწოი!

ახა დაურ იშოიაწი შაშა,
 უი იმჩ ეიფშო იყამ ჩჷამკაკ.
 დანღლეიტ ღენინ იმკა იაშა
 დაგდუაკუნტიშა ერანაკ.
 ანკატიი ახჩა, აბნა ილაზ,
 ეგდზემბაკუზ, ზალმას ბლა ხვაზ,
 გუეი შხუეი რბჷარა იბჷანჯუუუაზ,
 აბლაჯმა, აფსლაჰი ჟიპაკ რხკ ზმხმაზ,
 აფსთა, აციჰიერ ეიმზერყმახმაზ;

იაბა ირგღლეი იშხა შაპქუა
 დაბანაძეი იახმა იარა,
 აციგმა-მეციგმაქუა, ამღერრაქუა,

ზეგდუ ნიჟიტ უი ნაყ ხარა!
 იმანუარ ეილუხნუ, გუკ-ფსუკ ალა,
 დთაგულოუპ აკოლხოზ აგუთა,
 ფხძაშა კათიარალა, ხატი ჯაბაალა
 აკერ ქმარ თიგოიტ ამხერთა,
 აიაშახუ დუაკხუეიტ უი შთა!

ნასუფ ზოუზ ქილარუ დრეიუამხუეი!
 ახეიფუშ უსახ აშია იმჰიოი,
 ახუქგდუ დუგდუ იხეიფუშუმხუეი,
 ზეგდუ ნეიბეიფუშუნუ ბზია იმბოი!
 ბზანწყუ ბზაბააკ, ქმარკ ზემბაცუზ
 იანგდუ, უაქი დგურდმო დმუჩჩალოი,
 ლუქკუნ იზუ ფხუძ ილუმბაცუზ
 ლაბქაბაალა იახმა ილუმბოი,
 აკერ ლგუ დუნგდუ დმუჩხუალოი!

ბრიგადირს დყარწეიტ დზღლან რხალა.
 აბარ უაქიოუპ უი დუკგდუ წუამ,
 ახა უბრაყაგდ იუსურალა
 ხდუძ ბზია იმოუპ, დეიწახამ.
 ზეგდუ რქუ მუცხუ იარა დნაალოიტ
 დაცივაშო დეყამ იპიატიუ;
 ზეგდუ იხუტუეიტ, იზუძურკუეიტ,
 დაგდურბოიტ ბზია შუეიბაკუ,
 იდირბოიტ ხელა უს შუტიუ.

ავნუ ზმამუზ, აგუარა ზმამუზ,
 აგულარა იყან ესქმენგდუ,
 აკოლხოზ ინათტ ბზანწ იიმბაცუზ
 მალგდუ, ფარაგდ, მათიგდუ.
 ირგულეიტ ააიგუა ილმაზ-დმაზუა
 აკუასქმა ხუქუ ხდუწიწიახა,

იან ნასუფ დუ დეჩხო-დუხუმარუა
 დეკნალიტი ლხან ფშოძა დემრახა,
 იციმზარკრახა ილაშოახა.

აკოლხოზ ნხარა ზგუ აზთამუზ,
 უი იქუნახრუზშოა ზგუ იაბოზ,
 უაჟი დგურდგოიტი იანუღბა ილემბაცუზ,
 იაგდელდურტი უაკუ დშუნნარხოზ.
 დტიომ ლეკუენ დიკუმშოიტი, დაგდელნეჰიოიტი,
 ციგა ლგუ ნნაკლოიტი დახეუავნაზ,
 იახდა იზლაყოუ უი იჯღლშოიტი,
 დაქუმშაჰათუბ იაჟია იარქშიაზ,
 იხე ზქუიკუზ იგუ ზეზცაზ.

ახა, ილდურუეიტი ლფა დუაკუზტიუზ,
 ლფა ილბაზ იამკუა დღლზურბაზ,
 ქოჯც აამთა იშოთუზ შითწას დშოარშოთუზ,
 ლარგდუ ნასუფლა უი დშოარტიაზ.
 უბრი აზუნგდუ ხეხე ლხე ლურხომ,
 ხეხე აჟივან დაწათშოუა დტიადომ,
 ჩოაკ დგდელ იქუმ აგურა ლგომ;
 შთა ლღლაგდ ფასეიფშო იხვამამ,
 ციგაკგდუ მდღრშოაქუ ლგუ ითაძამ.

მსჯიხან არამგურ იანნანე იღჰომოზ აშოა.

კერ ნეზწუა უაკუ კერ იბოიტი,
 არი მკაშო იზდურტი სახეტიაზ,
 ფხდაყა დშოხეიუა კუნტი დიუეიტი,
 დნაგულაფშოუეიტი შეჟე იშოაზ.
 უბასყან ეილირიგო დყალოიტი,

ადუნეიგდუ ცქდა იზეიფშოროუ,
იშამხუ წარხოიტ, იმჩ თალოიტ,
იგუათხაუამ აფსრა ზეზჰიოუ.

აკერ გუაყრა სხესიტ სარა,
აფსრა სთახუნ უსყან ციგდაშია,
ახა შთა უი სფშოააუამ ხარა,
შთა ისჰიომ აფსრა ათჰშია.
საჟიიტ, სხახუ ზეგდუ შოლეიტ აბარ,
მიტიჟკ სარხომ ნაყ სემჩ ხარა.
ახა სეიფშო ზეიფშოუ სგუაგუო ქილარ
შიმჰჩიან შიხაწყკ, შიმჰჩიან შიარა,
შოჯქუსა ვაჟია ზეჯწუა აძი იეიფშო,

მჩლა სგულრა დუნ სყალეიტ იახდა,
ისტახუჰ ქოჯკ ირა ძლაბკ ლეიფშო
დუნეი სქუზარც, კრზზბარც ვათხდა.
ისტახუჰ დოჯვად იყოუ საჰარც,
ქოჯკ იშითჰ დუნეი ქოა აყნ,
ჯაბაა ზბარც, კრზზურც, კრზჰიარც
ლახეიქურა-მუ სჰჩიარც სგლა ხტნ,
ციგდა იანიახ იგუ კამჰაროუჰ,
უბრი მაცარა შთიმხროუჰ ხს.

დნათშო-აათშოროუჰ, დხუცროუჰ, იბაროუჰ,
იშთიხროუჰ აიაირა გუთაკჰს.
აბრი ეიფშო იყახ ბზიარაკ სოუჰ ჰია
უს სგულშოუა სჰყამჰეტ აბრა;
ახა აჟი იმფსშოაზ აშიშ აიოუტ ჰია
ისნათეიტ აამთა იააიზ მჰჩრა,
შითწას სა სარშითიტ აათჰნრა!

იააგულაზარგდუ რუცპარულა,
 ავურკა ზმა ციგმალა ინხოზ,
 აწუხუტიან იროუტ აამთა ბზია
 აკულტურახდ ქილარუ ზგოზ.
 ვნუ გუარალა მუცხუ რხუ ეიქურკააიტი,
 ნხავ ბეიაკ იეიფუშნუ ინხაუეიტი,
 კოლხოზ აალუწლა რბზაზარა დერხააიტი,
 ესააირა ირუცლოიტი, რუზჰაუეიტი,
 მვა დუ ინგმყდა იცაუეიტი.

იკუმეიუ, იკაბა ღდაზღდაზუა,
 იკალამხა იკნაჰაუბ უა,
 ჯარა დანნუყუო იშიიწაუა
 აჩუ იანაალო იზაზუა.
 აუს ანიუა იშიიწაუა
 ლასსუ-ლასსუ იშთიხუა იარა,
 ენაგდ იხიანუ იახიბაუა
 იცქმახა იხშუბ ჩთაჯარა,
 ირუგემ უსგდუ უანთარა.

იყამა ხუშოგდუ აციგმა ზლეიუხდოუ,
 უა იკნაჰაუბ იხუ აყნუ;
 უაჟიგდ იყუნიწალოიტი იანაამთოუ,
 იგუ აზბზლუეიტი მუცხუ.
 იანაგდ იგუალაშიოიტი უი იახყდაზ,
 ზნუ-ზენლა დაზგუააუეიტი ციგმაძა,
 ახა იდუროუეიტი ზეგდ ყაზწაზ,
 შთა ხარა შთამამ უი ზენძა,
 დშთაზგუააუა ბაშთა მალაძა.

დაურ შხუეი გუეი ირბჟანუყუოზ,
 რახუ-შიახუ რტიუ ცქმა იწაზმაზ,
 აიაშთა ზხუ აქუხწოზ, მუც ზემჰიოზ

ნასგდუ აკურ ჯაბაა ზბახდაზ,
 კოლხობაა რურახუ ნაპენწას ირთეიტ,
 იკაიცარც შხაცან ვიზცანუ;
 შხასუ ირუმან, დახდცოზ იარპიეიტ,
 დაცუმვაშარტი ვილურგანუ,
 იციუმშიაკუა, იგურა განუ.

დაურ ხაწა ინაპუ აყნუ
 ირგხომეზტ ართ აკგდუ,
 უახუნლაგდ ჩიუნლაგდ ინეიფშონუ,
 დვრხულაფშოუან იარა უეზგდუ.
 უაფიუ იბახმა აშხა კელსრა
 ვსუფხუნრაგდუ დემცალოზ,
 არაყამი იარა იგურრა,
 აშიულა ხშოულა დანაჩალოზ,
 ფსლაპიი ბლაჯმეი ახანიწიალოზ!

რახუ-შიახუ იყახ იმა დდოქულეიტ,
 იშობაც ვიფშონუ შხა დცარცუ,
 აყუაფა-ქაფა ნაა დვრქალეიტ,
 უა დუკ მერწკუა დნაძარცუ.
 წან შხა დემცეიქთეი კვრ აამთა წუეიტ,
 აბარ ქია-შოქუსა შთა ირეიპაუბ,
 სნაძანდაპია დგუკუა ფხდა დნეიუეიტ,
 აბარა დარგუაყუეიტ, დქაპაუბ,
 დციაქიომ, იხუცრა უახდ იხოუბ.

ფშახა ფშუმშო რხუ შოულდდ დნაძეიტ,
 შოულდდ იიშბაც იარა აიგუა,
 დნაფშო-ააფშოიტ; იგუ დთაგურდეიტ;
 იხ-იქსუ, ილა ჩჩეიტ ხეგდ უა.
 ითუფ ირგვლეიტ; დგუარლოიტ, დგუარწუეიტ.
 აკვხციაგდ იმოუბ კვჯა-ხკვ.

შთა აშხა დეყოუბ, შოუდღდ დთალიეიტ,
 იკნე ეიფშო იბოიტი უა უეზგმე,
 უა დკედუბ. ახრა ესქმენგმე.

დაურ აბრა, იხუცრა რაციოუბ,
 ზეგმენჯარა ილა თრათ დეფშოუეიტ,
 უა იბნაც აშხა ილაფშო იწოუბ,
 უი აშხა ქოუცუბ სირს იბოიტი.
 ანკმა უა იარა დანკვილოზ
 იმაქენ აუაა ესქმენგმე,
 ყუაფეი-ქოაფეი რქოუ დახმეი-ვეილოზ
 დნაციოაფიო დიბომეზტი ჯარგმე,
 იგუ ქოუდღუან კენგმე ბნაგმე.

უაჟოე იაბაყოუ უახმეილაკგმე
 რახუ-შოახუ უა ირაციოაძოუბ,
 აფსშარაზუ აუაა ინეიზგმე
 რხფხმაძარა წკამამ, იეიბაუძოუბ.
 არვაშო წასგმე ახმხმა-ჯჯაჰია
 აუაა რციოაჟიბქქუა უაჰაუეიტ,
 ხრეი ფსთეი ენერკუა აღმარაჰია
 იასნე აშია რჰიოიტი, იკუაშოიტი,
 აყუაფა-ქოაფა ზეგმე ძერკუეიტ.

აგუქოუდღრა ჰია უა იუბაძაშოამ
 აფსთაზარა ხრა-ძშია იშოუეიტ,
 ხუქგმე დუგმე აძი დთენჩნე დტიაშოამ
 ზეგმე ქოოუბ, იქოუხოუბ, ეიბნაგოიტი!
 აფსაა ჰიუეიტ, აუაა ტიოუბ, იჩოიტი
 უაჰა ეგმეყამ უზჰიადომ,
 აკულტურა აშაბე აკოუეიტ,
 უა ბაშოა გუქოუდღლა შშოუ ხულადომ
 ლახეიქურა უსგმე იუბადომ.

აწმუშავია ახაპი დუ დქუტიანუ
 ზეგდენჯარა დნაფშოუეიტ დაურ,
 აფიტიი ქართი ზეგდ რტიუ ძბანუ,
 დადგნუცუეიტ გულა იარა კურ.
 „ვეგდუამზააა ზეიფშო უს ყამლო ჰია
 აღუნეი აყნუ ესქენგდუ,
 იყამლოზააა უაკგდუ დეიფშონუ ჰია,
 იწოფსახოუაზააა ზენძაგდუ
 იქოცხოზააა იხგდუ იგუგდუ.

აწიუ სნახასუა, ამელ საჭო
 ნაყ აბნა სულან ანკა ზნუ,
 რახუ-შიახუ სუმა სენკუდპალო
 აღიუ სა სქუნ სულაშინუ.
 უაჟი ურთ აბაყოუ, სა საბაყოუ
 ურთ რწუხუა ფწიფიფთეი აკურ წუეიტ.
 უბრი აახეს იზბაზ, სზენიახდოუ
 წვაკ რუმან იყამ, ვილსურგოიტ.
 ვსააირა ქოცკ უეზგდუ სანიოიტ.

სადგდულ სკუნ, სგუარა სხუ ზქუსშუაზ.
 აკგდუ „ჯყამკუა“ ისუმბეი,
 საბ დახდქუფსუზ, სან დახდგუაყოუაზ
 ზეგდ ააპიუნ აჩაკუმბოფი!
 არა იყალეიტ ზეიფშო ყამლაცუზ
 აკოლნოზ ნხარა დუ თბაახა;
 სადგდულქუა, ჩაღმა-ჩაში ზეცომაქუზ
 ითიიტ ზეგდ მალლა, იფშოძახა.
 თათუნუბ, ჩაიუბ—შთა უნხა!

ახდხა-ჯჯაპია ინეიბეიფშოუ,
 ჟილარაკ აძიკნუ ვიცუნხოიტ.
 ზეგდ ირუხუო, ზეგდ ირუფიფშოუ

ამელაგა არა იყალოციტ!
 იზეიფე შორახაზი არი აკუაქდთა,
 იბნან იშთაზ ილაშცახა;
 იშითუ კაკაქხეციტ, უა ამხურთა—
 რხაწას იშთოუპ ილაშცახა,
 აგურღდა-ჩჩარა—შთა უნხა!!!

ღბა მუზგუთწას აღვა ახბბუეციტ,
 ატრაქტორ იქუუ ციალუარა,
 უა იღუფ-ღუფუეციტ, უა იგურ-გურუეციტ.
 უა ინწიადომ აბჟ იარა.
 იკდქოზ-მქოუა აკამბაშქუა,
 ქენ ვაჟია მუშოკ ინზერწიოზ,
 აუარქუან ხუახუა, ბეცატი ჩალტქუა
 კერ რუმჩი მაქხეციტ ინზერწიოზ,
 რეიჰაბრა აგუეციტ კერ ზელშოზ!

ეპ, აშხაქუა! შიართ აშხაქუა!
 სუშხაშოთხარ ყალაპ შთა შიარა,
 ანა იფიდრუაზ სარა სებლაქუა
 მაკდა იშორუმოუ შიგუბღორა!
 ანავსგდუ იშოსუმაც ისუმოუპ,
 შიარა შიყნეტი ისოუზ სარა,
 სშამხუ წარუპ, სხუ-სგუ ზეგდ ზვდლოუპ,
 მაკდა ისუმამ ხდაა ჯარა,
 სუფრუპ სგუახუეციტ აბრანტი ხარა!

ხახუ ინხოზ აუაა რურახუქუა,
 აბრა ირუმან იმაალოზ,
 ურთ რაკუმში აბართ აშხაქუა
 ზეგდუ ზტიუზ, შიარახ ინზერწიოლოზ,
 უაჟიუ იჩაქხეციტ, ურთქუა მაქხეციტ.

არა კოლხოზაა ეიპაბუბ,
 ურთ თააციაქხეიტი, რუმგდუ აკაკუხეიტი,
 ურთ რურახუ ექუუბ, ურთ ირტიუბ,
 აცი, აჟი, აჟასა, აჯმა ზქდუბ!

სარგდუ, აბარ იახდა სახდუყო,
 სხატიო რახუ სუმამ, ურთ ზეგდ ფსუბ.
 იახდა სნაპე იანუ ისხდრო,
 უი ზეიფეშო მალუბ, კოლხოზ იატიუბ!
 სტიომემ სარგდუ, უი სალახუუბ!
 სა ისგუაბლურთამ უტიო-სტიო!
 ზეგდუ ირზეიფეშოუ აუს სთახუბ,
 აბრი იაგდაქუსწოიტი სარა სხე,
 უბრი აზე იკასთიეიტი სფხძე!

სა სემჩ ჩთა მჩუბ, სარა ჩთაუავუბ!
 სარა აიაშთაზე კუნტიო სიიტი!
 სარა უახგდუ-ჩოხგდუ სექუფავუბ,
 სქთარა აზე აბრახე ისშთიტი!
 ეპ, ინეითარგაშთა აჟიტიორა!
 აბას აამთაკახ სირ ყამლოზ,
 იზაყაროუზი ისციარძეზ ამჩრა!
 ზეგდუ ეიცუზარ ირაციამხოზ,
 სარგდუ იწაგდ ბზიარა სგუალამშოიზ!

დაურ აამთა ბაშთა იმგაკუა,
 ერცახუგდუ დაარა კერ დცაქუეიტი.
 აშთარახგდუ იმაქემკუა
 იშნე ხეხე იაზქუნწ იაიგაქუეიტი.
 უა ირახუ-იშთახუ დახდუნძაყახ,
 ჯარა აკ რეგნე იყამლეიტი.
 იშოფსრა ინეინ ზხუ-ზეჟ ცახდაზ,

ზეგდ ცქდა იფსლახტ, რუხუგდ ცქმანფიტი,
 უავ დრუხუაფშორტი ეიფშო იფშოძახფიტი.

შხალბაან ყალეიტი. შთა ირახუ შხეცილიტი;
 აბარ ფხმა დდიქულეიტი ეიზცანუ,
 ივუხცია დრულან დგურდო დნეიუეიტი,
 ხუხმ, ანაა ქუყდარა დაქთანუ.
 იარა უბასყან ამშო ბზიან,
 აქუა აუამუხტი, ეივანგდ ცქმან;
 აყუაფა-ქუაფა ახაყუ რუხილან,
 ანა ხუქუ-ხუქუ იბაუან,
 ესააირა ამრა ლაშაუან.

დაურ ფხმა იმვა იაშოა დქუნუ
 იხუ-იგუ დუნუ დცაუან,
 იყაზშალო ივუხცია დვრნუ,
 ზეგდ დრახუშარუან, დეჩიანუან.
 ეიბგა-იხუდა, აკ რუგდმქუა,
 გატილანყა ილბააიტი დარა.
 უა რუხცია იყაზ, ივუჯა ხუგდმქუა,
 იანრაჰა ირფულტი მვაბუთარა,
 ირუამუხტი უსგდ თუნჩ ტიარა.

დაურ დრუვეგდ კოლხოზ აქო დყან,
 იშობაც ეიფშო აუს იუან.
 იბრიგადა ეიჰაბუს დამან,
 ზეგდ რუალ ქუნაგალო იდირბაუან.
 აწუხუტიანუ არზაჰალ ივიტი,
 აპარტი ალალარაზუ.
 უბრი ეიუარა ხუს იშთიხეიტი,
 ფხდაყა ადვრრა-უაკრაზუ
 იუს იწაგდ თაკუნქურაზუ.

ღაუკ იარხაჰად.

აუსუტი დუქუა ნაბ რულასკიტი,
 აუსქუა საფხდა წვა ზმამ შთოუბ,
 იშუქებო აამთა ფხდა ვითაწიტი,
 იღვრტიუ, იწატიუ რაციოუბ.
 წარა უმამკუა იახდა უნხარგდუ,
 უაწიუ უნხარა ხმანთახოიტი.
 იაგდა უს უურგდუ, იაგდა უქუფარგდუ
 უღვრრა ანმაქხა უქუადახოიტი.
 ენაგდ აშთახდ უარა იუტიხოიტი.

კრ სგუ სთახუციტი, სხ სთახუციტი,
 დარაჯარა სხ სუზმერხვიტი.
 ზეგდ ირეილდუზ აუს საზკლსიტი:
 უი აპარტიოუბ—ისგუაფხვიტი.
 იზბან აკუზარ აგანახდ სგულარ,
 ისუდნაწო აქო სუფსუჩხო ზბეიტი.
 იარა ახათა სალაგულარ,
 იაჰა კრ შოსულშოზ აგურა ზგვიტი!
 საციემვაშარტიგდუ ეილსგოგვიტი.

ნაპე-შაპედა დიუ სხუქულოზარ,
 უბრი აღაგდუ სხუართოუბ შთა.
 ბზიბარა სოუტი იალშოზარ,
 ისთახუბ სგულარც იარა აგუთა.
 ჰარწავ ლენინ იწარალა
 ფხდაყა სა სდვრრა ჰარაქხარც,
 ისუდნაწო აუს ქუნაგალა,
 იაჰა ეილდნუ ინასუგძარც,
 აპროლეტარ ჰიუნთქარრა სვრლუღუარც.

აიარეიკა აყნუ ირითეიტი,
 იგუ-იფს რულა დრაზძანუ,

ასეკრეტარგდუ ქიალა ეიპიეიტ,
 იგუ ითეიკებ იძბანუ.

იარა დაურ დახმეილაკდ
 ზეგდ რელათუმო დეწოლუა ინხაუა,
 აქეაკ უი იიპიო ზლუმპა ითასლაკდ,
 დარბუსუეიტ, უსგდუ ზგუ ძბაუა.
 აფხდარცა ზკებ, ჩამგურ იაზყაზაზ,
 აშია იხურპიპაიტ იტეიანუ.
 ზნუ იფსიტ ზზურპიპაზ, ზნუ იბზახაზ,
 ნას ზეხმდ შთუწუბ ილულუანუ,
 ზეფსთაზარა შითუბ ააფხრანუ.

აშია დურ იხურპიპაზ.

ჯმა ხმჩარამზარ ეგდზმბაცუბ,
 ბნარა კვარალა ზგუ ააძაზ,
 ეიზარა ხუმარაქუ იმნეიციბ,
 აშხუეი აგუეი ირბეჟაზ;

შარდა შოქუსა დეძნუ დეყან,
 ქეთა ტიელა დერზხვან,
 ბზანწ იიმბაცუბ კვბციას იმან,
 იქულეი იღრი დერყუგან.

ნაყ დანერგოზ გრა-ზქმდ იგუეიტ
 დანააუაზ ზეგდ ხეჟნუ დააიტ,
 ხშოუკლა, დერრალა კრ დღუხუეიტ
 იქუნავოზ აშინაგდუ რფშოააიტ.

დუფსიტ, დეძიტ ჰია აუაა დერწიუეიტ,
 იფსხუ, ისაბშოახუ ყარწახმან.
 ივნუ, იგუარ იარა იხთნერწეიტ,
 არახუ უსგდუ ინწიახმან.

დკაფხა-კაქქო დაარულაგღლიტ,
 კუხეი ქულიე ვაფხდა არა,
 ნასტუ დუნუ იშაქუგღლიტ,
 კოლლეკტივლა ანხარა!

დბრიგადირუბ, ქიპავკ დღრხუბ
 წარა დღრრა ირჰახეიტ.
 ზეგდ რქუღ დახმნეილაკდ დყუშუბ,
 ხუქი დუი იგურა რგახეიტ.

მაწიუ-მაა, ზმამუზ—დბეიახუეიტ,
 იკნუ იგურა იფუშაძახა.
 იალღეი იარეი რუჟივა ეიბღრთეიტ,
 ეიმცია დუხუეიტ, იმრახა.

იყანამწო იყოუხეი,
 აამთა ენაგდ ეიკუშუშაუეიტ,
 აფხძე, აჯა იალღმშოზი,
 ზეგდ ხეს ირუზტიაუეიტ.

აჰაბაბიი ახ.

დაურ იხმდ-იფუშა ენაგდ იაცლონ,
 აღიუ ფუშა დექუნ დეიბგანუ.
 უართან იან უი ახღლობოზ ლღუ ფეიონ,
 დარტომუზტ თუნ ლღუსუ შანუ.
 დაბაყახუზ ლღქკუნ, დღლობუზტ,
 უი დღციან, დღციახმან უანძა,
 იბჟე-იქუღ ჰია აკგდ გომუზტ,
 იბჟე მგო იძხმან ნაყ ზუნძა,
 აშა ხუნ ლღლა იყაფუშა.

იაგდა უმჰიან აქიეტირა ლღლოუბ,
 ციგდა-მღციგდაკ ლღმხუცღრ აუამ,

ქშალთოიტი, დშიიუეიტი, ადიო ღქქუბღლოსუბ,
 მშოი-წხეი აკ ბაშოა იცაუამ.
 ღქქუნ ეიჰაბე საქარ დიციშოიტი,
 ზეგმ თკანე უი იქსე ილჰიომ,
 ახა უეზგმ ილემჰა ინთლშუეიტი,
 ღგუ ითოუ ზენძაკ ილემძომ,
 უი ილა ინთალმჰიარ ღლუძომ.

ურთ არფარ, ღქქუნცია აქშარაქუა
 ავნე ილზენხაზ ეიბგანე,
 აკ რემჰიოზარგმე უი ღაქიაქუა,
 იღრგუაყუეიტი რხე, რგუ ფეიანე.
 ამღრრაქუა, ალაშცარაქუა
 ილჰიოიტი რემბახე იარა უბრა,
 აყუშორა-ღრრა ზლოუ აუსქუა
 იანუბალოუამ ღხე-ღქსე აფშორა,
 აბზიარაზ იუზგომ ღგურა.

„ბამეყუს ურშაბ აქიღარ, საქარ,
 იუანარშუამ იზაჰალაკმ,
 მშოკე ზნე ჯარა იუჩოფენრჰიარ
 გუფეიავას იუოუბ უახმცალაკმ.
 უაშა ხაზენა ანეში დამოუბ,
 დუბაუამ, დეყამ დეიბგანე,
 უი დეზჰაზ ალაციგმა აფსე თოუბ,
 უა დუმოუბ კუხას დყაწანე,
 შიეციუბ შინაბე ეიკურშოანე.

იუმერიამოტ საქარ უან ღქქუნრა,
 უაშა დუხაშოტიტ ერაზნაკ,
 უა უაკუ საკუნე საათკგმე თენჩრა
 იზუამეზტი, სდიქულონ სკე ზენძაკ“.
 აბრი ანელჰია ილზემჰჰაკუა
 უა ღლლა ეიქუარა აალაშციეიტი,

აძხწრა ეიფშოგდუ დუკ მერწყკუა
 ლაღრძ დუქუაკგდუ ნალქუშშიშიეიტ,
 ლხე ლარყუ, ლხუცუა, ზემვა დტიეიტ.

საქარ ზნაზენ ჯშატი დუნე იოუიტი,
 იან ლეყაზშაქუა დნაზხუაფშოზხ,
 აკრ დშთანხეიტ, აკრგდუ დხუციტი,
 ნასგდუ იპიეიტ აუს ზაკუხ.

„ქიტი იბბაცალა, იბპიარ აუეიტ,
 გუბღან სუზბუთომ წან რაციაკ,
 ბა ბეიფშო უი ჯაზშო შომაქემ ზღერუეიტ,
 ახა ურთ სემამ უსს ყაიმათკ,
 სა სლომპა კდემ უიახხ ზენდაკ.

ქილარუ ზეგდ ირპიო საზხუცრემა,
 სან, სარგდუ ხშოჯკ სმოურ ყალომ.
 აქილარ დუძდა რქუ იმაქუმა,
 აციგდა, აბზიაქუა ნწიადომ.
 ართ ფშორა, სახდალა ეიფშოუმა?
 მაპ, ხშოჯკლაგდ ეიფშონე იბბომ!
 ართ ზეგდუ ეიფშონე სერთახეუმა?
 სუზციემღუუგდუ აძი დყამლარ ყალომ!
 უბრი იბზ სა სზე იხუშინომ.

აძიადილა ზეგდ რპია საზხუცრე,
 სა სემვა სხემყდარ ყალარემ,
 აძი დცქდაზარ, აძი იციგდა სხემსერ,
 იხაწა, სან, მაპ, უი იაურემ.
 სან, აქილარ რეშოყა იცო იაკუმ,
 ზახხ აქილარ ცო იოუმ აუაკვ!
 უბრი აზგდუ ციაქიარა აქუმ
 იუოუროუმ ადღერა წარაგდუ,
 აფხდა ირგღან აქურფშო.

საშა დღეშებ იაკუმ აღი იქუუ!
 საშა დღეშებ იარგდე ფსიტი, იფსიტი!
 ისევაგლოუ სა ისეცუ,
 უი დუკ ინეწუამ, ააიგუა დიიტი.
 უი ინამ იმფსახეტი, იფშორა იფშოროუბ,
 ახა უი გულა დჩაუაუკუბ!
 უი აქილარ ზეგდე დერმაუკუბ!
 აიაშახ ზფსე ზთიუა უაკუბ.

უბრი იზოუმა იბჰიო ზებჰიო,
 უბრი იოუმა ბზეციაქიო სან,
 სა საქუშაპათემ უი იეიფშო იყოუ,
 იზბან, ხმუკ უსემ, იბემჰიან.
 იახმა, ჰართ უბრი აშახუა ჰთოუმა,
 ჰა ჰაშახუა იმტიო გურდმაროუბ!
 ინეტიუ აცემა ჰაშთალომა,
 უი ნმუკუა ნაყ ინაჰხეროუბ,
 ჰა ჰუს უს დუუბ—ფხმა-ცაროუბ!“

საჭარ იან, აბრი აქია დეფნაჩიტი,
 ლაქია ვგდშალამებ ეილღერგვიტი,
 უბრი იარკნე უი იახმ ლჩაზღლმეკეტი,
 უაჰა ლაქია, ლებეჯ ლმერგვიტი.
 ახა იწაბერგნე უი სჰიეტი ჰია
 ენაგდ ითუხოტი ლგუ არტიომ,
 ანძაძა, არი სეჩაუეტი ჰია
 ბზანწკეგდე ლა ლეიტი გუ იაჰიომ,
 აკრეჭარა, აქირა ლგუაფხომ.

უა იამუიტი, უი ნახეს დიასიტი,
 ამაძა უსურახმ ლარა.
 ავნ იყახ ლეკუენ თენჩ ლჩიზელკეტი,
 ილემთეტი უაჰა ატიარა.
 ლარა უი უსგდე დუკ დიციშიომებტი,

ლპიატი დშახააიუაზ ლდრუან ზაა,
 დპიონერმეზტ, დკომსომომეზტ,
 აშკოლახ დკომეზტ, დდოქუნ დგუა,
 იგმეზტ ამდრრა, აჯაბაა.

ენაგ დშიარკონ, ვნე დტიაძომეზტ,
 იფილთა ხუჭ იხუდა იხშენ.
 ქუაწ დანეწამეზ მშუე იიასუამეზტ,
 იგუ-იშამხ ციგდა იწარენ.
 არდიენა, ახდაე, აფსაა თენჩნე
 წლა მახუკაქო იქუირტიომეზტ,
 აწლა ახეციქუანტი რებლა თენენ
 ხლანწე იმლეიკუა იუძომეზტ,
 ეა უსგდე დოე იქუირტიომეზტ.

არი იან ლაჟია დარგუბზღეიტ,
 აციგდარახე იხე ლერხეიტი,
 აქკუნ დვაშიეიტ, ციგდა იწიფსახეიტ,
 უაჟ იიბაც იაკუმეკუა დყალეიტ.
 ახა მაკდა იიურა იხდერამ:
 იარა უს ფხდაყა დებჟაჟეიტ,
 ართქუა აკგდე გუვარას იმამ,
 საჭარ იშარ დვაგლან დკოეიტ,
 აკოლხოზაქო აუს იუეიტ.

საჭარ იალჟეი იარეი რეიცენხარა
 აციგდა აზრძბოეიტ შოუე ტიანე,
 ეიპარაძაკგდე ჩარ მაჟარა,
 დოე დექუგელომ არი ბანე.
 უი აიაშარაქო ინხო დრეიუოუბ,
 ჩჰარა იმამ, ციგდა დუაჟ ხეიოუბ,
 იუს უს ბზიამ, იაჟია აშოოუბ,
 აჟიაჟ ანიმოუე დუეისუეიტ აუბ,
 აქუფარაზ ენაგდე დეხიოუბ.

იგუაყრა დუზშია, უსკ იმაზშია
 ხულთაზდაკ აზ დკლყდა დნეიტ,
 აგუაშიაქ დგღლან აკ ყალაზშია,
 საძარ იზ იბჟ ირგაფეიტ.
 ახუ-სუჰია ალა ეიბარშეიტ,
 არი იქუთ ბჟ ნახაჰაზ,
 ავნუ დახეტიაზ იბჟ იღრეიტ,
 იმჰაშტ საძარ იგუ ზგახმაზ,
 დენდელყდან დნეიტ აბჟ ახგაზ.

აკერ დნასკეიგან, იჩაზიკეიტ,
 დზუნეიზ იჰიარც უბრა იარა,
 იბჟ დუმეზტ, ნასგდჟ ირმაჰეიტ,
 იმაჰარტი ეიფშ აძი ჯარა.
 „იწაბერგუჰ, აპარტია უალოუჰ,
 ნასგდჟ უნხოიტ კოლხოხკ აქუ,
 სარა იუასჰიო ჰათერ ბეჰგოუჰ,
 უა უეიფშ იყოუ უავ იზ,
 ეიჰარაკ უზლოუ ახმდ აზ.

არი აუს უხაქუ იააუგომ,
 ცია ფჩუგას იუშოზარ ყალოიტ,
 ახა უეზგდჟ იუასჰიოიტ, იზძომ,
 ლა თეზგას იჰაუნ, ჰგუ ფნაჰიოიტ.
 იდამღნაფეიტ, იქაასთა დუხაფეიტ,
 შიეივაგღლეიტ უაღაფეი უარეი,
 არი მაცეუსხაფეიტ, არი დღდნაფეიტ,
 ზეგდჟ ირუსეიტ უეი თუნხაფეი,
 უხთახნუ იყაზ კეზეი ქულეი.

აზინ სუთ უახაწიყდა დთასერხაპ,
 უა დშოუმშუა რდღრუეიტ უი აუაა,
 იზზმჩჰაზ აძიუ იყაიწეიტ რჰიაპ,
 უი იუნათარემ უსგდჟ ხჰიაა.

იამურგდუ, უსემ, საქაგლოიტი,
 საგააიტი უბრი აუს სარა.
 აიაშარა რუხმმუძლ რხესხუეიტი,
 ხმმუძლდა თენი კრკრჰაპ დარა,
 სა ისუხმუა ხაააუმგან უარა“.

აშუშჰია, ქუმთკუა დგულან საქარ,
 მაჟარა იაჟიანხ დძრკუა.
 დანაღვა უსგდუ ათაკ იმჰიარ
 იგუ იაუამუზტი იარა უა.
 აცუმხურა აჟია იზუმჰიაუა
 დჟამლაკუზტი უსკაზ უი ჯარა,
 მა იიჰიარა აკ იქშამშიაუა
 ას დგულაზმა არა იარა,
 დალაგჟეიტი აჟია აჰიარა:

„იარბან გუთუხოუ უზრგუაჟუა,
 იარბან უსქუოუ უა უზრმთოუ,
 იზუმბოზი აამთა ინჯუო,
 ტიარა ზმამკუა თხაჟა იცო?
 სარა ღა დსუამ იუდრუაზარ,
 ისუვაგლოუ სკუზა იოუბ!
 სარა აპარტია იალოუ საქუზარ
 უბრიგდუ დალოუბ, ჰუს აკოუბ,
 ჰნაპუ ზეიკურშოუგდუ უბრი აუბ.“

აცოზხ-ცოჰარა აამთა ჟჟამ!
 უხუ აზურიანო თხა-ცარა.
 სარა სუხმმუძლ უარა იუდწამ,
 იხათანუზი მუცხუ ჰიარა!
 ხმმუძლეს იუკშა ახატი უს აკუმ,
 აუს, ჯა ზბო ირზეიფშოუ აუბ!
 უბრი აზუჰიან უაგდუქუთა,
 უბრი აზუჰია უაგდთახა,
 ხმძი ფშეიგდუ უბრანტი იგა“!

დღრკვამდ დცოაჟიარცუ იჩთახიკვიტ,
 იჩთაიბითევიტ ჩარ მათარა,
 ახა უაჰა უახდ დიხემძერკვიტ,
 იაჟია ფიყტ საჭარ ლაშთარა.
 „უწხ ააბზიახტ“ — იჰიან დიფერწიტ,
 აწხ ლაშტარა იჩთალაჟ დცვიტ,
 აგუაში არკნუ საჭარგდუ ღხდაჰიიტ,
 ავხეჟა დნეინ ღხუცუა დტიევიტ,
 ზაკუხ აჟ უაჟა უსგდუ იმჰიევიტ.

ჩარ მათარა აუხანატოგდუ
 აუეიშარა ააიმირყევიტ.
 საჭარ ილა ეგდშთალემშთოზგდუ
 ზეგდუ ირცოემდა გურა დირგთევიტ.
 აღღრკვანხნუ იშთააშთახ ეიფშთგდუ
 ერაზხაკ კუნტა ხუჰ დრუფშთააიტ,
 აჟ ზჰიარცუ ზგუ ითა ინეიზგდუ
 ეიქუშთაჰათნუ უბრი იაზააიტ,
 იზაკუხი ჰია კუნტა დწააიტ.

უა დგღლან დძშთძა დფაწა შთლახა,
 იაჟია დუ დნალაგთევიტ სასრან,
 ილაბაშაგდუ წარუხუწიახა
 წაჟა ინუწასტ ინეიყდან.

„ღამულ ჰანხალტ, იაგდა იააძარგდუ,
 ეიჰარაკგდუ შიართ ავ-ხაცუაჟ.
 იფსღ ღღფსიტ, ახა ინხაზგდუ
 ფსღს შიშახ ადოუ დქუჰ ლაკ;
 ქდაჰ იუა, დგურღდო ალუშთაჟ.

იახდანძაგდუ შიახდ რღემჰა კღღნ,
 აიაშარა ფშთუნ იძღრკუა.

„ახა ჩჩარხუშჩარ უი აჟ ალწნუ
 შთბჰეჟკ მგთევიტ, უავ იგუ არღუუა.

უაშა ვიჰაბ დმშობხოუ დფსგზარგდ
იუხმზეი, უფშოქოუმა, უფშოუეიტ;
ჟილარ რთაჟ ზჰიაშთა—უაჟკ იმჰიარგდ
უხალა იუდრგზრ აუეიტ,
არი ჟიბაჟ რგუ ფნაჟიოიტ.

დთარხა! უძუამ უბრი აზჰიან,
ჰართ, ჟილარაჟ ზეგდ ჰაყოუბ, უმშთან!
ჰარა უქოაჰხუეიტ! უხათფან—
ზეგდ ცხერააცოიუბ! დხაწა სოსრან“.
ინეიხუაფშო-აინუაფშოიტ ეგდრთგდ,
ახა უაჰა აკგდ რემჰიეიტ.
იადმზიატოზნი არი აზჰ ამცხუგდ,
სოსრან იაჟიაქუა აზდრხუეიტ,
შთა აჟ ყალოიტ ჰია აგურა რგუეიტ.

იან ლაჟია ალა კუნტა არფს
დვაშან დჟჟან უანძაგდ.
ახა უაჟიჟკ ართ ირჰიან ამიტო
დარჰაშტ, იბომ ჯარა აკგდ.
იგუ დთახუეიტ კუნტა დაარა,
ჰმშობზან ჰაფსგზააბ იგუანუეიტ.
იხ იადიწტ უბრი ახარა;
იგუთუხა დუხუეიტ, ხდაას იკეიტ,
იგუ შაყუაყუალა ითიიტ.

უახლა დარციომ, ჩოუნლა დარტიომ,
იხუცურთა შარდა ირაციოუბ.
იხ ნქუიწარ დმწყდარ ყალომ,
დციარჰა დააფშოუეიტ, იფხძქუა ციგდოუბ.
იგუ ბელუეიტ, იგუ მშოუნშია ვისუეიტ,
ადუნეი დუ დაკუამ ჯარგდ;
ხუხმტი ამრა შოჰამნე იქუფხოიტ,
ინათომ ხაარა ჰია აკგდ,
ილაშცარანე იბოიტ ზეგდ.

საქარ აკოლხოზ აქუ ღუჯან,
 იკუხცია დრუღა აუს იუან.
 დაურგდუ იბრიგადაქუ დგუღან,
 რვაშუ დუშია იფხძუ კათიაუან.
 ახულარანხ ეიხვიტ, ამრა ნთაშიეტი,
 თუნი აფუშა სუან იხაადა,
 აუსუცია რუსუტი დრმარიეტი,
 შთა იაყუწუეტი, იაათსოუპ ცეგადა,
 ზუკნუ ჯოუ—ჯოუპ ხარადა.

ინაფუშ-ააფუშოტი, ირუხ ეიგურღეტი,
 ეიმიტი რუკნუჯა იცარაზუ.
 საქარ ამვან ვნუკაქუ დუნხალეტი,
 აკუ დაშთან უაარაკ აზუ.
 ათააცია ზეგდ ასოქ აქუ იქუტიან,
 დანჯობა ინალბააიტი აღიანხდუ.
 აკრუჭა-კრუჟინუ ეილგა იყან,
 აკუასქმა დხარგალტი დტიარაზუ,
 ანავსგდუ ფუთუ იჭარაზუ.

იაჰაიტი, იშუციეფოზ, იშუხუმარუან,
 უბრა დუშენეიხ კუნტა ხულფაზუ,
 ატაპანჩა დუშაშთან იაგდუშოგან
 უაწიუ ხარა დგდუკ დცარაზუ.
 „დაბაცოი“ ჰია ახწაარა ირთეტი,
 დანხცაუა იდრუეტი რგუახუნუ,
 „ეგდსეიმიშიეტი, ისუხდრამ“, იშიეტი
 საქარ დუჩჩა-ჩჩო ილა ხტნუ,
 იციეფოზ რხუ იგუ რახნუ.

„უა უაფხმა ფჰიუს დაიგოიტი უი იაძარ,
 უაბაცოი საქარ უფხაშაპ,
 ჰართ ზეგდ უსყან აჩარა ჰაქუშოარ
 ასამარყულგდუ უაჰარგაპ“.

აკურ დნურკვლან იჩივიტ, იხუმარიტ
ამლაბცია აქკუნცია ზეგმე.

აჩამგურ ამგუაგმ კურ ინთასიტ,
იააილაღზენ იგუვიტ რბეგმე,
შია ხაან უზატურმწუა ჯარგმე.

ახა საჭარ ციგმა ხაას იყაიწვიტ,
უა ატაპანჩა აგარა,

მინუთკ ალაგმ იცია იალაშივიტ,
იხუართამ აკ შოკუახ ჯარა.

იარა უა დუკ ხაას იყაიმწაზშია,
უს დროფურწვიტ დხუმარუა, დღჩჩო.

ნასგმე დშოიაშოახ ციგმარაკ ყალაზშია.

დაურ დკ დიშთალტ იჩკუნწო,
იფხძე ნათხდაპიო, იფხძე რბო.

უი აამთახე კუნტა აშშეშია

აკციგმა იგუ ითან, ამჟა კნე დტიან.

აბარ, აბარ, უაჟიუ უაშთან შია

დაურ ინეირა დახეფშოუან.

აკგმე უმბაწიყდო ილაშცამეზტ,

უბესყან იყან, მზა ლაშთან.

იუდრუა უაკ დუცივაშაუამეზტ,

იშოუთახეუ ეიფშე დეილურგონ,

აიწიაგმე აარლა რსახმა უბონ.

დაურ დანაიგუახა აშოურპია

მინუთკ დვაგლტ კუნტა დახეტიაზ,

უფსიტ! უმწესენ, უჩოუნკლპია

ინაიქუიკვიტ იაბჯარ იხოიან.

ახა აჟიაკ, ვაჟიაკ იასპიაპ შია

დალაგტ იავითახენ მკცხუ.

ჯარა მჟასკუკ, მა უა დრუნიაპ შია

ითამშივიტ უბასყან იგუ,

იგუ ფჟიონ, ეისუან თუნჩრა მუ.

საძარ ღვგუჟიაჟიო უსყან ღვკუა,
 იფხძე ფხმაჰიო ხარატი დააუან
 უაჟიემზარ უაჟიე იარბან იზბუა?—

აბრი იხუცუან, დაგმიაუან.
 მაკანა კუნტა ხესრა დაშთამ,
 ახა აბარ უაჟიე უაშთან.

უს ღკლყეიტი საძარ, ღმააირგდე ჩხეირამ,
 აცოგმარა, აფსრა-ცოგმა ააიგუან,
 იგუაყუან, აშა ბჟე გაუან.

ერაზნაკ ილაფშო შორჯქუშიაზ ღჰიჰიეიტი,
 არწიააჰია იბჟე ახაჰი ფხაჟიო.

უბრი აამთაზე დაათრუსენ ღნაწხეიტი,
 ატაპანჩა თყეიტი ილაშო.

ახა დაურ იქუშშიეიტი, იბრიტი,
 აღგმელ ქება იასიტი ზემკაკე,
 კაფხმა ახესრა დაქუთითიშტი
 უა ღიჰიენქეიტი ერაზნაკე.
 ნას ილემშეიტი უსგდე დაჩხაკე.

დაურ უს ღყან უაკე ღშოიშბაც,
 უა აკ ინემფშოტი, ხმაა ყაიმწეიტი,
 იგუ რთუნჩხე აშემჰია ღშოჰყაც
 ივნჰყა იმჰა ღნქულან ღცეიტი.
 საძარ იაშა ეიწბე ღრგუბზღლნე
 ავნე ღიმა ღნაწხეიტი.

იტაპანჩა უსგდე ზაა იმხნე
 იარა იგახმან, იწიახეიტი,
 იუსქუა ამჰან ღრზხირხეიტი.

ადრკაჩხნე აუსქუა ზეიფშორაზ
 აუსჰიართაქო ადრრა როუტი.
 იაშა ეიწბე აცოგმა იგუ იშოთაზ
 აკგდე იმჰაკუა რლემჰა ითიშტი.

უახმა კუნტა იანიფხმა იყაიწოზზ
 აღდრა შოიოუზ ვიფშო დღობააიტ.
 ზაკუზვი, იუზმაზვი უზენიაზვი,
 უზურვაშაზვი ჰია იზწააიტ,
 ინზ, იწუზუაზ ზეგა რუფშოააიტ.

უარდახან ილაჰაიტ აუსქუა
 ილზმდღრუა იყაზ-ინზ.
 არი იარძმეიტ ლგუ ადაცქუა,
 არი იფნაჟიეიტ ლგუ იშოზ.
 უს დუკ მურწკუა ლა დეშთაღეიტ,
 დაარა ლუღუაღა დეშმაზაზხეიტ;
 ხუშოგ-ბუღაშოგჰია აკგა ლმუზუეიტ,
 იარა უბრიღაღა დაგმთახეიტ,
 ნაძაძატი აცია დაგაძეიტ.

არი დაარა იხმანთარახეიტ,
 ვიდარა დუნე იოუტ დაურ,
 ისხაროუ იარბან ჰია დარხუცქუეიტ:
 ვიქუნაწეიტ ილაზხ დაარა კრ,
 იწოუარან, იხმრან, იჯაბონ,
 უაჯ იშოიმბაც აუაა ტიან.
 აჰისაქუა, აძღაბცია აუოუ რჰიონ,
 აჯარ ვიღუზაუა ვიღან,
 ანაცია, აჰისა რაციაძან.

აფსეჟურა აშთახმა აჟიღარ ჯქუწიიტ.
 უეი-თუნხვი ზეგა იშოაზ იცეეიტ.
 აშა რქუზხმხმო, იციფე, იხენჰიიტ,
 ავნე ანშანაქო ლეფჰაცია ნატიეიტ.
 კრაამთა იყამზ კუნტა დხენჰიიტ,
 ახა დაბაყოუ დეჟამ იან.
 უა დწოუეიტ-დხიიტ, აკრ დარგუაყეიტ.
 იხე-იქო, ილა ზეგა ლაშცან
 მიტიშაღა დყაღეიტ, გურვა დარჰან.

Թափարգձը իլառն ղիժխն Կօցձաձա,
 իռնաան իման իան լըզտտրա,
 առն ղրքնգձը ինըմտտտրօրտ Նընձա,
 Կառննա Յաադտտտ աննամտտրօրտ իտտտտրա.
 Ըաւոր իռն, իգտտ ղիտաամտտրտ,
 իռնաամն տտտգձը ադտա ղմՅօրտ,
 տտ ղտտառն ամԿտտտգձը ղհտտրօրտաձըրտտրօրտ,
 ղրօրտտտաարա Կօցձա իտտտտտառնտտրօրտ,
 ղիտտտտաարա աժտտտտտա իԿալտրօրտ!

աճըր Յըզտտ Ըաարա տտրօր ղտտառն,
 աճըր Յնա տտնա իռնաճրօրտ,
 հտտնաճ Նն ճտտըրտտրօրտ ղձտադարառն
 ադտտ իմա հտտտա ճտտնտա Ըճրօրտ.
 ադտտ ղձտադարաճտտ իրօրտրօրտ,
 իարա ղձ Ըտալարճ Ըննաճրօրտ.
 իհտտնա ալտտրա Նաժտտրտտ ըաժտտտրօրտ,
 ճտտըրտ իճտաՅարճ իտառննրօրտ,
 աձ Կօցձառտտ, Տնատտտտ Յա Ըտտտրօրտ.

ճտտըրտ, իտտտտտաճ տառնձա ղիտտտ
 իՅըլղձառ իժտտտա-ժտտտա իճառ.
 Նըննրօրտ առնա իալտտառն, ղնաԿտտ տա ղիտտտ
 իռնտտառն, տտնաճա Ննատտ.
 ճարա ժտտտտրաճ տտտգձը իտտռոմ;
 Նրգձընճարա տառննրօրտաճ ղիտտտտտ.
 տաձտա արա տաճ իմն առնռոմ,
 իճտտռօրտ, իճտտրօրտ, ղճտտտ իալձտտ,
 առն Նտտտաճտա իտալառն—Ըտտտ.

աճաձա տտտտտր—առնա Ըտտտա,
 ալաձա—տտադտտ Նաձատամ,
 իլաճձը-լաճձա, աՅառնտտ տրժա
 մատտա իրՅառտտ իտալառն.

ნაყ ნერცი აცაყდა უკედღეშოლოოიტ,
 არახე აარცი—ნაარან ივაშთუპ,
 აშიაფუჯაფ რებღე ეილაშიშიოიტ,
 უახმუნაფშო-ააფშოლაკგე შითუპ.

ართქუა კუნტა გურღმარან იოუიტ,
 იგუროთიეგან იიბოზ უეზგე,
 ლადეი-ვადეი ზეგე ილაფშო რზიშთიტ,
 ნას, დნეჭუგელტ, აყუარაგე.
 აყუარა ფშოძა ახაპი მაცარა
 ეილაარცრუან ხარანტიე.
 ნეხმენტი უა იქუფხოზ ამრა ცარა,
 იხნაკოუან ილა ჰამთაკე,
 იმბარტი უაპა ჯარა აკე.

არაყა კუნტა იჩუეილიხეიტ,
 აძე ახეჭუანე დნატთან,
 ნასგე შიართას ძღმერა შთიმხეიტ,
 იჩუ დნაქუტიეიტ დენეიხან.
 ზნაზენ ნაყ ფუთე დენტალტ აძღმერა,
 ახა იციემელხან დხენპიიტ,
 უი აამთან იშთახე ახაპი-შირა
 იჩუ ახყაშთან ინაბრიტ,
 იარგე დახყეიტ—ალურა იმშთიტ.

ახა აჩუ იშთალშოზ იხან,
 უა ალურა ახე იახნარშიეიტ,
 იარა დაბაცოზ, უსგე დჩალან,
 ეგილმურშო ძე დხენაწეიტ.
 აძსარაპია ეგიზღურამეზტ,
 იდიქულეიტ დამა ნაყ ხარა.
 იხე დახუარტი ძე კუადამეზტ,
 ფან ააიგუა ამამ, მა ჯარა,
 უა დამწერტი დეყამ შთა იარა.

იარა უბასყანჭნასთხა ღეყან
 უბრი აგან დავან დაურ.
 აკოლხოზ ყაუარ აახუან იმან,
 უარდენლა დნეინ, ღეფშოუნ აკრ.
 დახმუნაფშოუნ ხარა იგუეითეიტ
 აძე აძი დამან იშოცოზ.
 იშოზ იმათია ნაყ იკაიფსეიტ,
 ერაზნაკ ღეკეიტ აძე ახეცოზ,
 იჩოთაიეიტ დამიხეიტ იაგოზ.

კრ დიციაგეიტ, სიხუომ იგუახუეიტ,
 დაურ ღეგუაყეიტ, ღეზუეითეიტ ციგაძა,
 ახა იშოაკუხალაკე დამიხეიტ,
 იფსე მუშოეკუა დეიბგაძა.
 დანიხუაფშო დიდურიტ, სირს იბეიტ,
 მაშოერნე დახიქუშიაზ უბრა,
 ერაზნაკ აძე ილრიხეიტ, დირვეეიტ;
 იფსე თალეეიტ, კუნტა არა,
 დნაიწაფშოუნ დააჩეეიტ იარა.

ქვერალ 1936 შა.

ა ხ ძ უ ა.

	ადაცააჭუა.
დაურ	3
მსგრხან ლმეტყუმა	64
დაურ იაშია	95
მსგრხან აჩამგურ იანწანგ ილჰიოზ აშია	102
დაურ იარზაქალ	111
აშია დაურ იხერქიააზ	112

საქართველოს
სახელმწიფო ბიბლიოთეკა

ათვერანუ თაყუფუბუთუ **მ. გოგუა.**

ატებრუდაქტორ **მ. კიუბ.**

თაყუფუბუთუ აქორრექტორ **მ. ვაპახიძე-შუა**

აკუფუბარანუ ირუთოტუბ 19/XI 1938 შუ. აკუფუბი აარბარანუ ანბაკ
აწაკუბ 25/XII 1938 შუ. აკუ. ატ. 60x94, 8¹/₂ კუფუ. ბლი. უუ. კუფუ.
ბლი. აგნუ 32480 ფრ. ახაკუბ № 6449. ატორაკუ 3000. აფლიტ № 2.

აფუბუნთუშეყუთუფურთა ატომოგრაჟია, აყუა, აფლ. ლენინ
იზად ზუფუ, № 6.

ახლ 2 მართკ

ლევარსა კვიციანია

ДАУР